

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

Κήπος. Φαίνεται ένα μέρος του σπιτιού με τη βεράντα. Στην αλέα, κάτω από μια γέφυρα λεύκα, τραπέζι στρωμένο για το τσάι. Πάγκοι, καρέκλες πάνω σ' έναν πάγκο, ακουμπισμένη μια κιθάρα. Σε μικρή απόσταση απ' το τραπέζι, μια κούνια. 'Απόγευμα γύρω στις τρεις. Συννεφιά.

'Η Μαρίνα (μια παχιά, δυσκίνητη γριούλα, κάθεται δίπλα στο σαμοβάρι και πλέκει μια κάλτσα) και ο 'Αστρωφ (πηγαινοέρχεται κοντά της).

ΜΑΡΙΝΑ. (Γεμίζει το ποτήρι.) Πιές, γιέ μου.

ΑΣΤΡΩΦ. (Παίρνει το ποτήρι ανόρεχτα.) Δέ μου πολυκάνει κέφι.

ΜΑΡΙΝΑ. Μήπως τραβάει ή όρεξή σου λίγη βοτκίτσα ;

ΑΣΤΡΩΦ. Μπά. Δέν πίνω κάθε μέρα βότνια. Κι ύστερα είν' αυτή ή κουφόβραση...

Παύση.

Νένα, πόσα χρόνια πάνε που γνωριζόμαστε ;

ΜΑΡΙΝΑ. (Σκέφτεται.) Πόσα ; Κάτσε να λογαριάσω. 'Εσύ ήρθες έδω... σ' έτοῦτα τὰ μέρη... πότε ;... ζούσε ακόμα ή Βέρα Πετρόβνα, ή μάνα τής Σόνιας. "Όσο ήταν εκείνη, δυο χειμῶνες μᾶς έρχόσυνα... Λοιπόν μᾶς κάνει έντεκα χρόνια. ("Υστερα από σκέψη.) Μπορεί και παραπάνω...

ΑΣΤΡΩΦ. "Αλλαξα πολὺ από τότε ;

ΜΑΡΙΝΑ. Πολύ. Τότε ήσωνα νέος, ώραιος· τώρα έχεις γεράσει. Και ποῦ εκείνη ή όμορφάδα! Νά ποῦμε την αλήθεια, πίνεις και τή βοτκίτσα σου.

ΑΣΤΡΩΦ. Ναι... Μέσα σέ δέκα χρόνια έγινα αγνώριστος. Γιατί ; Μὲ τσάκισε ή δουλειά, νένα. 'Απ' τὸ πρωί ως τὸ βράδυ εἶμαι στὸ πόδι αδιάκοπα, δέν ξέρω τί θα πεί ξεκούραση. Και τή νύχτα, χωμένος στις κουβέρτες σου, να τρέμεις μὴ σέ ξεσηκώσουν για κανέναν ἄρρωστο. "Όλα αὐτὰ τὰ χρόνια πὺ γνω-

ριζόμαστε, ούτε μιὰ μέρα δὲν εἶχα δική μου. Πῶς νὰ μὴ γεράσεις ; Μὰ κι ἡ ἴδια ἡ ζωὴ εἶναι βαρετὴ, ἀνόητη, βρομερή... σὲ ρουφάει στὸ τέλμα της. Γύρω σου ὅλο κάτι παράξενοι, ἀλλόκοτοι ἄνθρωποι, ὅπου καὶ νὰ σταθεῖς ἀλλόκοτοι ἄνθρωποι· κι ἅμα ζήσεις μαζί τους δυὸ-τρία χρόνια, σιγὰ σιγὰ, δίχως νὰ τὸ καταλάβεις, γίνεσαι ἀλλόκοτος κι ἐσύ. Εἶναι μοιραῖο, δὲν μπορεῖς νὰ ξεφύγεις. (Στρίβει τὰ μακριὰ μουστάκια του.) Νά, βλέπεις, ἄφησα τεράστια μουστάκια... Ἡλίθια μουστάκια. Ἔγινα ἀλλόκοτος, νένα... Νὰ πεῖς πῶς ξεμωράθηκα, ἔ, δὲν ξεμωράθηκα ἀκόμα, δόξα τῷ θεῷ, τὰ μυαλά μου εἶναι στὴ θέση τους, ὅμως νά, τὰ αἰσθήματά μου σὰ νὰ ἔχουνε στεγνώσει. Δὲ θέλω τίποτα, τίποτα δὲ χρειάζομαι, δὲν ἀγαπῶ κανέναν... Ἴσως μονάχα ἐσένα ἀγαπῶ. (Τὴ φιλάει στὸ κεφάλι.) Στὰ παιδικὰ μου χρόνια εἶχα κι ἐγὼ μιὰ νένα σὰν κι ἐσένα.

ΜΑΡΙΝΑ. Μὴ θές νὰ φᾶς ;

ΑΣΤΡΩΦ. Ὅχι. Τὴν τρίτη βδομάδα τῆς μεγάλης σαρακοστῆς πῆγα στὸ Μαλίτσκοε γιὰ τὴν ἐπιδημία... Ἐξανθηματικὸς τύφος... Στὰ χαμόσπιτα, ἄνθρωποι στοιβαγμένοι ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλον... Βρόμα, δυσωδία, καπνός, καὶ τὰ μωσχάρια ἀνάκατα μαζί μὲ τοὺς ἀρρώστους καταγῆς... Καὶ τὰ μικρὰ γουρούνια μὲς στὴ μέση κι ἐκεῖνα... Πάλευα ὅλη μέρα, στιγμὴ δὲ στάθηκα, δὲν ἔβαλα μπουκιά στὸ στόμα μου, γυρίζω σπιτί, δὲ μ' ἀφήνουν σ' ἡσυχία — φέρανε ἀπ' τοὺς σιδηροδρόμους ἕναν κλειδοῦχο· τὸν ξαπλώνω στὸ τραπέζι νὰ τὸν χειρουργήσω, κι αὐτός... πάνω στὴ νάρκωση, μοῦ μένει στὰ χέρια. Τότε, τὴν πιὸ ἀνάποδη ὥρα, ξυπνᾶνε μέσα μου τὰ αἰσθήματα, κάτι μοῦ μαγκώνει τὴ συνείδηση, λὲς καὶ θέλησα ἐγὼ νὰ τὸν πεθάνω. Κάθησα, ἐκλεισα τὰ μάτια μου — νά ἔτσι, καὶ συλλογιέμαι : Ἄραγε, ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ζήσουν ἑκατό, διακόσια χρόνια ὕστερα ἀπὸ μᾶς, ποὺ ἐμεῖς τώρα τοὺς ἀνοίγουμε τὸ δρόμο, θὰ μᾶς θυμοῦνται, θὰ μᾶς μνημονεύουν μ' ἕναν καλὸ λόγο ; Σ' τὸ λέω, νένα, δὲ θὰ μᾶς θυμοῦνται !

ΜΑΡΙΝΑ. Οἱ ἄνθρωποι δὲ θὰ θυμοῦνται, μὰ ὁ θεὸς θὰ μᾶς θυμᾶται.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄ μπράβο! Καλὰ τὸ εἶπες.

Μπαίνει ὁ Βοϊνίτσκι

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Βγαίνει ἀπ' τὸ σπιτί· ἔχει τὸ καὶ τὸ πρόσωπό του εἶναι στραβό· κάθεται σ' ἕναν πάγκο, διορθῶναι του.) Μάλιστα...

Παύση.

Μάλιστα...

ΑΣΤΡΩΦ. Χόρτασες ὕπνο ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μάλιστα... πολὺ. (Χασμοῦ ποὺ μένει ἐδῶ ὁ καθηγητὴς καὶ ἡ σὺ γίνεαι ἄνω-κάτω... Δὲν κοιμᾶμαι στὸ καὶ στὸ γεῦμα τρώω κάτι σάλτσες : Δὲν εἶναι ὑγιεινὰ ὅλα αὐτά ! Ἄλλο θερη, ἡ Σόνια κι ἐγὼ δουλεύαμε — σου, τώρα δουλεύει μόνο ἡ Σόνια, πίνω... Δὲν πᾶμε καλὰ !

ΜΑΡΙΝΑ. (Κουνώντας τὸ κεφάλι.) Δὲν εἶναι καθηγητὴς ξυπνάει στὶς δώδεκα, τὸ πρῶν καὶ περιμένει μὲ τίς ὥρες. Πρῶτοτε στὴ μία ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νομίζουμε κι ἐφτά τὸ βράδυ. Τὴ νύχτα γράφει, κι ἄξαφνα, δύο ἡ ὥρα τὰ με Χριστέ καὶ Παναγιᾶ, τί ἔπαθες, κ τώρα γιὰ τὴ χάρη του νὰ τοὺς σπῆναι, βάζει μπροστὰ τὸ σαμοβάρι...

ΑΣΤΡΩΦ. Καὶ θὰ μείνουνε πολὺ καιρὸ ἀπὸ τὸ

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Σφουρίζει.) Ἐκατὸ χρόνια. Ἄ νὰ ἐγκατασταθεῖ ἐδῶ.

ΜΑΡΙΝΑ. Νάτα πάλι. Τὸ σαμοβάρι εἶναι πῆξι κι αὐτοὶ μοῦ βγήκανε σεργιάνι.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄ μπράβο! Καλά τὸ εἶπες.

Μπαίνει ὁ Βοϊνίτσκι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Βγαίνει ἀπ' τὸ σπῖτι· ἔχει κοιμηθεῖ μετὰ τὸ φαγητὸ καὶ τὸ πρόσωπό του εἶναι στραπατσαρισμένο ἀπ' τὸν ὕπνο· κάθεται σ' ἕναν πάγκο, διορθώνει τὴ μοντέρνα γραβάτα του.) Μάλιστα...

Παύση.

Μάλιστα...

ΑΣΤΡΩΦ. Χόρτασες ὕπνο ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μάλιστα... πολὺ. (Χασμουριέται.) Ἄπ' τὸν καιρὸ ποὺ μένει ἐδῶ ὁ καθηγητὴς καὶ ἡ σύζυγός του, ἡ ζωὴ μας ἔχει γίνεϊ ἄνω-κάτω... Δὲν κοιμᾶμαι στὴν ὥρα μου, στὸ πρωινὸ καὶ στὸ γεῦμα τρώω κάτι σάλτσες πικάντικες, πίνω κρασί... Δὲν εἶναι ὑγιεινὰ ἔλα αὐτά ! Ἄλλοτε δὲν εἶχα στιγμὴ ἐλευθερη, ἡ Σόνια κι ἐγὼ δουλεύαμε — δουλειὰ νὰ δοῦν τὰ μάτια σου, τώρα δουλεύει μόνο ἡ Σόνια, κι ἐγὼ κοιμᾶμαι, τρώω, πίνω... Δὲν πᾶμε καλά !

ΜΑΡΙΝΑ. (Κουνώντας τὸ κεφάλι.) Δὲν εἶναι πράματα αὐτά ! Ὁ καθηγητὴς ξυπνάει στὶς δώδεκα, τὸ σαμοβάρι βράζει ἀπ' τὸ πρωὶ καὶ περιμένει μὲ τίς ὥρες. Πρὶν ἔρθουνε, τρώγαμε πάντοτε στὴ μία ὅπως ὅλοι οἱ ἀνθρώποι, τώρα μὲ δαύτους φτάνουμε κι ἐφτά τὸ βράδυ. Τὴ νύχτα ὁ καθηγητὴς διαβάζει, γράφει, κι ἄξαφνα, δύο ἡ ὥρα τὰ μεσάνυχτα, τὸ κουδουνάκι. Χριστὲ καὶ Παναγιά, τί ἔπαθες, καλέ μου ; Τσάι ! Ἄντε τώρα γιὰ τὴ χάρη του νὰ τοὺς σηκώσεις ὅλους ἀπ' τὸν ὕπνο, βάζε μπροστὰ τὸ σαμοβάρι... Δὲν εἶναι πράματα αὐτά !

ΑΣΤΡΩΦ. Καὶ θὰ μείνουνε πολὺ καιρὸ ἀκόμα ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Σφυρίζει.) Ἐκατὸ χρόνια. Ὁ καθηγητὴς ἀποφάσισε νὰ ἐγκατασταθεῖ ἐδῶ.

ΜΑΡΙΝΑ. Νάτα πάλι. Τὸ σαμοβάρι εἶναι δυὸ ὥρες πάνω στὸ τραπέζι κι αὐτοὶ μοῦ βγήκανε σεργιάνι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. "Έρχονται, έρχονται... Μή συγχύζεσαι.

'Ακούγονται φωνές· στο βάθος τοῦ κήπου φαίνονται ὁ Σερεμπριακῶφ, ἡ 'Ελένα 'Αντρέεβνα, ἡ Σόνια κι ὁ Τελιέγκιν, πού ἐπιστρέφουν ἀπ' τὸν περίπλοτο.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. 'Εξαίσια, εξαίσια... Τί θαυμάσια τοπία !

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Θεσπέσια, ἐξοχότατε.

ΣΟΝΙΑ. Αὔριο, μπαμπά, θά πᾶμε στό δασαρχεῖο. Θέλεις ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Κύριοι, τὸ τσάι !

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Φίλοι μου, θά σᾶς ἤμουν ὑπόχρεος ἂν μοῦ στέλνατε τὸ τσάι στό γραφεῖο ! "Έχω ἀκόμα λίγη ἐργασία σήμερα.

ΣΟΝΙΑ. Σίγουρα θά σ' ἄρέσει στό δασαρχεῖο...

'Η 'Ελένα 'Αντρέεβνα, ὁ Σερεμπριακῶφ κι ἡ Σόνια μπαίνουν στό σπίτι ὁ Τελιέγκιν πηγαίνει στό τραπέζι καὶ κάθεται δίπλα στή Μαρίνα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ζέστη, κουφόβραση, καὶ ἰδοῦ ὁ μέγας μας ἐπιστήμων κυκλοφορεῖ με πανωφόρι, με γαλότσες, με ὀμπρέλα καὶ με γάντια.

ΑΣΤΡΩΦ. Πάει νὰ πεῖ πῶς φυλάγεται.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Κι ἐκεῖνη, τί ὠραία πού εἶναι ! Τί ὠραία ! Δὲν ἔχω δεῖ ὁμορφότερη γυναίκα στή ζωή μου.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. "Όταν περνᾶω μέσα ἀπ' τὸν κάμπο με τ' ἀμάξι, Μαρίνα Τιμοφέεβνα, ἡ σεργιανᾶ σ' ἓναν βαθύσκιο κῆπο ἢ πάλι ὅταν κοιτάζω τοῦτο δῶ τὸ τραπέζι, νιώθω μέσα μου μιὰν ἀνεξήγητη εὐδαιμονία ! 'Ο καιρὸς εἶναι θαυμάσιος, τὰ πουλάκια κελαηδοῦν, ζοῦμε ὅλοι ἐν εἰρήνῃ καὶ ἁρμονία — τί ἄλλο θέλουμε ; (*Παίρνει ἓνα φλιτζάνι.*) Σᾶς εἶμαι βαθύτατα εὐγνώμων.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*'Ονειροπόλος.*) Τί μάτια... 'Υπέροχη γυναίκα !

ΑΣΤΡΩΦ. Πές μας τίποτα, 'Ιβάν Πετρόβιτς.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*'Ανόρεχτα.*) Τί νὰ σοῦ πῶ ;

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲν ἔχουμε κανένα νέο ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τίποτα. "Όλα εἶναι παλιά. 'Εγὼ εἶμαι ὁ ἴδιος πού ἤμουνα καὶ πρῖν, μᾶλλον ἔγινα χειρότερος, γιατί ἄρχισα νὰ

τεμπελιάζω, δὲν κάνω τίποτα, ρος. 'Η γριά γκιόσα μας, ἡ μαγιά τῆ γυναικεία χειραφέτησῆ τὸν τάφο καὶ με τ' ἄλλο ἀναζητῆ τῆ χαραυγῆ μιᾶς καινούργιας

ΑΣΤΡΩΦ. Καὶ ὁ καθηγητῆς ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Καὶ ὁ καθηγητῆς, ὅπως βαθιὰ μεσάνυχτα, κάθεται στό συσπασμένο μέτωπο, στύβοντας τοῦμε, ὠδὲς δίχως νὰ σταματοῦμε αὐτὲς ἐπαίνους δὲν ἀκοῦμε ».^{1*} καλῦτερα νὰ γράφει τὴν αὐτοβιοκὸ θέμα ! Συνταξιούχος καθηγητῆς ραγκιασμένος γέρος, μιὰ σοφῆ τισμοί, ἡμικρανίες, ἀπ' τῆ ζῆλστικη καὶ τὸ συκώτι... Κι αὐτῆ πρώτης του γυναίκας, ἀναγκαστῆ τσέπη του νὰ μείνει στὴν πόλη, ἀτυχίες του, ἐνῶ στὴν οὐσία εἶναι ρικιά.) Γιὰ σκέψου, ἀλήθεια, τί τῆ ἔμαθε γράμματα στὴν ἱερατικῆ σῆσε ἀκαδημαϊκοὺς τίτλους καὶ ἱγαμπρὸς ἀνωτάτου δικαστικοῦ τὰ ὅμως δὲν ἔχουν καὶ τόση σῆθρωπος αὐτὸς ἐπὶ εἴκοσι πέντε σῆφει περὶ τέχνης κι ἀπὸ τέχνη τί πέντε χρόνια ἀναμασάει ξένες ἱδουλισμοῦ — καὶ πάσης φύσεως φληχρόνια διδάσκει καὶ γράφει πράγῆ ἔξυπνους εἶναι πρὸ πολλοῦ γνωστῆ

1. 'Απὸ τὸ ποίημα « Ξένη Γνώμη » τοῦ 'Ι. 1837), ὅπου σατιρίζεται τὸ πομπῶδες ἕφος.

* Τὰ περισσότερα στοιχεῖα γιὰ τὴν ἀναφορῆ ἔρχονται ἀπὸ σχολιασμένες ρωσικὲς ἐκδόσεις.

τεμπελιάζω, δὲν κάνω τίποτα, μόνο γκρινιάζω σὰ σκατόγερος. Ἡ γριά γκιάσα μας, ἡ mamam, ρητορεύει ἀκατάπαυστα γιὰ τὴ γυναικεία χειραφέτηση· τὸ 'να της μάτι κοιτάει κατὰ τὸν τάφο καὶ μετ' ἄλλο ἀναζητάει μὲς στὰ σοφὰ βιβλία της τὴ χαραυγὴ μιᾶς καινούργιας ζωῆς.

ΑΣΤΡΩΦ. Καὶ ὁ καθηγητής ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Καὶ ὁ καθηγητής, ὅπως πάντα, ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς τὰ βαθιὰ μεσάνυχτα, κάθεται στὸ γραφεῖο του καὶ γράφει. « Μὲ συσπασμένο μέτωπο, στύβοντας τὸ μυαλό μας, ὠδὲς συνθέτουμε, ὠδὲς δίχως νὰ σταματοῦμε, μὰ οὔτε γιὰ μᾶς, οὔτε γι' αὐτὲς ἐπαίνους δὲν ἀκοῦμε ».^{1*} Κακόμοιρο χαρτί! Θά 'κανε καλύτερα νὰ γράψει τὴν αὐτοβιογραφία του. Τί συναρπαστικό θέμα ! Συνταξιούχος καθηγητής, καταλαβαίνεις, ἕνας μαρκασιασμένος γέρος, μιὰ σοφὴ μούμια... Ποδάγρα, ρευματισμοί, ἡμικρανίες, ἀπ' τὴ ζήλια καὶ τὸ φθόνου τοῦ πρῆστηκε καὶ τὸ συκώτι... Κι αὐτὴ ἡ μούμια ζεῖ στὸ χτῆμα τῆς πρώτης του γυναίκας, ἀναγκαστικά, γιὰτὶ δὲν τὸ σηκώνει ἡ τσέπη του νὰ μείνει στὴν πόλη. Κλαίγεται αἰωνίως γιὰ τὶς ἀτυχίες του, ἐνῶ στὴν οὐσία εἶναι ἀφάνταστα τυχερός. (Νευρικά.) Γιὰ σκέψου, ἀλήθεια, τί τύχη! Γιὸς ἐνὸς ἀπλοῦ διάκου, ἔμαθε γράμματα στὴν ἱερατικὴ σχολή, κατόρθωσε νὰ ἀποκτήσει ἀκαδημαϊκοὺς τίτλους καὶ ἔδρα, ἔγινε αὐτοῦ ἐξοχότης, γαμπρὸς ἀνωτάτου δικαστικοῦ καί... καί... καί... Ὅλ' αὐτὰ ὅμως δὲν ἔχουν καὶ τόση σημασία. Πρόσεξε δῶ : ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐπὶ εἴκοσι πέντε συναπτὰ ἔτη ὀμίλει καὶ γράφει περὶ τέχνης κι ἀπὸ τέχνη τίποτα δὲ νιώθει. Ἐπὶ εἴκοσι πέντε χρόνια ἀναμασάει ξένες ιδέες περὶ ρεαλισμοῦ, νατουραλισμοῦ — καὶ πάσης φύσεως φληναφήματα· ἐπὶ εἴκοσι πέντε χρόνια διδάσκει καὶ γράφει πράγματα, τὰ ὅποια γιὰ μὲν τοὺς ἔξυπνους εἶναι πρὸ πολλοῦ γνωστά καὶ γιὰ τοὺς βλάκες παν-

1. Ἀπὸ τὸ ποίημα « Ἐνὴ Γνώμη » τοῦ Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Ντμίτριεφ (1760-1837), ὅπου σατιρίζεται τὸ πομπῶδες ὕφος τῆς κλασικιστικῆς ὁδῆς.

* Τὰ περισσότερα στοιχεῖα γιὰ τὶς ἀναφορὲς τοῦ ἔργου σὲ ἄλλα κείμενα προέρχονται ἀπὸ σχολιασμένες ρωσικὲς ἐκδόσεις τοῦ Τσέχοφ.

τῆ δεύτερη μέρα τοῦ γάμου μας μὲ τὸν ἄντρα ποὺ ἀγαποῦσε, ἐξαιτίας τοῦ ὄχι καὶ τόσο ἐλκυστικοῦ παρουσιαστικοῦ μου. Κι ὅμως, παρ' ὅλα αὐτά, ἐγὼ δὲν παραμέλησα τὸ χρέος μου. Τὴν ἀγαπῶ καὶ τῆς εἶμαι πιστὸς μέχρι σήμερα, τὴ βοηθῶ ὅσο μπορῶ καὶ ξόδεψα τὴν περιουσία μου γιὰ ν' ἀναστήσει τὰ παιδάκια ποὺ ἀπέκτησε μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἀγαποῦσε. Στερρήθηκα τὴν εὐτυχία μου, μοῦ ἔμεινε ὅμως ἡ περηφάνια. Κι ἐκεῖνη ; Ἡ νεότης παρήλθε, ἡ ὀμορφιά, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν νόμων τῆς φύσεως, μαράθηκε, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀγαποῦσε πέθανε... Λοιπὸν τί τῆς ἀπόμεινε ;

Μπαίνουν ἡ Σόνια καὶ ἡ Ἑλένα Ἀντρέεβνα· σὲ λίγο, ἡ Μαρία Βασιλιεβνα, μ' ἓνα βιβλίο στὸ χέρι· κάθεται καὶ διαβάζει· τῆς δίνουν τσαί, κι αὐτὴ πίνει χωρὶς νὰ σηκώσει τὰ μάτια ἀπ' τὸ βιβλίο.

ΣΟΝΙΑ. (*Βιαστικὰ στὴν παραμάνα.*) Κοίτα νενούλα... εἶναι κάτι χωριάτες. Πήγαινε νὰ τοὺς μιλήσεις, φροντίζω ἐγὼ τὸ τσαί. (*Σεοβίρει τσαί.*)

Ἡ παραμάνα φεύγει. Ἡ Ἑλένα Ἀντρέεβνα παίρνει τὸ φλιτζάνι τῆς καὶ πίνει καθισμένη στὴν κούνια.

ΑΣΤΡΩΦ. (*Στὴν Ἑλένα Ἀντρέεβνα.*) Καταλαβαίνετε, ἐγὼ ἤρθα ἐδῶ γιὰ τὸ σύζυγό σας. Μοῦ γράψατε ὅτι εἶναι πολὺ ἄρρωστος, ρευματισμοὶ καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο, ὅμως ἀπ' ὅ,τι φαίνεται εἶναι μιὰ χαρά.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Χτὲς τὸ βράδυ ἐνιωθε ἄσχημία, παραπονόταν γιὰ τὰ πόδια του, σήμερα ὅμως φαίνεται καλά.

ΑΣΤΡΩΦ. Κι ἐγὼ ποὺ ἔκανα τριάντα βέρστια¹ καλπάζοντας σὰν τρελός. Δὲ βαριέστε, δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά. Μιὰ κι ἤρθαν ἔτσι τὰ πράγματα, θὰ μείνω μαζί σας ὡς αὔριο καὶ τουλάχιστον θὰ κοιμηθῶ quantum satis.²

ΣΟΝΙΑ. Θαῦμα. Μένετε τόσο σπάνια ἐδῶ γιὰ ὕπνο. Ἀσφαλῶς δὲ θά ᾗχετε φάει.

ΑΣΤΡΩΦ. Ὁχι, δὲν ἔφαγα.

1. Ἐνα βέρστι ἀντιστοιχεῖ σὲ 1.060 μέτρα.

2. Κατὰ βούλησιν.

ΣΟΝΙΑ. Εύκαιρία λοιπόν να φάτε μαζί μας. 'Εμείς τώρα τρώμε στις έφτά. (Πίνει.) Πάγωσε τὸ τσάι.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. 'Η θερμοκρασία στὸ σαμβάρι μειώθηκε αισθητά.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Δὲν πειράζει, 'Ιβάν 'Ιβάνιτς. Θὰ τὸ πιούμε και κρύο.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Συγγνώμην, κυρία... ὄχι 'Ιβάν 'Ιβάνιτς, 'Ιλιά 'Ιλίτς... 'Ιλιά 'Ιλίτς Τελιέγκιν... ἤ, ὅπως μὲ ἀποκαλοῦν μερικοί ἐξαιτίας τοῦ βλογιοκομμένου μου προσώπου, Βάφλας.¹ 'Εγὼ κάποτε βάφτισα τὴ Σόνιουτσα και ἡ ἐξοχότης του ὁ σύζυγός σας μὲ γνωρίζει πολὺ καλά. Τώρα μένω ἐδῶ σὲ σᾶς, σ' αὐτὸ τὸ χτῆμα... 'Αν εὐαρεστηθήκατε νὰ τὸ προσέξετε, κάθε μέρα γευματίζω μαζί σας.

ΣΟΝΙΑ. 'Ο 'Ιλιά 'Ιλίτς εἶναι βοηθός μας, τὸ δεξί μας χέρι. (Τρυφερά.) Νὰ σᾶς βάλω ἀκόμα λίγο τσάι, καλέ μου νονέ !

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. 'Αχ !

ΣΟΝΙΑ. Τί πάθατε γιαγιά ;

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. Λησμόνησα νὰ πῶ στὸν 'Αλέξανδρο... πάει τὸ μνημονικό μου... ἔλαβα σήμερα ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸ Χάρκοβο, ἀπὸ τὸν Πάβελ 'Αλεξέεβιτς... Στέλνει τὴν καινούργια του μπροσούρα...

ΑΣΤΡΩΦ. 'Ενδιαφέρουσα ;

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. 'Ενδιαφέρουσα, ἀλλὰ κάπως παράδοξη.

'Αναιρεῖ ὅσα ὁ ἴδιος ὑποστήριζε πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν. Εἶναι τρομερό.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δὲν ὑπάρχει τίποτα τὸ τρομερό. Πιεῖτε τὸ τσάι σας maman !

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. Μὰ ἐγὼ θέλω νὰ μιλήσω !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Πενήντα χρόνια τώρα μιλάμε, μιλάμε, και διαβάζουμε μπροσοῦρες. Καιρὸς πιά νὰ τελειώνουμε.

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. 'Αγνωστο γιὰ ποιὸ λόγο, σοῦ εἶναι δυσάρεστο ν' ἀκοῦς ὅταν ἐγὼ μιλῶ. Μὲ συγχωρεῖς Jean, ἀλλὰ μέ-

1. Βάφλια στὰ ρωσικά. Τὸ παρατσούκλι ἀναφέρεται στὴ γνωστὴ και σὲ μᾶς βάφλα ἢ και γκοφρέτα. Ὑποτίθεται ὅτι ἡ ἀνώμαλη ἐπιφάνειά της μὲ τὰ συμμετρικά βαθουλώματα θυμίζει πρόσωπο σημαδεμένο ἀπὸ τὴν εὐλογία.

σα σ' ἕνα χρόνο ἔχεις ἀλλάξει τὸ πλεόν... 'Εσὺ ἤσουν ἕνας ἄνθρωπος μὲ φωτεινὴ προσωπικότητα...

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. 'Ω, ναί ! 'Ημουν μὲ φως ὅμως δὲ φώτιζε κανέναν...

Παύση.

'Ημουν μὲ φωτεινὴ προσωπικότητα δὲ θὰ μπορούσε νὰ διανοηθεῖ κανένας ἐφτά χρονῶν. 'Ὡς πέρσι ἀκόμα, και σκόπιμα νὰ μοῦ θολώνει τὰ μάτια σας, γιὰ νὰ μὴ βλέπω τὴν ἀληθινὴ πρᾶττω σωστά. Μὰ τώρα ἂν ξέρατε ἀπ' τὴν ὀργή, ἀπ' τὴ λύσσα μου τὴ γλιστρήσουνε τὰ χρόνια, ἐνῶ θὰ μὲ ὄσα τὰ γεράματα μοῦ ἀρνοῦνται τὰ

ΣΟΝΙΑ. Θεῖε Βάνια, εἶναι βαρετὰ ὅλ' αὐτὰ

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. (Στὸ γιό της.) 'Ερεῖς ὑπεύθυνες τίς παλιές σου πεποιθεῖς αὐτὲς ἀλλὰ ἐσὺ ὁ ἴδιος. Ξεχνοῦν πεποιθήσεις δὲν σημαίνουν τίποτα. Χρειαζόνταν ἔργα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. 'Εργα ; 'Ε, δὲν μπορεῖ ὅλ' αὐτὰ γραφικὸ perpetuum mobile¹ ὅπως

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. Τί θέλεις νὰ πεῖς ;

ΣΟΝΙΑ. ('Ικετευτικά.) Γιαγιά ! Θεῖε Βάνια

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. 'Εγὼ σωπαίνω. Σωπαίνω ;

Παύση.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. 'Ὁραῖος καιρὸς τὴν τὴν ζέστη...

Παύση.

1. 'Αεικίνητο.

σα σ' ένα χρόνο έχεις αλλάξει τόσο, πού δέν σε αναγνωρίζω πλέον... Έσύ ήσουν ένας άνθρωπος με σταθερές πεποιθήσεις, μιὰ φωτεινή προσωπικότητα...

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. "Ω, ναι ! "Ημουν μιὰ φωτεινή προσωπικότητα, πού όμως δέ φώτιζε κανέναν...

Παύση.

"Ημουν μιὰ φωτεινή προσωπικότητα... Πιό φαρμακερό άστείο δέ θά μπορούσε νά διανοηθεΐ κανείς. Είμαι τώρα σαράντα έφτά χρονών. "Ως πέρσι ακόμα, κι εγώ όπως κι έσείς, άφηνα σκόπιμα νά μου θολώνει τά μάτια αυτός ό σχολαστικισμός σας, για νά μη βλέπω τήν άληθινή ζωή — και πίστευα πώς πράττω σωστά. Μά τώρα άν ξέρατε ! Τή νύχτα δέν κοιμάμαι άπ' τήν όργή, άπ' τή λύσσα μου πού άφησα τόσο ήλίθια νά γλιστρήσουνε τά χρόνια, ένώ θά μπορούσα νά άποκτήσω όλα όσα τά γεράματα μου άρνοϋνται τώρα.

ΣΟΝΙΑ. Θεΐε Βάνια, είναι βαρετά όλ' αυτά.

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. (Στό γιό της.) Θά έλεγε κανείς πώς θεωρεΐς υπεύθυνες τις παλιές σου πεποιθήσεις... "Ομως δέν φταΐνε αυτές αλλά έσύ ό ίδιος. Ξεχνούσες ότι άπό μόνες τους οι πεποιθήσεις δέν σημαίνουν τίποτα, είναι νεκρό γράμμα... Χρειάζονταν έργα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Έργα ; "Ε, δέν μπορεί ό καθένας νά είναι ένα συγγραφικό *perpetuum mobile*¹ όπως ό ύμέτερος χέρ προφέσορ.

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. Τί θέλεις νά πεις ;

ΣΟΝΙΑ. (Ίκετευτικά.) Γιαγιά ! Θεΐε Βάνια ! Σας ίκετεύω !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Έγώ σωπαίνω. Σωπαίνω και ζητώ συγγνώμη.

Παύση.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. 'Ωραϊος καιρός σήμερα... Δέν κάνει και τόση ζέστη...

Παύση.

1. 'Αεικίνητο.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ὁραῖος καιρός. Ὅ,τι πρέπει γιὰ νὰ κρεμαστεῖ κανεῖς...

Ὁ Τελιέγκιν κουρδίζει τὴν κιθάρα. Ἡ Μαρίνα γυρίζει γύρω ἀπ' τὸ σπίτι καὶ φωνάζει τὶς κόττες.

ΜΑΡΙΝΑ. Πρρ, Πρρ, Πρρ !
Πούλ, πούλ, πούλ !

ΣΟΝΙΑ. Γιατί ἤρθαν οἱ χωριάτες, νενούλα μου ; ...

ΜΑΡΙΝΑ. Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια πάλι γιὰ τὰ ξεροχώραφα. Πρρ, Πρρ, Πρρ !

ΣΟΝΙΑ. Τί τρέχει ;

ΜΑΡΙΝΑ. Πῆρε δρόμο ἢ παρδαλὴ μὲ τὰ κλωσσόπουλά της. Μὴν τ' ἀρπάξουν τὰ κοράκια... (Βγαίνει.)

Ὁ Τελιέγκιν παίξει μιὰ πόλκα. Ὅλοι ἀκοῦνε σωπαίνοντας μπαίνει ἕνας ἐργάτης τοῦ χτήματος.

ΕΡΓΑΤΗΣ. Ὁ κύριος δόκτωρ εἶν' ἐδῶ ; (Στὸν Ἄστροφ.) Μὲ συγχωρεῖτε, Μιχαὴλ Λβόβιτς, ἤρθε κάποιος νὰ σᾶς πάρει.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἀπὸ ποῦ ;

ΕΡΓΑΤΗΣ. Ἀπ' τὴ φάμπρικα.

ΑΣΤΡΩΦ. (Ἐνοχλημένος.) Τώρα μάλιστα, μὲ ὑποχρεώσατε. Πρέπει νὰ πάω — τί νὰ κάνω... (Ψάχνει μὲ τὰ μάτια γιὰ τὸ κασκέτο του.) Ἀναποδιά, νὰ πάρει ὁ διάβολος...

ΣΟΝΙΑ. Πολὺ δυσάρεστο ἀλήθεια... Μετὰ τὴ φάμπρικα, ἐλάτε νὰ φᾶμε.

ΑΣΤΡΩΦ. Ὁχι, θὰ εἶναι πιά ἀργά. Ποῦ τώρα... ποῦ νά...¹ (Στὸν ἐργάτη.) Κοίτα, φίλε, φέρε μου νὰ χαρεῖς ἕνα ποτηράκι βότκα.

Βγαίνει ὁ ἐργάτης.

Ποῦ τώρα... Ποῦ νά... (Βρίσκει τὸ κασκέτο του.) Σ' ἕνα ἔργο τοῦ Ὁστρόβσκι, εἶναι ἕνας τύπος μὲ μεγάλα μουστά-

1. Κωμικὴ ἀναφορὰ στὸν Ἀλεξάντρ Νικολάεβιτς Ὁστρόβσκι (1823-1886). Μὲ τέτοια φραστικὰ « τικ » μιλάει ἡ Ἀμφοῦσα Τίχονοβνα στὸ ἔργο του *Ἀδικοὶ καὶ Πρόβατα* (1875).

κια καὶ μικρὲς ἱκανότητες...¹ Λοιπὸν θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πηγαίνω... (2)

Ἄν ποτὲ περνούσατε ἀπ' τὸ σπίτι, εἰς λεξάντροβνα, θὰ χαιρόμουν εὐλικρινῶς τριάντα ντεσιατίνες² ὄλο κι ὄλο, ἀλλὰ μ' ἕναν κῆπο ὑποδειγματικὸ καὶ συρροὴν σὲ χίλια βέρστια ἀπόσταση... Δίπλα δασαρχεῖο... Ὁ δασονόμος εἶν' ἕνας ἄστυχοστος, κι ἔτσι στὴν οὐσία ἐπιβλέπει...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί, μοῦ εἶπανε ὅτι ἔτσι. Ἄναμφισβήτητα, μπορεῖτε νὰ περνεῖτε, μήπως ὁμως αὐτὸ γίνεται ἐπιλοχιορισμοῦ σας ; Τέλος πάντων ἔσεῖς ἔστω ἄστυχοστος.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Καὶ ἔχει ἐνδιαφέρον ἄστυχοστος. Ναί, ἔχει ἐνδιαφέρον ἢ ὑπόθεσις. (Εἰρωνικά.) Πολύ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Στὸν Ἄστροφ.) Ἄστροφ, θὰ σᾶς ἔκανε κανεῖς πάνω ἀπὸ τὸν ἄστυχοστος... Καὶ μᾶλλον δὲ θὰ εἶναι γιὰ ἕνα ὄσο λέτε. Ὅλο δάση, δάση. Μοῦ φαίνεται...

ΣΟΝΙΑ. Ὁχι, εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον. Κάθε χρόνο φυτεύει καινούργια δένδρα. ἔχουν μάλιστα στείλει χάλκινο μετρητὸν κάνει τὸ πᾶν γιὰ νὰ μὴν καταστραφῶν ἀκούγατε, θὰ συμφωνούσατε ἀπόλυτα. Ἡ δάση ὁμορφαίνουσε τὴ γῆ, ὅτι μάλιστα συλλαμβάνει τὸ ὄραϊο καὶ τοῦ ἐμπόρου λείου. Τὰ δάση γλυκαίνουν τὸ βαρ...

1. Πρόκειται γιὰ τὸ δράμα τοῦ Α.Ν. Ὁστρόβσκι ἡρώας τοῦ ἔργου Παράτωφ, αὐτοσαρκαζόμενος τὸν ἑαυτό του.

2. Ἡ ντεσιατίνᾳ ἀντιστοιχεῖ σὲ 1,09 τοῦ ἑκτα...

κία καὶ μικρὲς ἰκανότητες...¹ Λοιπὸν, αὐτὸς εἴμ' ἐγώ. Κύριοι, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πηγαίνω... (Στὴν Ἑλένα Ἀντρέεβνα.)
 Ἄν ποτὲ περνούσατε ἀπ' τὸ σπίτι, ἔτσι, μαζὶ μὲ τὴ Σοφία Ἀλεξάντροβνα, θὰ χαϊρόμουν εὐλικρινά. Ἔχω ἓνα μικρὸ χτήμα, τριάντα ντεσιατίνες² ὄλο κι ὄλο, ἀλλὰ ἂν αὐτὸ σᾶς λέει κάτι, μ' ἓναν κῆπο ὑποδειγματικὸ καὶ φυτώριο ποῦ δὲν τὸ βρῖσκεις σὲ χίλια βέρστια ἀπόσταση... Δίπλα μου ἔχω καὶ τὸ δημόσιο δασαρχεῖο... Ὁ δασονόμος εἶν' ἓνας γεράκος μονίμως ἄρρωστος, κι ἔτσι στὴν οὐσία ἐπιβλέπω ἐγὼ ὅλες τὶς ἐργασίες.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί, μοῦ εἶπανε ὅτι ἀγαπᾶτε πολὺ τὰ δάση. Ἀναμφισβήτητα, μπορεῖτε νὰ προσφέρετε μεγάλες ὑπηρεσίες, μήπως ὅμως αὐτὸ γίνεται εἰς βάρος τοῦ ἀληθινοῦ προορισμοῦ σας ; Τέλος πάντων ἐσεῖς εἴστε γιατρός.

ΑΣΤΡΩΦ. Ὁ θεὸς μόνο ξέρει ποιὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς μας προορισμός.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Καὶ ἔχει ἐνδιαφέρον ;

ΑΣΤΡΩΦ. Ναί, ἔχει ἐνδιαφέρον ἢ ὑπόθεση.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Εἰρωνικά.) Πολύ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Στὸν Ἀστρωφ.) Εἴσαστε νέος ἀκόμα, δὲ θὰ σᾶς ἔκανε κανεὶς πάνω ἀπὸ τριάντα ἔξι, τριάντα ἑπτὰ χρονῶν... Καὶ μᾶλλον δὲ θὰ εἶναι γιὰ σᾶς καὶ τόσο ἐνδιαφέρον ὅσο λέτε. Ὅλο δάση, δάση. Μοῦ φαίνεται μονότονο.

ΣΟΝΙΑ. Ὁχι, εἶναι ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον. Ὁ Μιχαὴλ Λβόβιτς κάθε χρόνο φυτεύει καινούργια δέντρα, δάση ὀλόκληρα, τοῦ ἔχουν μάλιστα στελεῖει χάλκινο μετάλλιο καὶ δίπλωμα. Καὶ κάνει τὸ πᾶν γιὰ νὰ μὴν καταστραφοῦν τὰ παλιά. Ἄν τὸν ἀκούγατε, θὰ συμφωνούσατε ἀπόλυτα μαζὶ του. Λέει πὼς τὰ δάση ὁμορφαίνουνε τὴ γῆ, ὅτι μαθαίνουνε τὸν ἄνθρωπο νὰ συλλαμβάνει τὸ ὥραϊο καὶ τοῦ ἐμπνέουν ἓνα αἶσθημα μεγαλείου. Τὰ δάση γλυκαίνουν τὸ βαρὺ κλίμα. Στὶς χῶρες ποῦ

1. Πρόκειται γιὰ τὸ δράμα τοῦ Α.Ν. Ὁστρόβσκι Ἡ Ἀπροικη (1878). Ὁ ἥρωας τοῦ ἔργου Παράτωφ, αὐτοσαρκαζόμενος, σκιαγραφεῖ μ' αὐτὰ τὰ λόγια τὸν ἑαυτὸ του.

2. Ἡ ντεσιατίνα ἀντιστοιχεῖ σὲ 1,09 τοῦ ἑκταρίου (1 ἑκτάριο = 10.000 τ.μ.).

έχουν ήπιο κλίμα ξοδεύεις λιγότερες δυνάμεις στην πάλη έναντιον τής φύσεως, και γι' αυτό οι άνθρωποι είναι πιό ήπιοι κι αυτοί, πιό τρυφεροί· είναι ώραϊοι, εύκίνητοι, εύσυγκίνητοι, ή όμιλία τους είναι όλο λεπτότητα, οι κινήσεις τους γεμάτες χάρη· εκεί άκμάζουν οι έπιστῆμες και οι τέχνες, ή φιλοσοφία τους δέν είναι ζοφερή, ή συμπεριφορά τους προς τις γυναίκες όλο άβρότητα...

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Γελώντας.) Μπράβο, μπράβο!... Πολύ χαριτωμένα όλ' αυτά, μονάχα πού δέν πείθουν, κι έτσι (στον "Αστρωφ") θά μου επιτρέψεις, φίλε μου, νά συνεχίσω νά καίω κούτσουρα στη σόμπα μου και νά φτιάχνω άποθήκες από ξύλο.

ΑΣΤΡΩΦ. Μπορείς νά καίς στη σόμπα σου κάρβουνο και νά φτιάχνεις τις άποθήκες σου με πέτρα. Άλλά έστω, νά κόβουμε τά δέντρα από ανάγκη, αυτό τó καταλαβαίνω· γιατί όμως νά ρημάζουμε τά δάση ; Τά ρώσικα δάση βογγάνε κάτω άπ' τó τσεκούρι, δισεκατομμύρια δέντρα καταστρέφονται, έρημώνουν οι φωλιές τών ζώνων και τών πουλιών, φυραίνονται και ξεραίνονται τά ποτάμια, θαυμάσια τοπία εξαφανίζονται διά παντός, κι όλ' αυτά γιατί ό νωθρός άνθρωπος δέν έχει τόσο δά μυαλό νά σκύψει και νά βγάλει από τή γῆ τά καύσιμα πού χρειάζεται. (Στην Έλένα 'Αντρέεβνα.) "Έτσι δέν είναι, κυρία μου ; Πρέπει νά είναι κανείς ένας άπερίσκεπτος βάρβαρος για νά καίει στη σόμπα του όλη αυτή τήν όμορφιά, και νά καταστρέφει ό,τι δέν μπορεί νά δημιουργήσει. "Ο άνθρωπος είναι προικισμένος με λογικό και δημιουργική δύναμη για νά πολλαπλασιάζει αυτό πού τού δόθηκε, αλλά ως τώρα αντί νά δημιουργεί καταστρέφει. Τά δάση όλο και λιγοστεύουν, τά ποτάμια ξεραίνονται, τά θηράματα έχουν εκλείψει, τó κλίμα χάλασε και, μέρα τή μέρα, ή γῆ γίνεται όλο και πιό φτωχή και πιό άσχημη. (Στον Βοϊνίτσκι.) "Εσύ με κοιτάς ειρωνικά κι αυτά πού λέω δέ σοῦ φαίνονται σοβαρά... και ίσως πράγματι νά πρόκειται για δική μου παραξενιά, όμως, όταν περνάω μπρός άπ' τά δάση τών χωρικών πού τά γλίτωσα άπ' τó τσεκούρι ή όταν άκούω νά θροίξει τó νεαρό δάσος πού φύτεψα με τά ίδια

μου τά χέρια, αισθάνομαι πώς τó λιγάκι, κι ότι, αν σέ χίλια χρόνια σνοι, αυτό θά όφείλεται λιγάκι και σημάδα κι ύστερα τή βλέπω νά πστον άνεμο, ή ψυχή μου γεμίζει πει τόν εργάτη πού φέρνει ένα π "Όμως... (πίνει) ώρα νά πηγαίνα μπορεί νά είναι και δικές μου παρ τρέψετε ! (Πάει προς τó σπίτι.)

ΣΟΝΙΑ. (Τόν πιάνει άπ' τó μπράτσο)

Πότε λοιπόν θά μάς έρθετε ;

ΑΣΤΡΩΦ. Δέν ξέρω...

ΣΟΝΙΑ. "Υστερα από κανένα μήνα π

"Ο "Αστρωφ και ή Σόνια μπαίνουν στο σπ ό Τελιέγκιν μένουν στο τραπέζι· ή Έλένα πάνε προς τή βερά

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κι έσεεις 'Ιβάν τε άπαράδεκτα. "Ηταν ανάγκη νά λιεβνα, νά τής πετάξετε εκείνο τó σήμερα στο πρόγευμα, πάλι λογο Τί μικρότητες !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μά άφοῦ τόν μισώ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Δέν ύπάρχει λόγ

ξανδρο, είναι κι αυτός όπως όλοι. Δ

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. "Αν μπορούσατε νά δείτε

σεις σας... Έσεεις βαριέστε πού ζ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Αχ, και νωθ

κατηγοροῦν τόν άντρα μου, όλοι μ

καημένη, έχει γέρο άντρα ! Αυτή

τήν καταλαβαίνω ! Τό 'πε τώρα δ

ταστρέφετε άπερίσκεπτα τά δάση

μείνει πάνω στη γῆ. "Έτσι άκριβώ

φετε τόν άνθρωπο, και χάρη σέ σ

μου τὰ χέρια, αἰσθάνομαι πῶς τὸ κλίμα τὸ ἐξουσιάζω κι ἐγὼ λιγάκι, κι ὅτι, ἂν σὲ χίλια χρόνια οἱ ἄνθρωποι εἶναι εὐτυχημένοι, αὐτὸ θὰ ὀφείλεται λιγάκι καὶ σὲ μένα. "Όταν φυτεύω μιὰ σημόδα κι ὕστερα τὴ βλέπω νὰ πρασινίζει καὶ νὰ λικνίζεται στὸν ἄνεμο, ἡ ψυχὴ μου γεμίζει περηφάνια κι ἐγώ... (Βλέπει τὸν ἐργάτη πού φέρνει ἕνα ποτηράκι βότκα στὸ δίσκο.) "Όμως... (πίνει) ὦρα νὰ πηγαίνω. Στὸ κάτω κάτω ὄλ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ δικές μου παραξενιές. Κύριοι, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ! (Πάει πρὸς τὸ σπίτι.)

ΣΟΝΙΑ. (Τὸν πιάνει ἀπ' τὸ μπράτσο καὶ προχωρεῖ μαζί του.)

Πότε λοιπὸν θὰ μᾶς ἔρθετε ;

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲν ξέρω...

ΣΟΝΙΑ. "Όστερα ἀπὸ κανένα μῆνα πάλι ;...

Ὁ "Όστρωφ καὶ ἡ Σόνια μπαίνουν στὸ σπίτι. Ἡ Μαρία Βασίλιεβνα καὶ ὁ Τελιέγκιν μένουν στὸ τραπέζι· ἡ Ἑλένα Ἀντρέεβνα κι ὁ Βοϊνίτσκι πᾶνε πρὸς τὴ βεράντα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κι ἐσεῖς Ἰβάν Πετρόβιτς, πάλι φερθήκατε ἀπαράδεκτα. Ἦταν ἀνάγκη νὰ συγχύσετε τὴ Μαρία Βασίλιεβνα, νὰ τῆς πετάξετε ἐκεῖνο τὸ *perpetuum mobile* ; Καὶ σήμερα στὸ πρόγευμα, πάλι λογοφέρατε μὲ τὸν Ἀλέξανδρο. Τί μικρότητες !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μὰ ἀφοῦ τὸν μισῶ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μισεῖ κανεὶς τὸν Ἀλέξανδρο, εἶναι κι αὐτὸς ὅπως ὅλοι. Δὲν εἶναι χειρότερος ἀπὸ σᾶς.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. "Όν μποροῦσατε νὰ δεῖτε τὸ πρόσωπό σας, τίς κινήσεις σας... Ἐσεῖς βαριέστε πού ζεῖτε ! "Όχι, τί νωθρότητα !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Όχι, καὶ νωθρότητα καὶ πλήξη ! "Όλοι κατηγοροῦν τὸν ἄντρα μου, ὅλοι μὲ κοιτάζουνε μὲ οἶκτο: τὴν καημένη, ἔχει γέρο ἄντρα ! Αὐτὴ τὴ συμπόνια τους, ὦ, πῶς τὴν καταλαβαίνω ! Τό 'πε τώρα δὲ ὁ "Όστρωφ : ὅλοι σας καταστρέφετε ἀπερίσκεπτα τὰ δάση καὶ σὲ λίγο τίποτα δὲ θὰ μείνει πᾶνω στὴ γῆ. Ἐτσι ἀκριβῶς, ἀπερίσκεπτα, καταστρέφετε τὸν ἄνθρωπο, καὶ χάρη σὲ σᾶς πολὺ γρήγορα δὲ θὰ μείνει

πάνω στη γῆ ούτε πίστη ούτε αγνότητα ούτε πνεῦμα αὐτοθυ-
σίας. Γιατί νὰ μὴν μπορεῖτε νὰ δεῖτε ἀδιάφορα μιὰ γυναίκα
ποῦ δὲν εἶναι δική σας; Διότι — ἔχει δίκιο αὐτὸς ὁ γιατρὸς—
μέσα στὸν καθένα ἀπὸ σᾶς ὑπάρχει ὁ δαίμων τῆς καταστρο-
φῆς. Ἐσεῖς δὲ λυπόσαστε οὔτε δάση οὔτε πουλιὰ οὔτε γυναῖ-
κες οὔτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δὲ μ' ἀρέσουνε καθόλου αὐτὲς οἱ φιλοσοφίες!

Παύση.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Αὐτὸς ὁ γιατρὸς ἔχει ἕνα πρόσωπο κου-
ρασμένο, νευρικό. Ἐνδιαφέρον πρόσωπο. Τῆς ἀρέσει τῆς Σό-
νιας, εἶναι ὀλοφάνερο, εἶναι ἐρωτευμένη μαζί του καὶ τὴν κα-
ταλαβαίνω. Ἐχει ἔρθει τρεῖς φορὲς ἀπὸ τότε ποῦ εἶμαι ἐδῶ,
ἀλλὰ εἶμαι ντροπαλή, ποτὲ δὲ μιλῆσαμε μαζί ἀνθρωπινά, δὲν
τὸν περιποιήθηκα. Θὰ μὲ πῆρε γιὰ καμιὰ στριμμένη. Ἴσως
γι' αὐτὸ νὰ ἴμαστε τόσο φίλοι ἐσεῖς κι ἐγώ, Ἰβάν Πετρόβιτς,
ἐπειδὴ εἶμαστε ἀνιαροί, πληκτικοὶ ἄνθρωποι! Ἄνιαροί! Μὴ
μὲ κοιτάζετε ἔτσι, δὲ μ' ἀρέσει.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μὰ πῶς μπορῶ νὰ σᾶς κοιτάζω ἀλλιῶς, ἀφοῦ σᾶς
ἀγαπῶ; Εἴσαστε ἢ εὐτυχία μου, ἢ ζωὴ μου, τὰ νιάτα μου!
Ἐέρω, οἱ πιθανότητες ν' ἀνταποκριθεῖτε εἶναι μηδαμινές,
ἀνύπαρκτες, ὅμως ἐγὼ δὲν ἔχω καμιὰ ἀξίωση, ἐπιτρέψτε
μου μόνο νὰ σᾶς κοιτάζω, ν' ἀκούω τὴ φωνή σας...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Πιὸ σιγά, μπορεῖ νὰ σᾶς ἀκούσουν!

Πηγαίνουν πρὸς τὸ σπίτι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Τὴν ἀκολουθεῖ.) Ἐπιτρέψτε μου νὰ μιλάω γιὰ τὸν
ἐρωτά μου, μὴ μὲ διώχνετε, καὶ μόνο αὐτὸ θὰ εἶναι γιὰ μένα
ἢ μεγαλύτερη εὐτυχία...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί μαρτύριο...

Μπαίνουν καὶ οἱ δύο στὸ σπίτι.

Ἄ Τελίγκιν γρατζουνάει τὶς χορδὲς τῆς κιθάρας καὶ παίζει μιὰ πόλκα. Ἡ
Μαρία Βασίλιεβνα σημειώνει κάτι στὰ περιθώρια τῆς μπροσούρας.

Αὐλαία.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑ

Τραπεζαρία στὸ σπίτι τοῦ Σερεμπριακῶφ - Ν
τοῦ νυχτοφύλακα.

Ἄ Ο Σερεμπριακῶφ (ξαπλωμένος στὴν πολυ-
παράθυρο μισοκοιμάται) καὶ ἡ Ἐλένα
μισοκοιμάται κι αὐ

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Ἐυπνώνοντας.) Ποιὸς

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἐγὼ εἶμαι.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ἐσύ, Λένοτσκα... Τ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σοῦ ἴπεσε ἡ κ

πόδια.) Ἄλέξανδρε, θὰ κλείσω τὸ π

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ὄχι, πνίγομαι... Ἄ

κι εἶδα ἕνα ὄνειρο — τὸ ἀριστερό μ

Ἐύπνησα ἀπὸ ἕνα βασιανιστικὸ πόνο

δάγγρα, μᾶλλον ρευματισμοί. Τί ὥρα

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Δώδεκα καὶ εἶκ

Παύση.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τὸ πρῶν νὰ κοιτάξω

Μπάτιουσκαφ.² Νομίζω πῶς τὸν ἔ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἐ;

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τὸ πρῶν νὰ κοιτάξω

Θυμᾶμαι ὅτι τὸν εἶχαμε. Μὰ γιατί

1. Στὰ ρωσικὰ ἀγροκτῆματα ὁ νυχτοφύλακας ἔ

χτυποῦσε μ' ἕνα ξύλινο ρόπαλο τὸ πέρασμα τῆς

2. Μπάτιουσκαφ, Κωνσταντὶν Νικολάεβιτς (1

προρομαντικὸς ποιητής.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΑΞΗ

Τραπεζαρία στο σπίτι του Σερεμπριακόφ - Νύχτα - 'Ακούγονται οί χτύποι του νυχτοφύλακα.¹

'Ο Σερεμπριακόφ (ξαπλωμένος στην πολυθρόνα μπροστά στο άνοιχτο παράθυρο μισοκοιμάται) και ή 'Ελένα 'Αντρέεβνα (δίπλα του, μισοκοιμάται κι αυτή).

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (*Ξυπνώντας.*) Ποιός είν' έδω; 'Εσύ 'σαι Σόνια; ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. 'Εγώ είμαι.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. 'Εσύ, Λένοτσκα... Τί άβάσταχτος πόνος!

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σοῦ 'πεσε ή κουβέρτα. (*Τοῦ τυλίγει τὰ πόδια.*) 'Αλέξανδρε, θά κλείσω τὸ παράθυρο.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. "Όχι, πνίγομαι... 'Αποκοιμήθηκα μιὰ στιγμή κι είδα ένα ὄνειρο — τὸ ἄριστερό μου πόδι ἤτανε, λέει, ξένο.

Ξύπνησα ἀπὸ ένα βασανιστικὸ πόνο. Μπά, αὐτὸ δὲν εἶναι πο- δάγρα, μᾶλλον ρευματισμοί. Τί ὥρα εἶναι;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Δώδεκα καὶ εἴκοσι.

Παύση.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τὸ πρωὶ νὰ κοιτάξεις στὴ βιβλιοθήκη γιὰ τὸν Μπάτιουσκωφ.² Νομίζω πὼς τὸν ἔχουμε ἔδω.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. 'Ε;

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τὸ πρωὶ νὰ κοιτάξεις γιὰ τὸν Μπάτιουσκωφ. Θυμᾶμαι ὅτι τὸν εἶχαμε. Μὰ γιατί ἀναπνέω τόσο δύσκολα;

1. Στὰ ρωσικὰ ἀγροκτῆματα ὁ νυχτοφύλακας ἔκανε ταχτικὲς περιπολίες καὶ χτυποῦσε μ' ἓνα ξύλινο ρόπαλο τὸ πέρασμα τῆς ὥρας.

2. Μπάτιουσκωφ, Κωνσταντῖν Νικολάεβιτς (1787-1855). Ρῶσος λυρικός, προρομαντικὸς ποιητής.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κουράστηκες. Δυὸ νύχτες ἔχεις νὰ κοιμηθεῖς.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Λένε πὼς ὁ Τουργκένιεφ, ἀπ' τὴν ποδάγρα, ἔπαθε στηθάγχη. Φοβᾶμαι μήπως συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ μὲ μένα. Καταραμένα, ἀπαίσια γεράματα. Ποῦ νὰ τὰ πάρει ὁ διάβολος. Ἄπὸ τότε ποῦ γέρασα σιχαίνομαι τὸν ἑαυτό μου. Ἄλλὰ κι ὅλοι ἐσεῖς σίγουρα σιχαινόσαστε νὰ μὲ βλέπετε.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μιλᾶς μὲ τέτοιο τρόπο γιὰ τὰ γερατεῖά σου, σὰ νὰ φταῖμε ἐμεῖς ποῦ εἶσαι γέρος.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Καὶ μάλιστα πρώτη ἐσὺ μὲ σιχαίνεσαι.

Ἡ Ἑλένα Ἀντρέεβνα σηκώνεται καὶ κάθεται λίγο πιὸ μακριά.

Ἐχεις δίκιο, βέβαια. Δὲν εἶμαι βλάκας, καταλαβαίνω. Ἐσοῦσαι νέα, γερή, ὠραία, θέλεις νὰ ζήσεις, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι γέρος, ἓνα πτώμα σχεδόν. Τί δηλαδή; Λές νὰ μὴν τὸ καταλαβαίνω; Καὶ φυσικὰ εἶναι μιὰ βλακεία ποῦ εἶμαι ἀκόμα ζωντανός. Κάντε ὅμως ὑπομονή, γρήγορα θὰ σᾶς ἀπαλλάξω ὅλους. Λίγα εἶναι τὰ ψωμιά μου.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Δὲν ἀντέχω πιά... Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ θεοῦ, πάψε.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τὸ συμπέρασμα λοιπὸν εἶναι ὅτι ἐξαιτίας μου κανεὶς δὲν ἀντέχει πιά, ὅλοι πλήττουν, χαραμίσανε τὰ νιάτά τους, καὶ μόνον ἐγὼ ἀπολαμβάνω τὴ ζωὴ καὶ εἶμαι εὐχαριστημένος. Μὰ ναί, βεβαίως.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Πάψε! Μ' ἐξουθενώσες!

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ὅλους τοὺς ἔχω ἐξουθενώσει. Φυσικὰ.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Κλαίγοντας.) Εἶναι ἀβάσταχτο! Πές, τί θέλεις ἀπὸ μένα;

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τίποτα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τότε, πάψε λοιπόν. Σὲ παρακαλῶ.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Περίεργο πράγμα: ὅταν ἀρχίζει νὰ μιλάει ὁ Ἰβάν Πετρόβιτς ἢ αὐτὴ ἢ ἡλίθια γριά, ἢ Μαρία Βασίλιεβνα, κανεὶς δὲν ἐνοχλεῖται, ὅλοι ἀκοῦνε· μὰ ἔτσι καὶ κάνω ἐγὼ νὰ πῶ μιὰ λέξη, ἀμέσως αἰσθάνονται ὅλοι δυστυχεῖς. Ἡ φωνή

μου καὶ μόνο τοὺς εἶναι ἀποκρουστικὴ. θέσομε πὼς εἶμαι ἀποκρουστικός, πὰ δυνάστης· ἄραγε ὅμως, οὔτε στὰ γερά ποιο δικαίωμα νὰ εἶμαι ἐγωιστής; Δὲ ραγε, ἐρωτῶ, δὲν δικαιῶμαι κι ἐγὼ νὰ μὲ ὑπολογίζουν οἱ ἄνθρωποι;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κανένας δὲν ἀμφισβητεῖ σου.

Τὸ παράθυρο βροντάει ἀπ' τὸ

Σηκώθηκε ἀέρας, θὰ κλείσω τὸ παράθυρο νὰ 'ναί θὰ βρέξει... Δὲν ἀμφισβητεῖ ματὰ σου.

Παύση. Στὸν κήπο ὁ νυχτοφύλακας χτυπ

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Μιὰ ὀλόκληρη ζωὴ νὰ στήμη, μαθημένος μὲς στὸ γραφεῖο σκαλίας, ἀνάμεσα σὲ ἀξιοσέβαστους σκά, ἀνευ λόγου καὶ αἰτίας, νὰ βρίσκω τάφιο, νὰ βλέπεις κάθε μέρα ἡλίθιοι ἀσήμαντες συζητήσεις... Θέλω νὰ ζήσῃ ἡ δόξα, ὁ θόρυβος, κι ἐδῶ μέσα, λές Νὰ νοσταλγῶ κάθε λεπτὸ τὰ περασμέ ἐπιτυχίες τῶν ἄλλων, νὰ φοβᾶμαι τὸ Δὲν ἔχω τὴ δύναμη! Κι ἐδῶ μέσα δὲν ρέσουν οὔτε τὰ γερατεῖά μου.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Περίμενε, κάνε χρόνια, θὰ 'χω γεράσει κι ἐγὼ.

Μπαίνει ἡ Σόνια.

ΣΟΝΙΑ. Μπαμπά, μόνος σου στέλνεις νὰ ἄστρωφ, κι ὅταν ἔρχεται, ἀρνεῖσαι νὰ εἶναι εὐγενικό. Ἴσα ποῦ τὸν ἀνησυχῇ

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τί νὰ τὸν κάνω τὸν νιώθει ἀπὸ ἰατρικὴ ὅσο κι ἐγὼ ἀπὸ

μου και μόνο τους είναι αποκρουστική. "Εστω λοιπόν, ως υποθέσουμε πώς είμαι αποκρουστικός, πώς είμαι έγωιστής, ένας δυνάστης; Άραγε όμως, ούτε στα γεράματά μου δεν έχω κάποιο δικαίωμα να είμαι έγωιστής; Δεν το αξίζω άραγε; "Άραγε, έρωτώ, δεν δικαιούμαι κι εγώ να 'χω ήσυχα γεράματα, να με ύπολογίζουν οι άνθρωποι;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κανένας δεν άμφισβητεί τα δικαιώματά σου.

Το παράθυρο βροντάει άπ' τον άερα.

Σηκώθηκε άερας, θα κλείσω το παράθυρο. (Το κλείνει.) "Όπου να 'ναι θα βρέξει... Δεν άμφισβητεί κανένας τα δικαιώματά σου.

Παύση. Στον κήπο ο νυχτοφύλακας χτυπάει και τραγουδάει.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Μια δλόκληρη ζωή να μοχθείς για την έπιστήμη, μαθημένος μες στο γραφεΐο σου, στις άθουσες διδασκαλίας, ανάμεσα σε άξιοσέβαστους συναδέλφους, και ξαφνικά, άνευ λόγου και αίτίας, να βρίσκεσαι σ' αυτό έδω το κενοτάφιο, να βλέπεις κάθε μέρα ήλίθιους ανθρώπους, ν' άκοῦς άσήμαντες συζητήσεις... Θέλω να ζήσω, μ' άρέσει ή έπιτυχία, ή δόξα, ο θόρυβος, κι έδω μέσα, λές κι είμαι στην έξορία. Να νοσταλγώ κάθε λεπτό τα περασμένα, να παρακολουθώ τις έπιτυχίες των άλλων, να φοβάμαι το θάνατο... Δεν μπορώ! Δεν έχω τη δύναμη! Κι έδω μέσα δεν έννοούν να μου συγχωρέσουν ούτε τα γερατεία μου.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Περίμενε, κάνε ύπομονή; σε πέντ' έξι χρόνια, θα 'χω γεράσει κι εγώ.

Μπαίνει ή Σόνια.

ΣΟΝΙΑ. Μπαμπά, μόνος σου στέλνεις να καλέσουν το δόκτορα "Άστρωφ, κι όταν έρχεται, άρνεΐσαι να τον δεχτείς. Αυτό δεν είναι εύγενικό. "Ίσα που τον άνησυχήσαμε τον άνθρωπο...

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τί να τον κάνω τον "Άστρωφ σου; Αυτός νιώθει άπο ιατρική όσο κι εγώ άπο άστρονομία.

ΣΟΝΙΑ. Δὲ θὰ μετακαλέσουμε κι ὀλόκληρη τὴν ἰατρικὴ σχολὴ γιὰ τὴν ποδάγρα σου.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ἐγὼ μ' αὐτὸν τὸν ἄλλοπαρμένο ἀρνοῦμαι καὶ νὰ συζητήσω.

ΣΟΝΙΑ. Ὅπως νομίζεις. (Κάθεται.) Ἐμένα τὸ ἴδιο μοῦ κάνει.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τί ὥρα εἶναι ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κοντεύει μία.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τί ἀποπνικτικὰ ποὺ εἶναι δῶ μέσα... Σόνια, φέρε μου τὶς σταγόνες μου ἀπ' τὸ τραπέζι !

ΣΟΝΙΑ. Ἀμέσως. (Τοῦ δίνει τὶς σταγόνες.)

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Ἐκνευρισμένος.) Ἄχ, ὄχι αὐτές! Τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ ζητήσῃ κανεὶς !

ΣΟΝΙΑ. Σὲ παρακαλῶ, ἄσε τὶς ἰδιοτροπίες. Ἴσως σὲ μερικὸς ν' ἀρέσουν κάτι τέτοια, ἐμένα ὅμως ἀπάλλαξέ με, κάνε μου τὴ χάρη ! Δὲ μ' ἀρέσουν αὐτά. Κι ἔπειτα δὲν ἔχω καιρὸ, πρέπει νὰ σηκωθῶ αὔριο πρῶτ' ἀπὸ πρῶτ'· θερίζω τὸ χόρτο.

Μπαίνει ὁ Βοϊνίτσκι· φορᾷ τὴ ρόμπα του καὶ κρατᾷ ἓνα κερὶ.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ἐξω τὸ πάει γιὰ μπόρα. (Ἀστράφτει.) Νά το! Ηὲ-
lène καὶ Σόνια, πηγαίνετε γιὰ ὕπνο, ἦρθα νὰ πιάσω βάρδια.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Ἐντρομος.) Ὅχι, ὄχι! Μὴ μ' ἀφήνετε μονά-
χο μαζί του! Ὅχι. Θὰ μὲ ξεκάνει μὲ τὴ φλυαρία του!

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Πρέπει ὅμως νὰ ἡσυχάσουνε κι αὐτές ! Δυὸ νύχτες ἔχουνε νὰ κοιμηθοῦνε.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ἄς πᾶν νὰ κοιμηθοῦνε, ἀλλὰ νὰ φύγεις κι ἐσύ. Εὐχαριστῶ πολὺ. Σὲ ἱκετεύω. Ἐν ὀνόματι τῆς παλιᾶς μας φιλίας, μὴ μοῦ φέρεις ἀντίρρηση. Τὰ λέμε ἀργότερα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Μὲ εἰρωνικὸ χαμόγελο.) Τῆς παλιᾶς μας φιλίας...
Τῆς παλιᾶς μας...

ΣΟΝΙΑ. Σταμάτα, θεῖε Βάνια.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Στὴ γυναίκα του.) Ἀγάπη μου, μὴ μ' ἀφήνεις
μονάχο μαζί του ! Θὰ μὲ ξεκάνει μὲ τὴ φλυαρία του.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Αὐτὸ πιά καταντάει γελοῖο.

Μπαίνει ἡ Μαρίνα μ

ΣΟΝΙΑ. Πρέπει νὰ πᾶς νὰ ξαπλώσω.

ΜΑΡΙΝΑ. Ἀκόμα δὲ σηκώσαμε τὸ σ
νας λόγος εἶναι νὰ ξαπλώσω.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Κανεὶς δὲν κοιμᾶ
καὶ μόνον ἐγὼ πλέω σὲ πελάγη ε

ΜΑΡΙΝΑ. (Πλησιάζει τὸν Σερεμπριακώφ.)
νούλα μου ; Πονᾶτε ; Κι ἐμένανε
μὲ σουβλᾶνε. (Τοῦ διορθώνει τὴν
νεῖα τὴν ἔχετε ἀπὸ παλιά. Ἡ συ
ἡ μάνα τῆς Σόνιας, κεῖνα τὰ χρό
νύχτα, νὰ ὀδύρεται... Πάρα πολὺ

Παύση.

Οἱ γέροι εἶναι σὰν τὰ μωρὰ παιδι
πονάει, μὰ τὸ γέρο δὲν τονε πονά
ῶμο.) Πᾶμε, μανούλα μου, στὸ
Θὰ σοῦ ψήσω ἓνα τίλιο, θὰ σ
σου... Θὰ δεηθῶ στὸ θεὸ γιὰ τὴν

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Συγκινημένος.) Π

ΜΑΡΙΝΑ. Κι ἐμένανε τὰ πόδια μου μ
(Τὸν παίρνουν μαζί μὲ τὴ Σόνια.)

τὰ χρόνια, νὰ κλαίει καὶ νὰ ὀδύ
τότες, ἦσουν ἀκόμα μικρούλα, κ
λα μου, πᾶμε...

Ἐκεῖ ὁ Σερεμπριακώφ, ἡ Σόνια κι ἡ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μ' ἐξουθένωσα
μου.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Αὐτὸς ἐσᾶς, κι ἐμένα ὁ ἐ
θῶ τρεῖς νύχτες.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ὅλα πᾶνε στ
μητέρα σας μισεῖ τὰ πάντα ἐκτὸς
τὸν καθηγητὴ· ὁ καθηγητὴς εἶναι

Μπαίνει ἡ Μαρίνα μ' ἓνα κερί.

ΣΟΝΙΑ. Πρέπει νὰ πᾶς νὰ ξαπλώσεις, νενούλα. Εἶν' ἀργά.

ΜΑΡΙΝΑ. Ἀκόμα δὲ σηκώσαμε τὸ σαμοβάρι ἀπ' τὸ τραπέζι. Ἐνας λόγος εἶναι νὰ ξαπλώσω.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Κανείς δὲν κοιμᾶται, κανείς δὲν ἀντέχει πιά, καὶ μόνον ἐγὼ πλέω σὲ πελάγη εὐτυχίας.

ΜΑΡΙΝΑ. (Πλησιάζει τὸν Σερεμπριακῶφ, τρυφερά.) Τί 'ναι μανούλα μου ; Πονᾶτε ; Κι ἐμένανε τὰ πόδια μου μὲ σφᾶνε, ὄλο μὲ σουβλᾶνε. (Τοῦ διορθώνει τὴν κουβέρτα.) Αὐτὴ τὴν ἀστενεια τὴν ἔχετε ἀπὸ παλιά. Ἡ συχωρεμένη ἡ Βέρα Πετρόβνα, ἡ μάνα τῆς Σόνιας, κεῖνα τὰ χρόνια, νὰ μὴν κλείνει μάτι ὅλη νύχτα, νὰ ὀδύρεται... Πάρα πολὺ σᾶς ἀγαποῦσε...

Παύση.

Οἱ γέροι εἶναι σὰν τὰ μωρὰ παιδιά, θέλουνε κάποιονε νὰ τοὺς πονάει, μὰ τὸ γέρο δὲν τονε πονάει κανένας. (Τὸν φιλάει στὸν ὄμο.) Πᾶμε, μανούλα μου, στὸ κρεβάτι... Πᾶμε, φῶς μου... Θὰ σοῦ ψήσω ἓνα τίλιο, θὰ σοῦ ζεστάνω τὰ ποδαράκια σου... Θὰ δεηθῶ στὸ θεὸ γιὰ τὴν ὑγεία σου...

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Συγκινημένος.) Πᾶμε Μαρίνα.

ΜΑΡΙΝΑ. Κι ἐμένανε τὰ πόδια μου μὲ σφᾶνε, ὄλο μὲ σουβλᾶνε ! (Τὸν παίρνουν μαζὶ μὲ τὴ Σόνια.) Ἡ Βέρα Πετρόβνα, κεῖνα τὰ χρόνια, νὰ κλαίει καὶ νὰ ὀδύρεται !... Ἐσύ, Σόνιουσκα, τότες, ἤσουνε ἀκόμα μικρούλα, κουτούτσικο... Πᾶμε, μανούλα μου, πᾶμε...

Ἡ Σερεμπριακῶφ, ἡ Σόνια κι ἡ Μαρίνα φεύγουν.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μ' ἐξουθένωσε. Δὲ μὲ κρατᾶν τὰ πόδια μου.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Αὐτὸς ἐσᾶς, κι ἐμένα ὁ ἑαυτός μου. Ἐχω νὰ κοιμηθῶ τρεῖς νύχτες.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ὅλα πᾶνε στραβά σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. Ἡ μητέρα σας μισεῖ τὰ πάντα ἐκτὸς ἀπ' τὶς μπροσοῦρες της καὶ τὸν καθηγητὴ ὁ καθηγητὴς εἶναι ἐκνευρισμένος, ἐμένα δὲ μ'

έμπιστεύεται, έσως σ'α φοβάται· ή Σόνια είναι θυμωμένη με τον πατέρα της, είναι θυμωμένη μαζί μου, δυο βδομάδες τώρα δέ μου μιλάει· έσεις μισείτε τον άντρα μου και περιφρονείτε φανερά τή μητέρα σας. Έγώ είμαι έννευρισμένη και σήμερα μου 'ρθε έκατό φορές νά βάλω τά κλάματα... "Όλα πάνε στραβά σ' αυτό τó σπίτι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δέν αφήνουμε τίς φιλοσοφίες ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Έβάν Πετρόβιτς, είστε μορφωμένος κι έξυπνος άνθρωπος και θά 'πρεπε ν' αντίλαμβάνεστε νομίζω ότι ό κόσμος δέν καταστρέφεται ούτε από τους ληστές ούτε άπ' τίς πυρκαγιές, αλλά άπ' τó μίσος, τίς έχθρες κι όλες αυτές τίς μικροπρεπείς προστριβές... Έ δουλειά σας δέν είναι νά μεμψιμοιρείτε αλλά νά συμφιλιώνετε τους άλλους.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Συμφιλιώστε πρώτα έμένα με τον έαυτό μου ! ΈΑγαπημένη μου... (Σκύβει πάνω στό χέρι της σφίγγοντάς το.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. ΈΑφήστε ! (Τραβάει τó χέρι της.) Φύγετε !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Σέ λίγο θά περάσει ή βροχή κι όλα στη φύση θά δροσίσουν και θ' άναπνεύσουν έλεύθερα. Έμένα μονάχα δέ θά δροσίσει ή μπόρα. Μέρα και νύχτα ή σκέψη, λές κι είναι τó στοιχειό έτούτου τού σπιτιού, με πνίγει ή σκέψη πώς ή ζωή μου έχει χαθεί άμετάκλητα. Παρελθόν δέν ύπάρχει, ξεοδέυτηκε άνόητα για τιποτένια πράγματα, και τó παρόν είναι φριχτό στον παραλογισμό του. Έδου ή ζωή μου και ή άγάπη μου : τί μου χρειάζονται, τί νά τίς κάνω ; Τά αισθήματά μου χάνονται άδικα, σαν άχτίδα τού ήλιου πού πέφτει μέσα σ' ένα λάκκο, και χάνομαι κι έγώ.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Όταν μου μιλάτε για τήν άγάπη σας, σαστίζω, δέν ξέρω τί νά πώ. Με συγχωρείτε, δέν μπορώ νά σ'α πώ τίποτα. (Κάνει νά φύγει.) Καληνύχτα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Τής κλείνει τó δρόμο.) Κι άν ξέρατε πόσο ύποφέρω με τή σκέψη ότι δίπλα μου, σ' αυτό έδω τó σπίτι χάνεται μια άλλη ζωή — ή δική σας ! Τί περιμένετε ; Ποιά καταραμένη φιλοσοφία σ'α σταματάει ; Καταλάβετε έπιτέλους, καταλάβετε...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Τόν κοιτάζει προσβίτς, είστε μεθυσμένος !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μπορεί, μπορεί...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ποϋ είναι ό γιατ

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Έκεϊ μέσα... κοιμάται στό μπορεϊ... "Όλα μπορεϊ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Και σήμερα ήπιατ

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τουλάχιστον έτσι έχεις τήν έμ' έμποδίζετε, Ηέlene !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Παλιότερα δέν πνιμιλούσατε τόσο πολύ... Πηγαίνετε νά ριέμαι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Σκύβοντας στό χέρι της, τó του.) ΈΑγαπημένη μου... Έπέροχη !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Θυμωμένη.) ΈΑφήτ' άηδιαστικό. (Φεύγει.)

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Μόνος.) ΈΕφυγε...

Παύση.

Πρην δέκα χρόνια τή συνάντησα στό σπυτής άδελφής μου. Έκείνη ήταν τότε έρωγώ τριάντα έφτά. Γιατί νά μην τήν έρωτής κάνω πρόταση ; Έφοϋ ήταν τόσο ήτανε γυναίκα μου... Ναι... Τώρα θά μπόρα και τους δυο. Θα τρώμαζε με τή κρατούσα στην άγκαλιά μου και θά τής σαι, έδω είμαι έγώ ». "Α, τί θαυμάσια χαμογελάω μάλιστα... "Όμως, θεέ μου, ονται στό μυαλό μου... Γιατί νά είμαι καταλαβαίνει ; Έ ρητορεία της, ή νωχλές, νωθρές σκέψεις της περι καταστ' άπεχθάνομαι όλ' αυτά.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. *(Τὸν κοιτάζει προσεκτικά.)* Ἰβάν Πετρόβιτς, εἴστε μεθυσμένος !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μπορεῖ, μπορεῖ...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ποῦ εἶναι ὁ γιατρός ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ἐκεῖ μέσα... κοιμᾶται στὸ δωμάτιό μου. Μπορεῖ, μπορεῖ... Ὅλα μπορεῖ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Καὶ σήμερα ἤπιατε ; Μὰ γιατί ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τουλάχιστον ἔτσι ἔχεις τὴν ἐντύπωση ὅτι ζεῖς... Μὴ μ' ἐμποδίζετε, Hélène !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Παλιότερα δὲν πίνατε ποτὲ καὶ ποτὲ δὲ μιλούσατε τόσο πολὺ... Πηγαίνετε νὰ κοιμηθεῖτε ! Σᾶς βαριέμαι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. *(Σκύβοντας στὸ χέρι της, τὸ σφίγγει στὸ πρόσωπό του.)* Ἀγαπημένη μου... Ὑπέροχη !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. *(Θυμωμένη.)* Ἀφῆστε με. Αὐτὸ πιά εἶναι ἀηδιαστικό. *(Φεύγει.)*

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. *(Μόνος.)* Ἐφυγε...

Παύση.

Πρὶν δέκα χρόνια τὴ συνάντησα στὸ σπίτι τῆς μακαρίτισσας τῆς ἀδελφῆς μου. Ἐκείνη ἦταν τότε δεκαεφτά χρονῶν, κι ἐγὼ τριάντα ἑφτά. Γιατί νὰ μὴν τὴν ἐρωτευτῶ τότε καὶ νὰ μὴν τῆς κάνω πρόταση ; Ἀφοῦ ἦταν τόσο εὐκολο ! Καὶ τώρα θὰ ἦταν γυναίκα μου... Ναί... Τώρα θὰ μᾶς εἶχε ξυπνήσει ἢ μπόρα καὶ τοὺς δυό. Θὰ τρόμαζε μὲ τὴ βροντὴ κι ἐγὼ θὰ τὴν κρατοῦσα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ θὰ τῆς ψιθύριζα : « Μὴ φοβᾶσαι, ἐδῶ εἶμαι ἐγώ ». Ἄ, τί θαυμάσιες σκέψεις, τί ὠραῖα, χαμογελάω μάλιστα... Ὅμως, θεέ μου, οἱ σκέψεις μπερδεύονται στὸ μυαλό μου... Γιατί νὰ εἶμαι γέρος ; Γιατί δὲ μὲ καταλαβαίνει ; Ἡ ρητορεία της, ἡ νωθρὴ ἠθικὴ της, οἱ σαχλές, νωθρές σκέψεις της περὶ καταστροφῆς τοῦ κόσμου — τ' ἀπεχθάνομαι ὅλ' αὐτά.

Παύση.

“Α, πόσο γελάστηκα ! Λάτρευα αὐτὸν τὸν καθηγητὴ, αὐτὸν τὸν ἀξιοθρήνητο ποδαγρικό, δούλευα γι’ αὐτὸν σὰ βόδι ! Ἡ Σόνια κι ἐγὼ στραγγίζαμε ἀπὸ τοῦτο δῶ τὸ χτῆμα καὶ τὴν τελευταία σταγόνα· σὰν τοὺς κουλάκους, πουλάγαμε σπορέλαιο, ρεβίθια, ἀνθότυρο, κόβαμε ἀπ’ τὴν μπουκιά μας, καί, γρόσι γρόσι, καπίκι τὸ καπίκι, μαζεύαμε χιλιάρικα καὶ τοῦ τὰ στέλναμε. Ἡμῶνα περήφανος γι’ αὐτὸν καὶ γιὰ τὴ σοφία του, ζοῦσα καὶ ἀνέπνεα γι’ αὐτόν ! Καθετὶ ποὺ ἔγραφε κι ἔλεγε μοῦ φαινόταν μεγαλοφυές... Θεέ μου, καὶ τώρα ; Ὁρίστε, πῆρε τὴ σύνταξή του καὶ τώρα μποροῦμε νὰ κάνουμε ὀλόκληρο τὸν ἀπολογισμὸ τῆς ζωῆς του: οὔτε μιὰ σελίδα δὲ θὰ μείνει ἀπ’ τὰ γραφτά του, εἶναι τελείως ἄγνωστος, ἕνα τίποτα ! Μιὰ σαπουνόφουσα ! Κι ἐγὼ, γελάστηκα... τὸ βλέπω — γελάστηκα σὰ βλάκας...

Μπαίνει ὁ Ἄστρωφ μὲ ζακέτα, χωρὶς γιλέκο καὶ χωρὶς γραβάτα· εἶναι στὸ κέφι, τὸν ἀκολουθεῖ ὁ Τελιέγκιν μὲ τὴν κιθάρα του.

ΑΣΤΡΩΦ. Παῖζε !

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Ὅλοι κοιμοῦνται !

ΑΣΤΡΩΦ. Παῖζε !

Ὁ Τελιέγκιν παίζει σιγανά.

(*Στὸν Βοϊνίτσκι.*) Μόνος σου εἶσαι ἐδῶ ; Χωρὶς κυρίες ; (*Βάζει τὰ χέρια του στὴ μέση καὶ σιγοτραγουδάει.*) « Πάει τὸ σπίτι, πάει ἡ θερμάστρα, στρῶσ’ τὸ στρῶμα κάτω ἀπ’ τ’ ἄστρα... ».¹ Μὲ ξύπνησε ἡ μπόρα. Γερὴ βροχούλα. Τί ὥρα εἶναι ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ὁ διάλογος ξέρει.

ΑΣΤΡΩΦ. Σὰ ν’ ἄκουσα τὴ φωνὴ τῆς Ἑλένας Ἀντρέεβνα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ἐδῶ ἦταν τώρα.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἀξιολάτρευτη γυναίκα ! (*Περιεργάζεται τὰ φιαλίδια στὸ τραπέζι.*) Φάρμακα. Καὶ τί δὲν ἔχει ἐδῶ ἀπὸ συνταγές !

1. Λαϊκὸ σκωπτικὸ τραγουδάκι.

Κι ἀπ’ τὸ Χάρκοβο, κι ἀπ’ τὴ Μόσχα
 Ὅλες τὶς πόλεις τὶς ἔχει ταλανίσει μὲ
 πρᾶγματι ἄρρωστος ἢ προσποιεῖται
 ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Εἶναι ἄρρωστος.

Παύση.

ΑΣΤΡΩΦ. Τί ἔχεις σήμερα κι εἶσαι ἐτσι-
 πως τὸν καθηγητὴ ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Παράτα με.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἡ μήπως εἶσαι ἐρωτευμένος

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Εἶναι φίλη μου.

ΑΣΤΡΩΦ. Κιόλας ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ « κιόλας »

ΑΣΤΡΩΦ. Μιὰ γυναίκα δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ
 μόνο περνώντας ἀπ’ τὰ ἐξῆς στάδια :

του, ὕστερα ἐρωμένη του καὶ μετὰ πρῶτο
 ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Πολὺ χυδαία φιλοσοφία.

ΑΣΤΡΩΦ. Πῶς ; Ναί... Πρέπει νὰ τ’ ὀμι-
 λαῖς. Εἶμαι καὶ μεθυσμένος, βλέπεις

μιὰ φορὰ τὸ μῆνα. Κι ὅταν βρίσκομαι
 γίνομαι θρασύς κι ἀδιάντροπος στὸ ἐπι-
 ζῶ τίποτα. Ἀναλαμβάνω τὶς πιὸ δύσκολα

πετυχαίνω θαυμάσια. Καταστρώνω
 σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. Ἐκεῖνες τὶς

πιὰ ἀλλόκοτος καὶ πιστεύω ὅτι προσ-
 τεράστιες ὑπηρεσίες... τεράστιες ! Ἐν-
 τὸ δικό μου φιλοσοφικὸ σύστημα κι

μοῦ φαινόσαστε τόσοι δά, ζωύφια...
 γιν.) Βάφλα ! Παῖζε !

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Καλέ μου φίλε, εὐχαρίστησα
 μου τὴν ψυχὴ, ἀλλὰ καταλαβαίνεις —

ΑΣΤΡΩΦ. Παῖζε !

Ὁ Τελιέγκιν παίζει σιγανά.

Νὰ πιοῦμε κάτι ! Ἐλα, πρέπει νὰ ἔχεις

Κι ἀπ' τὸ Χάρκοβο, κι ἀπ' τὴ Μόσχα, κι ἀπ' τὴν Τούλα...
 "Όλες τὶς πόλεις τὶς ἔχει ταλανίσει μὲ τὴν ποδάγρα του. Εἶναι
 πράγματι ἄρρωστος ἢ προσποιεῖται ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Εἶναι ἄρρωστος.

Παύση.

ΑΣΤΡΩΦ. Τί ἔχεις σήμερα κι εἶσαι ἔτσι κακόκεφος ; Λυπᾶσαι μή-
 πως τὸν καθηγητὴ ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Παράτα με.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἡ μήπως εἶσαι ἐρωτευμένος μὲ τὴν καθηγητρίνα ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Εἶναι φίλη μου.

ΑΣΤΡΩΦ. Κιόλας ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ « κιόλας » ;

ΑΣΤΡΩΦ. Μιὰ γυναίκα δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ φίλη ἑνὸς ἄντρα παρὰ
 μόνο περνώντας ἀπ' τὰ ἐξῆς στάδια : Στὴν ἀρχὴ εἶναι γνωστὴ
 του, ὕστερα ἐρωμένη του καὶ μετὰ πιά φίλη.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Πολὺ χυδαία φιλοσοφία.

ΑΣΤΡΩΦ. Πῶς ; Ναί... Πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσω — γίνομαι χυ-
 δαῖος. Εἶμαι καὶ μεθυσμένος, βλέπεις. Συνήθως μεθᾶω ἔτσι
 μιὰ φορὰ τὸ μήνα. Κι ὅταν βρισκομαι σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση,
 γίνομαι θρασὺς κι ἀδιάντροπος στὸ ἔπακρο. Τότε δὲ λογαριά-
 ζω τίποτα. Ἀναλαμβάνω τὶς πιὸ δύσκολες ἐγχειρήσεις καὶ τὶς
 πετυχαίνω θαυμάσια. Καταστρώνω τὰ πιὸ μεγαλεπήβολα
 σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. Ἐκεῖνες τὶς στιγμὲς δὲν αἰσθάνομαι
 πιά ἀλλόκοτος καὶ πιστεύω ὅτι προσφέρω στὴν ἀνθρωπότητα
 τεράστιες ὑπηρεσίες... τεράστιες ! Ἐκεῖνες τὶς στιγμὲς ἔχω
 τὸ δικό μου φιλοσοφικὸ σύστημα κι ὅλοι ἐσεῖς, ἀδελφέ μου,
 μοῦ φαινόσαστε τόσοι δά, ζώφια... μικρόβια. (Στὸν Τελιέ-
 γκιν.) Βάφλα ! Παῖζε !

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Καλὲ μου φίλε, εὐχαρίστησή μου, γιὰ σένα μ' ὅλη
 μου τὴν ψυχὴ, ἀλλὰ καταλαβαίνεις — κοιμοῦνται στὸ σπίτι !

ΑΣΤΡΩΦ. Παῖζε !

Ὁ Τελιέγκιν παίζει σιγανά.

Νὰ πιοῦμε κάτι ! "Ελα, πρέπει νὰ ἔχει μείνει λίγο κονιάκ ἐκεῖ

μέσα. Καί μόλις ξημερώσει, πᾶμε σπίτι μου. Ἐν-τάξει ; Ἐ-χω ἕνα νοσοκόμο πού ποτέ δὲ λέει « ἐντάξει » ἀλλὰ « ἐν-τά-ξει ». Μεγάλος κατεργάρης. Λοιπόν, ἐν-τάξει ; (Βλέπει τὴ Σόνια πού μπαίνει.) Μὲ συγχωρεῖτε, εἶμαι χωρίς γραβάτα. (Φεύγει βιαστικά ὁ Τελιέγκιν τὸν ἀκολουθεῖ.)

ΣΟΝΙΑ. Καί σύ, θεῖε Βάνια, πάλι ἤπιες μὲ τὸ γιατρό. Ταιριάζαν τὰ παλικαράκια. Καλά, ἐκεῖνος ἦταν πάντα ἔτσι, ἔσένα ὅ-μως τί σ' ἐπίασε ; Δὲν εἶν' αὐτὰ γιὰ τὴν ἡλικία σου.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τί σχέση ἔχει ἡ ἡλικία ; Ὅταν δὲν ὑπάρχει πραγμα-τική ζωή, οἱ ἄνθρωποι ζοῦνε μὲ ψευδαισθήσεις. Μιὰ φορά, καλύτερα ἀπ' τὸ τίποτα.

ΣΟΝΙΑ. Ἐχομε θερίσει ὅλο τὸ χόρτο, βρέχει κάθε μέρα, ὅλα σα-πίζουνε, κι ἐσύ κάθου κι ἀσχολεῖσαι μὲ τις ψευδαισθήσεις σου. Ἐχεις παρατήσει ἐντελῶς τὸ χτῆμα... Ἐγὼ δουλεύω μό-νη μου, ἀπόκαμα πιά... (Τρομαγμένη.) Θεῖε, ἔχεις δάκρυα στὰ μάτια !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τί δάκρυα ; Δὲν εἶναι τίποτα... ἀνοησίες... Τώρα δὰ μὲ κοιτάζεις ὅπως ἡ μακαρίτισσα ἡ μάνα σου... Καλή μου... (Φιλᾷ ἐπληστά τὰ χέρια καὶ τὸ πρόσωπό της.) Ἀδελφή μου... καλή μου ἀδελφή... πού νά 'ναι τώρα ; Ἄν ἤξερε ! Ἄχ, ἂν ἤξερε !

ΣΟΝΙΑ. Τί ; Τί νά ἤξερε, θεῖε ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Αὐτὸ τὸ βάρος, δὲν εἶμαι καλά... Τίποτα... Ἀργό-τερα... Τίποτα... Φεύγω. (Φεύγει.)

ΣΟΝΙΑ. (Χτυπάει τὴν πόρτα.) Μιχαήλ Λβόβιτς ! Δὲν κοιμάστε ; Μιὰ στιγμούλα !

ΑΣΤΡΩΦ. (Πίσω ἀπ' τὴν πόρτα.) Ἀμέσως ! (Μπαίνει ὕστερα ἀπὸ λίγο· ἔχει φορέσει τὸ γιλέκο του καὶ τὴ γραβάτα.) Στις προσταγές σας !

ΣΟΝΙΑ. Ἄν δὲ σᾶς ἀηδιάζει, ἐσεῖς μπορείτε νὰ πίνετε ὅσο θέλε-τε, ἀλλά, σᾶς ἰκετεύω, μὴν ἀφήνετε τὸ θεῖο νὰ πίνει. Τοῦ κά-νει κακό.

ΑΣΤΡΩΦ. Καλά. Δὲ θὰ ξαναπιοῦμε.

Παύση.

Φεύγω ἀμέσως γιὰ τὸ σπίτι μου. Ἄπ- Ὡσπου νὰ ζέψουν τ' ἄλογα θὰ 'χει φέ-

ΣΟΝΙΑ. Βρέχει. Περιμένετε νὰ ξημερώσει

ΑΣΤΡΩΦ. Ἡ μόρα περνᾷ παραδίπλα

γίξει. Φεύγω. Καί, παρακαλῶ, μὴ μ- για τὸν πατέρα σας. Ἐγὼ τοῦ λέω : π-

ματισμοί· ἐγὼ ζητῶ νὰ μένει ξαπλωμ- κλα του. Καί σήμερα οὔτε κὰν δέχτηρ

ΣΟΝΙΑ. Εἶναι κακομαθημένος. (Ψάχνει στ- τσιμπήσετε κάτι ;

ΑΣΤΡΩΦ. Καλά. Δῶστε μου.

ΣΟΝΙΑ. Ἐμένα μ' ἀρέσει νὰ τσιμπολογᾷ βρίσκεται στὸν μπουφέ. Λένε πὼς στ- ἐπιτυχία στὶς γυναῖκες, οἱ κυρίες !

Πάρτε λίγο τυρί.

Στέκονται κι οἱ δύο μπροστὰ στὸν μπο-

ΑΣΤΡΩΦ. Σήμερα δὲν ἔφαγα τίποτα, μονάχ- ἔχει δύσκολο χαρακτήρα. (Παίρνει ἀπ- κάλι.) Ἐπιτρέπετε ; (Πίνει ἕνα ποτη-

ἔδω καὶ μπορούμε νὰ μιλήσουμε ἀνοι- ται πὼς στὸ σπίτι σας δὲ θ' ἄντεχα οὔ-

γε αὐτὴ ἡ ἀτμόσφαιρα... Ὁ πατέρας κλειστικὰ στὴν ποδάγρα του καὶ στὰ

μὲ τὴν κατάθλιψή του, ἡ γιαιγιά σας, τ-

ΣΟΝΙΑ. Τί ἡ μητριά μου ;

ΑΣΤΡΩΦ. Στὸν ἄνθρωπο ὅλα πρέπει νὰ εἶν- σωπο καὶ τὰ ροῦχα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ

εἶναι καὶ καλὴ εἶναι — ποιὸς μπορεῖ

1. Ἀπὸ τὸ ποίημα τοῦ Ἀλέξανδρου Πούσκιν (17 σιλοπούλα καὶ τὰ ἑπτὰ παλικάρια ». Ὁ ποιητὴς μοτίβα τοῦ παραμυθιοῦ « Ἡ Χιονάτη καὶ οἱ ἑπτὰ κ- λόγια τοῦ μαγικοῦ καθρέφτη στὴ βασίλισσα μητριά

Φεύγω άμέσως για τὸ σπίτι μου. Ἀπεφασίσθη καὶ ὑπεγράφη.
Ἔσπου νὰ ζέψουν τ' ἄλογα θὰ ἔχει φέξει.

ΣΟΝΙΑ. Βρέχει. Περιμένετε νὰ ξημερώσει.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἡ μπόρα περνάει παραδίπλα. Μόλις πού θὰ μᾶς ἀγγίξει. Φεύγω. Καί, παρακαλῶ, μὴ μὲ φωνάζετε ἄλλη φορά για τὸν πατέρα σας. Ἐγὼ τοῦ λέω : ποδάγρα, κι αὐτός : ρευματισμοί· ἐγὼ ζητῶ νὰ μένει ξαπλωμένος, αὐτὸς στὴν καρέκλα του. Καὶ σήμερα οὔτε κὰν δέχτηκε νὰ μιλήσει μαζί μου.

ΣΟΝΙΑ. Εἶναι κακομαθημένος. (Ψάχνει στὸν μπουφέ.) Θέλετε νὰτσιμπήσετε κάτι ;

ΑΣΤΡΩΦ. Καλά. Δώστε μου.

ΣΟΝΙΑ. Ἐμένα μ' ἄρέσει νὰτσιμπολογᾶω τίς νύχτες. Κάτι θὰ βρῖσκεται στὸν μπουφέ. Λένε πὼς στὴ ζωὴ του εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία στὶς γυναῖκες, οἱ κυρίες λοιπὸν τὸν κακόμαθαν. Πάρτε λίγο τυρί.

Στέκονται κι οἱ δύο μπροστὰ στὸν μπουφέ καὶ τρῶνε.

ΑΣΤΡΩΦ. Σήμερα δὲν ἔφαγα τίποτα, μονάχα ἔπινα. Ὁ πατέρας σας ἔχει δύσκολο χαρακτήρα. (Παίρνει ἀπ' τὸν μπουφέ ἕνα μπουκάλι.) Ἐπιτρέπετε ; (Πίνει ἕνα ποτηράκι.) Δὲν εἶναι κανεὶς ἐδῶ καὶ μπορούμε νὰ μιλήσουμε ἀνοιχτά. Ξέρετε, μοῦ φαίνεται πὼς στὸ σπίτι σας δὲ θ' ἄντεχα οὔτε ἕνα μήνα, θὰ μ' ἔπνιγε αὐτὴ ἡ ἀτμόσφαιρα... Ὁ πατέρας σας, ἀφοσιωμένος ἀποκλειστικὰ στὴν ποδάγρα του καὶ στὰ βιβλία, ὁ θεῖος Βάνιας μὲ τὴν κατάθλιψή του, ἡ γιαγιά σας, τέλος ἡ μητριά σας...

ΣΟΝΙΑ. Τί ἡ μητριά μου ;

ΑΣΤΡΩΦ. Στὸν ἄνθρωπο ὅλα πρέπει νὰ εἶναι ὁμορφα : καὶ τὸ πρόσωπο καὶ τὰ ρούχα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ οἱ σκέψεις. Ὁμορφη εἶναι καὶ καλὴ εἶναι — ποιὸς μπορεῖ νὰ τ' ἀρνηθεῖ ;¹ Μά...

1. Ἀπὸ τὸ ποίημα τοῦ Ἀλέξανδρου Πούσκιν (1799-1837) « Ἡ νεκρὴ βασιλοπούλα καὶ τὰ ἑπτὰ παλικάρια ». Ὁ ποιητὴς ἐκμεταλλεύεται τὰ βασικὰ μοτίβα τοῦ παραμυθιοῦ « Ἡ Χιονάτη καὶ οἱ ἑπτὰ νάνοι ». Ὁ στίχος εἶναι τὰ λόγια τοῦ μαγικοῦ καθρέφτη στὴ βασίλισσα μητριά — ἐδῶ σὲ γ' πρόσωπο.

σοῦν, διαβάλλουν νοσηρά ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, πλευρίζουν τὸν ἄνθρωπο, τὸν κοιτάζουν λοξὰ καὶ ἀποφαίνονται : « Ἄ, αὐτὸς εἶναι ψυχοπαθής ! » ἢ : « Αὐτὸς εἶναι ὠραιολόγος ! ». Κι ἅμα δὲν ξέρουσαν ποιά ἐτικέτα νὰ σοῦ κολλήσουν στὸ μέτωπο, τότε λένε : « Εἶναι παράξενος ἄνθρωπος, παράξενος ! ». Ἐγὼ ἀγαπῶ τὸ δάσος — αὐτὸ εἶναι παράξενο· δὲν τρώω κρέας — αὐτὸ εἶναι ἐπίσης παράξενο. Μιὰ σχέση ἀμεση, ἀγνή, ἐλευθερη μὲ τὴ φύση καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους δὲν ὑπάρχει πιά...
 "Ὅχι, ὄχι, δὲν ὑπάρχει ! (Θέλει νὰ πιεῖ.)

ΣΟΝΙΑ. (Τὸν ἐμποδίζει.) "Ὅχι, σᾶς παρακαλῶ, σᾶς ἱκετεύω, μὴν πίνετε ἄλλο.

ΑΣΤΡΩΦ. Γιὰ ποιὸ λόγο ;

ΣΟΝΙΑ. Νά, ἔτσι, δὲ σᾶς πηγαίνει καθόλου ! Ἐσεῖς εἶστε κομψός, ἔχετε τόσο ἀπαλὴ φωνή... Κι ὄχι μόνον αὐτό, εἴσαστε ὅπως κανένας ἄλλος ἀπ' ὅσους γνωρίζω — εἴσαστε ὠραῖος. Γιατί λοιπὸν θέλετε νὰ μοιάζετε μὲ τοὺς συνηθισμένους ἀνθρώπους ποὺ πίνουν καὶ χαρτοπαίζουν ; "ὦ, μὴν τὸ κάνετε αὐτό, σᾶς ἱκετεύω ! Ἐσεῖς λέτε πάντα ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲ δημιουργοῦν παρὰ μόνον καταστρέφουν αὐτὸ ποὺ τοὺς ἔχει δοθεῖ ἀπὸ ψηλά. Γιατί λοιπὸν, γιατί καταστρέφετε τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ σας ; Δὲν πρέπει, δὲν πρέπει, σᾶς ἱκετεύω, σᾶς ἐξορκίζω.

ΑΣΤΡΩΦ. (Τῆς δίνει τὸ χέρι.) Δὲ θὰ ξαναπιῶ.

ΣΟΝΙΑ. Δώστε μου τὸ λόγο σας.

ΑΣΤΡΩΦ. Λόγω τιμῆς.

ΣΟΝΙΑ. (Τοῦ σφίγγει δυνατὰ τὸ χέρι.) Σᾶς εὐχαριστῶ !

ΑΣΤΡΩΦ. Μπάστα ! Ξεμέθυσα. Βλέπετε, εἶμαι κιόλας τελείως ξεμέθυστος καὶ θὰ μείνω ἔτσι ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου. (Κοιτάζει τὸ ρολοῖ του.) Λοιπὸν, ἄς συνεχίσουμε. Ἐλεγα : πέρασε ὁ καιρὸς μου, γιὰ μένα εἶναι ἀργά... Γέρασα, μὲ τσάκιση ἢ δουλειά, ἐκχυδαίστηκα, στεγνώσανε ὅλα μου τὰ αἰσθήματα, καί, καθὼς φαίνεται, δὲ θὰ μπορούσα πιά ν' ἀφοσιωθῶ σὲ ἄνθρωπο. Δὲν ἀγαπῶ κανέναν καί... οὔτε θ' ἀγαπήσω πιά. Τὸ μόνον ποὺ μὲ συναρπάζει ἀκόμα εἶναι ἡ ὁμορφιά. Δὲν μπορῶ νὰ μείνω ἀδιάφορος μπροστὰ τῆς. Μοῦ φαίνεται πὼς ἂν, ἄς

πούμε, ή 'Ελένα 'Αντρέεβνα τὸ ἤθελε, θὰ κατάφερνε νὰ μοῦ πάρει τὰ μυαλὰ ἔτσι σὲ μιὰ μέρα... 'Αλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀγάπη, δὲν εἶναι ἀφοσίωση... (Σκεπάζει μὲ τὸ χέρι του τὰ μάτια καὶ ἀναρριγᾷ.)

ΣΟΝΙΑ. Τί πάθατε ;

ΑΣΤΡΩΦ. Τίποτα... Τῆ μεγάλη σαρακοστή ἕνας ἄρρωστος μου μοῦ 'μεινε στὰ χέρια πάνω στὴ νάρκωση.

ΣΟΝΙΑ. Καιρὸς νὰ τὸ ξεχάσετε πιά.

Παύση.

Γιὰ πέστε μου Μιχαήλ Λβόβιτς... 'Εάν ἐγὼ εἶχα μιὰ φίλη ἢ μιὰ μικρότερη ἀδελφή καί, ἂν μαθαίνατε ὅτι αὐτὴ... δηλαδή, ἄς πούμε, σᾶς ἀγαπάει, τί θὰ κάνατε ;

ΑΣΤΡΩΦ. (Ἀνασηκώνοντας τοὺς ὤμους.) Δὲν ξέρω. Μᾶλλον τίποτα. Θὰ τῆς ἔδινα νὰ καταλάβει ὅτι δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἀγαπήσω... κι ὅτι ἔχω ἄλλες ἐγνοιες στὸ κεφάλι μου. "Ὅπως καὶ νὰ 'χει, ἂν εἶναι νὰ φύγω, καιρὸς νὰ τοῦ δίνω. Σᾶς χαιρετῶ, καλὴ μου, γιατί ἔτσι δὲν τελειώνουμε οὔτε ὡς τὸ πρῶν. (Τῆς σφίγγει τὸ χέρι.) Θὰ περάσω ἀπ' τὸ σαλόνι, ἂν μοῦ ἐπιτρέπετε, γιατί φοβάμαι μὴ μὲ κρατήσῃ ὁ θεῖος σας. (Φεύγει.)

ΣΟΝΙΑ. (Μόνη.) Δὲ μοῦ εἶπε τίποτα... 'Η ψυχὴ του κι ἡ καρδιά του εἶναι ἀκόμα κλειστὲς γιὰ μένα, μὰ γιατί νιώθω τόσο εὐτυχισμένη ; (Γελάει ἀπὸ εὐτυχία.) Τοῦ εἶπα : εἴσαστε κομψός, ἀρχοντικός, ἔχετε τόσο ἀπαλὴ φωνή... Μήπως ἦταν ἄστοχο ; 'Η φωνὴ του πάλλεται, χαϊδεύει... Νά, τὴ νιώθω στὸν ἀέρα. Κι ὅταν τοῦ εἶπα γιὰ τὴ μικρότερη ἀδελφή, δὲν κατάλαβε... (Συστρέφει τὰ χέρια.) "Αχ, τί φριχτὸ νὰ εἶμαι ἄσκημη ! Τί φριχτὸ ! Καὶ τὸ ξέρω πὼς εἶμαι ἄσκημη, τὸ ξέρω, τὸ ξέρω... Τὴν περασμένη Κυριακὴ, ὅταν βγαίναμε ἀπ' τὴν ἐκκλησία, ἄκουσα νὰ μιᾶνε γιὰ μένα, καὶ μιὰ γυναίκα εἶπε : « Εἶναι καλὴ, εἶναι μεγαλόψυχη, ἀλλὰ τί κρίμα νὰ εἶναι τόσο ἄσκημη... ». "Ἀσκημη...

Μπαίνει ἡ 'Ελένα 'Αντρέεβνα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Πέρασε ἡ μπόφα σφαιρα !

Παύση.

Ποῦ εἶναι ὁ γιατρός ;

ΣΟΝΙΑ. "Εφυγε.

Παύση.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Sophie !

ΣΟΝΙΑ. Τί ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Ὡς πότε θὰ μοῦ δὲν κάναμε κανένα κακὸ ἢ μιὰ στὴν ἐχθροί ; 'Αρκετά...

ΣΟΝΙΑ. Κι ἐγὼ ἤθελα νά... (Τὴν ἀγκαλιάζει.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Θαῦμα !

Εἶναι συγκινημένες καὶ

ΣΟΝΙΑ. 'Ο μπαμπὰς ξάπλωσε ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Ὁχι, κάθεται ὀλόκληρες δὲ μιᾶς ἢ μιὰ στὴν ἄλλ. (Βλέποντας τὸν μπουφέ ἀνοιχτό.)

ΣΟΝΙΑ. "Εφαγε ὁ Μιχαήλ Λβόβιτς.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Εχει καὶ κρασί... ροποτηριά.

ΣΟΝΙΑ. 'Ελάτε !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. 'Απ' τὸ ἴδιο π...

"Ἐτσι εἶναι καλύτερα. Δηλαδή, ἀπὸ δὲ

ΣΟΝΙΑ. « 'Εσύ ».

Πίνουν καὶ φιλοῦν

'Εγὼ ἀπὸ καιρὸ ἤθελα νὰ συμφιλίω μούνα λιγάκι... (Κλαίει.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί κλαῖς τώρα ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Πέρασε ή μόρα. Τί ευχάριστη ατμόσφαιρα !

Παύση.

Ποῦ είναι ὁ γιατρός ;

ΣΟΝΙΑ. Ἐφυγε.

Παύση.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Sophie !

ΣΟΝΙΑ. Τί ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ὡς πότε θά μοῦ κρατᾶτε μοῦτρα ; Ἐμεῖς δὲν κάναμε κανένα κακὸ ἢ μιὰ στήν ἄλλη. Γιατί νὰ εἶμαστε ἐχθροί ; Ἄρκετά...

ΣΟΝΙΑ. Κι ἐγὼ ἤθελα νά... (Τὴν ἀγκαλιάζει.) Φτάνουν πιά τὰ πείσματα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Θαῦμα !

Εἶναι συγκινημένες καὶ οἱ δύο.

ΣΟΝΙΑ. Ὁ μπαμπὰς ξάπλωσε ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ὁχι, κάθεται στὸ σαλόνι... Βδομάδες ὀλόκληρες δὲ μιλάμε ἢ μιὰ στήν ἄλλη, ἕνας θεὸς ξέρει γιατί... (Βλέποντας τὸν μπουφὲ ἀνοιχτό.) Τί ναι αὐτά ;

ΣΟΝΙΑ. Ἐφαγε ὁ Μιχαὴλ Λβόβιτς.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἐχει καὶ κρασί... Ἐλᾶτε νὰ πιοῦμε σταυροποτηριά.

ΣΟΝΙΑ. Ἐλᾶτε !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἄπ' τὸ ἴδιο ποτηράκι... (Βάζει κρασί.)

Ἔτσι εἶναι καλύτερα. Δηλαδή, ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς λέμε « ἐσύ » ;

ΣΟΝΙΑ. « Ἐσύ ».

Πίνουν καὶ φιλιούνται.

Ἐγὼ ἀπὸ καιρὸ ἤθελα νὰ συμφιλιωθοῦμε, ἀλλὰ νά, ντρεπόμουν λιγάκι... (Κλαίει.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί κλαῖς τώρα ;

ΣΟΝΙΑ. Τίποτα, ἔτσι.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Ἐλα, φτάνει, φτάνει... (Κλαίει.) 'Αλλόκοτη πού εἶσαι, μ' ἔκανες κι ἐμένα νὰ κλάψω...

Παύση.

"Ἦσουνα θυμωμένη μαζί μου γιατί νόμιζες ὅτι παντρεύτηκα τὸν πατέρα σου ἀπὸ ὑπολογισμό... "Ἄν πιστεύεις στοὺς ὄρκους, σοῦ ὀρκίζομαι, τὸν παντρεύτηκα ἀπὸ ἔρωτα. Γοητεύτηκα ἀπὸ τὸν ἐπιστήμονα, τὸν διάσημο ἄντρα. Ὁ ἔρωτάς μου δὲν ἦτανε πραγματικός, ἦτανε κάτι τεχνητό, ἀλλὰ ἐμένα, βέβαια, τότε μοῦ φαινόταν πραγματικός. Δὲ φταίω ἐγώ. Ἐσὺ ὅμως, ἀπ' τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου μας, δὲν ἔπαψες νὰ μὲ βασανίζεις μ' αὐτὰ τὰ ἔξυπνα καχύποπτα μάτια σου.

ΣΟΝΙΑ. Λοιπὸν, εἰρήνη, εἰρήνη! Τὰ ξεχνᾶμε ὅλα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Δὲν πρέπει νὰ κοιτάζεις ἔτσι — δὲ σοῦ ταιριάζει. Πρέπει νὰ 'χεις ἐμπιστοσύνη σὲ ὅλους, ἀλλιῶς δὲν μπορεῖς νὰ ζήσεις.

Παύση.

ΣΟΝΙΑ. Πές μου τὴν ἀλήθεια, σὰ φίλη... Εἶσαι εὐτυχισμένη;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Ὀχι.

ΣΟΝΙΑ. Τό 'ξερα. Ἀκόμα μιὰ ἐρώτηση. Πές εἰλικρινά: θὰ 'θελες νὰ εἶχες νέο ἄντρα;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί κοριτσάκι πού εἶσαι ἀκόμα. Καὶ βέβαια θὰ 'ἤθελα. (Γελάει.) "Ἐλα, ρώτα κι ἄλλα, ρώτα...

ΣΟΝΙΑ. Ὁ γιατρός σ' ἀρέσει;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί, πολὺ.

ΣΟΝΙΑ. (Γελάει.) "Ἐχω ἠλίθιο ὕφος, ἔ; Νά, αὐτὸς ἔφυγε, κι ἐγὼ ἀκούω ἀκόμα τὴ φωνή του καὶ τὰ βήματά του, κοιτάζω τὸ σκοτεινὸ παράθυρο καὶ μοῦ παρουσιάζεται τὸ πρόσωπό του.

"Ἄσε με νὰ τὰ πῶ ὅλα... 'Αλλὰ δὲν μπορῶ νὰ μιλάω ἔτσι δυνατά, ντρέπομαι. Πᾶμε στὸ δωμάτιό μου νὰ μιλήσουμε. Σοῦ φαίνομαι χαζή, ἔ; Παραδέξου το... Πές μου κάτι γι' αὐτόν...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σὰν τί;

ΣΟΝΙΑ. Εἶναι ἔξυπνος... "Ὅλα τὰ ξέρει... Καὶ γιατρεύει, καὶ φυτεύει δά...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τὸ θέμα δὲν εἶναι κή... Κατάλαβέ το, γλυκιά μου, εἶναι τί σημαίνει ταλέντο; Τόλμη, ἀνοιχτά ματα... Φυτεύει ἕνα δεντράκι καὶ τὴν εὐτυχία τῆς ἀνθρωπότητας. Τέτοιοι πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπᾶμε... Πίνει, φορὰ σὰν ἀγροῖκος — ἀλλὰ τί μ' ἀταλέντο στὴ Ρωσία δὲν μπορεῖ νὰ μὴ Σκέψου καὶ μόνη σου τί ζωὴ κάνουν λασπωμένοι, ἀδιάβατοι, παγωνιές, ἀποστάσεις, ὁ λαὸς ἄξεστος, πρωτῆ ἀνέχεια, ἀρρώστιες... Μέσα σ' αὐτὴ δουλεύει καὶ παλεύει μέρα νύχτα ἐκείνου νὰ μένει ἄγνος κι ἀμόλυτος, νὰ μὴ Μ' ὅλη μου τὴν ψυχὴ, κάθε εὐτυχία κώνεται.) "Ἐγώ, βλέπεις, εἶμαι ἕνα πρόσωπο... Καὶ στὴ μουσικὴ καὶ στὴν ὅλες τὶς αἰσθηματικὲς μου ἱστορίες ἔπαιζα ἀπλῶς ἕναν ἐπεισοδιακὸ ρόλο. Ἄχτά, Σόνια, ἂν τὸ καλοσκεφτεῖς, εἶσαι ἐστουχισμένη. (Πηγαينوέρχεται τὰ πόδια ἐμένα εὐτυχία σ' αὐτὸ τὸν κόσμο. Δ...

ΣΟΝΙΑ. (Γελάει, σκεπάζοντας τὸ πρόσωπο.) εὐτυχισμένη... εὐτυχισμένη!

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Θέλω νὰ παίξω τώρα κάτι.

ΣΟΝΙΑ. Παῖξε. (Τὴν ἀγκαλιάζει.) Δὲν...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί, τώρα ἀμέλει κοιμάται. "Ὅταν εἶναι ἄρρωστος Πήγαινε νὰ ρωτήσεις. "Ἄν δὲν εἶναι Πήγαινε.

ΣΟΝΙΑ. Είναι ξυπνός... "Όλα τὰ ξέρει, ὅλα μπορεῖ νὰ τὰ κά-
νει... Καὶ γιαντρεύει, καὶ φυτεύει δάση...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τὸ θέμα δὲν εἶναι τὰ δάση οὔτε ἡ ἰατρι-
κὴ... Κατάλαβέ το, γλυκιὰ μου, εἶναι τὸ ταλέντο ! Καὶ ξέρεις
τί σημαίνει ταλέντο ; Τόλμη, ἀνοιχτὸ μυαλό, μεγάλα πετάγ-
ματα... Φυτεύει ἓνα δεντράκι καὶ τὴν ἴδια στιγμή φαντάζεται
τί θὰ γίνει σὲ χίλια χρόνια. Προβάλλει κιόλας μπροστὰ του ἡ
εὐτυχία τῆς ἀνθρωπότητος. Τέτοιοι ἄνθρωποι εἶναι σπάνιοι,
πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπᾶμε... Πίνει, μπορεῖ νὰ φέρεται καμιὰ
φορὰ σὰν ἀγροῖκος — ἀλλὰ τί μ' αὐτό ; "Ένας ἄνθρωπος μὲ
ταλέντο στὴ Ρωσία δὲν μπορεῖ νὰ μείνει ἀγνὸς κι ἀμόλυντος.
Σκέψου καὶ μόνη σου τί ζωὴ κάνει αὐτὸς ὁ γιαντρός ! Δρόμοι
λασπωμένοι, ἀδιάβατοι, παγωνιές, χιονοθύελλες, τεράστιες
ἀποστάσεις, ὁ λαὸς ἄξεστος, πρωτόγονος, παντοῦ γύρω σου
ἀνέχεια, ἀρρώστιες... Μέσα σ' αὐτὲς τίς συνθήκες, ὅποιοι
δουλεῦει καὶ παλεῦει μέρα νύχτα εἶναι δύσκολο στὰ σαράντα
του νὰ μείνει ἀγνὸς κι ἀμόλυντος, νὰ μὴν πίνει... (Τὴ φιλάει.)
Μ' ὄλη μου τὴν ψυχὴ, κάθε εὐτυχία ! — τὴν ἀξίζεις... (Ση-
κώνεται.) "Εγὼ, βλέπεις, εἶμαι ἓνα μονότονο, ἐπεισοδιακὸ
πρόσωπο... Καὶ στὴ μουσικὴ καὶ στὸ σπῆτι τοῦ ἄντρα μου, σ'
ὅλες τίς αἰσθηματικὲς μου ἱστορίες — μὲ μιὰ λέξη, παντοῦ,
ἐπαιζα ἀπλῶς ἓναν ἐπεισοδιακὸ ρόλο. Γιὰ νὰ μιλήσουμε ἀνοι-
χτὰ, Σόνια, ἂν τὸ καλοσκεφετῆς, εἶμαι πολὺ, πάρα πολὺ δυ-
στυχισμένη. (Πηγαινοέρχεται ταραγμένη.) Δὲν ὑπάρχει γιὰ
μένα εὐτυχία σ' αὐτὸ τὸν κόσμο. Δὲν ὑπάρχει ! Γιατί γελάς ;

ΣΟΝΙΑ. (Γελάει, σκεπάζοντας τὸ πρόσωπό της.) Εἶμαι τόσο εὐτυ-
χισμένη... εὐτυχισμένη !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Θέλω νὰ παίξω... Θὰ 'θελα νὰ παίξω
τώρα κάτι.

ΣΟΝΙΑ. Παῖξε. (Τὴν ἀγκαλιάζει.) Δὲν ἔχω ὕπνο... Παῖξε !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί, τώρα ἀμέσως. "Ο πατέρας σου δὲν
κοιμάται. "Όταν εἶναι ἄρρωστος τὸν ἐκνευρίζει ἡ μουσικὴ.
Πήγαινε νὰ ρωτήσεις. "Αν δὲν ἔχει ἀντίρρηση, θὰ παίξω.
Πήγαινε.

ΣΟΝΙΑ. Ναί, τώρα άμέσως. (Φεύγει.)

Στόν κήπο χτυπάει ό νυχτοφύλακας.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Έχω νά παίξω τόσον καιρό. Θα παίξω και θα κλαίω, θα κλαίω, σά χαζή. (Στό παράθυρο.) Έσύ χτυπάς Έφήμ ;

ΦΩΝΗ ΝΥΧΤΟΦΥΛΑΚΑ. Έγώ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μή χτυπάς, ό κύριος είναι άδιάθετος.

ΦΩΝΗ ΝΥΧΤΟΦΥΛΑΚΑ. Φεύγω άμέσως! (Σφυρίζει.) Έι, Ζούτσκα, Μάλτσικ ! Έλάτε ! Ζούτσκα !

Πάυση.

ΣΟΝΙΑ. (Έπιστρέφει.) Δέν έπιτρέπεται !

Αύλαία.

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ

Σαλόνι στό σπίτι του Σερεμπριακόφ. Τρεις πόρτες μέση. Μέρα.

Ό Βοϊνίτσκι, ή Σόνια (κάθονται) και ή Έλένα. Στή σκηνή και κάτι σκέφτεται.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ό χέρ προφέσορ εύαρεστήθηρ θυμία νά συγκεντρωθοϋμε όλοι σ' αυτό στή μία. (Κοιτάζει τό ρολόι του.) Μία άνακοινώσκει κάτι στήν άνθρωπότητα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Άσφαλώς πρόκειται

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δέν έχει δουλειές αυτός. Γράζει και ζηλεύει, τίποτα άλλο.

ΣΟΝΙΑ. (Έπιτιμητικά.) Θεΐε !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Καλά, καλά, συγγνώμη. (Διτρέπει.) Καμαρωστε : περπατάει ; τεμπελιά. Πολύ χαριτωμένο ! Πολύ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Όλη μέρα μουρ μούρ μούρ μούρ — πώς δέ βαρύνεταί ; Πιθανό άπό πλήξη, δέν ξέρω τί νά κ

ΣΟΝΙΑ. (Άνασηκώνοντας τους ώμους.) Φτάνει νά θέλεις.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Παραδείγματος χάριν

ΣΟΝΙΑ. Ν' άσχοληθείς με τό χτήμα, νά δώσους τους άρρώστους. Λίγα είν' αυτά ; Νά δώσους με τον μπαμπά, έγώ κι ό θεΐος Βάνια στήν άγορά νά δώσουμε τ' άλεύρι.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Έγώ δέν τά καταλαβαίνω. Έχει ένδιαφέρον. Μονάχα στά μυθιστο

ΤΡΙΤΗ ΠΡΑΞΗ

Σαλόνι στο σπίτι του Σερεμπριακόφ. Τρεις πόρτες: δεξιά, αριστερά και στη μέση. Μέρα.

Ο Βοϊνίτσκι, η Σόνια (κάθονται) και η Έλενα Αντρέεβνα (πηγαίνονται στην σκηνή και κάτι σκέφτεται).

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. 'Ο χέρ προφέσορ ευαρεστήθηκε να εκφράσει την επιθυμία να συγκεντρωθούμε όλοι σ' αυτό εδώ το σαλόνι σήμερα στη μία. (Κοιτάζει το ρολόι του.) Μία παρά τέταρτο. Θέλει ν' ανακοινώσει κάτι στην ανθρωπότητα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. 'Ασφαλώς πρόκειται για κάποια δουλειά.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δεν έχει δουλειές αυτός. Γράφει ανοησίες, γκρινιαρίζει και ζηλεύει, τίποτα άλλο.

ΣΟΝΙΑ. ('Επιτιμητικά.) Θεϊε !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Καλά, καλά, συγγνώμη. (Δείχνει την Έλενα Αντρέεβνα.) Καμαρώστε : περπατάει και τρικλίζει απ' την τεμπελιά. Πολύ χαριτωμένο ! Πολύ !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Όλη μέρα μούρ μούρ, μουρμουράτε, συνέχεια μουρμουράτε — πώς δέ βαριόσαστε ! (Θλιμμένα.) Πεθαίνω από πλήξη, δεν ξέρω τί να κάνω.

ΣΟΝΙΑ. ('Ανασηκώνοντας τους ώμους.) Χαθῆκαν οί δουλειές ; Φτάνει να θέλεις.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Παραδείγματος χάριν ;

ΣΟΝΙΑ. Ν' ασχοληθεῖς με τὸ χτήμα, να διδάσκεις, να γιατρεύεις τούς αρρώστους. Λίγα εἶν' αυτά ; Νά, πριν ἔρθετε ἐδῶ ἐσὺ με τὸν μπαμπά, ἐγὼ κι ὁ θεῖος Βάνιας πηγαίναμε οἱ ἴδιοι στὴν ἀγορὰ να δώσουμε τ' ἀλεύρι.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. 'Εγὼ δὲν τὰ καταφέρνω. Κι ἔπειτα δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον. Μονάχα στὰ μυθιστορήματα ἰδεολογικοῦ

περιεχομένου διδάσκουν και γιατρεύουν τους άρρωστους χω-
ριάτες· πώς δηλαδή, έτσι στα καλά καθούμενα, θα σηκωθώ
να πάω να τους γιατρέψω και να τους διδάξω ;

ΣΟΝΙΑ. Λοιπόν, εγώ δεν το καταλαβαίνω αυτό, γιατί δηλαδή να
μην μπορείς να πᾶς να διδάξεις ; Κάνε υπομονή και θα συνη-
θίσεις. (Τὴν ἀγκαλιάζει.) Μην πλήττεις έτσι, ἀγαπημένη μου.
(Γελώντας.) Πλήττεις, τριγυρίζεις σάν τὴν ἄδικη κατάρρα,
ὅμως ἡ πλήξη κι ἡ ἀπραξία εἶναι μεταδοτικές. Δές : ὁ θεῖος
Βάνιας δεν κάνει τίποτα, σ' ἀκολουθεῖ σάν τὴν σκιά σου, ἐγώ
ἄφησα τίς δουλειές μου κι ἔτρεξα να σέ βρῶ να κουβεντιά-
σουμε. Τεμπέλιασα, δεν τὸ ἀντέχω ! Ὁ δόκτωρ Μιχαὴλ Λβό-
βιτς ἄλλοτε ἐρχόταν πολὺ σπάνια, μιὰ φορά τὸ μῆνα, ἦτανε δύ-
σκολο να τὸν φέρουμε, ἐνῶ τώρα μᾶς ἔρχεται κάθε μέρα, πα-
ράτησε καὶ τὰ δάση του καὶ τὴν ἰατρική. Ἐσύ πρέπει να εἶσαι
μάγισσα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Γιατί βασανίζεστε ; (Ζωηρά.) Ἐμπρός, ἀγαπημένη
μου, λατρευτή, φανεῖτε ἐξυπνη ! Στις φλέβες σας κυλάει αἷμα
νεράιδας, γίνετε λοιπὸν νεράιδα ! Ἀφήστε ἐλεύθερο τὸν ἑαυ-
τό σας ἔστω γιὰ μιὰ φορά στὴ ζωὴ σας, ἐρωτευτεῖτε τὸ ταχύ-
τερο παράφορα κάποιον νεραϊδοβασίλια — καὶ βουτῆξετε στὰ
βαθιά μετὰ τὸ κεφάλι, ἔτσι πού καὶ ὁ χερσὶν προφέσορ κι ὅλοι ἐμεῖς,
να μείνουμε μετὰ τὸ στόμα ἀνοιχτό !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Θυμωμένα.) Ἀφήστε με ἡσυχῆ ! Τί ἀ-
πάνθρωπο ! (Πάει να φύγει.)

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Τὴ συγκρατεῖ.) Καλά, καλά, χαρά μου, συγχωρέ-
στε με... Ζητῶ συγγνώμη. (Τῆς φιλάει τὸ χέρι.) Εἰρήνη.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Οὔτε ἓνας ἄγγελος δεν θὰ ἔχε τόση ὑπο-
μονή, παραδεχθεῖτε το.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Εἰς ἔνδειξιν εἰρηνεύσεως καὶ συμφιλιώσεως, θὰ σᾶς
φέρω τώρα ἀμέσως ἓνα μπουκέτο τριαντάφυλλα, τὰ ἔχω ἐτοι-
μάσει γιὰ σᾶς ἀπ' τὸ πρωί... Φθινοπωρινὰ τριαντάφυλλα —
ὑπέροχα θλιμμένα ρόδα... (Βγαίνει.)

ΣΟΝΙΑ. Φθινοπωρινὰ τριαντάφυλλα — ὑπέροχα θλιμμένα ρόδα...

Καὶ οἱ δύο κοιτάζουν ἀπ'...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σεπτέμβρης κιόλας
με ἔδω πέρα τὸ χειμῶνα !

Παύση.

Ποῦ εἶν' ὁ γιατρός ;

ΣΟΝΙΑ. Στὸ δωμάτιο τοῦ θεῖου Βάνια. Κι
ἔφυγε ὁ θεῖος Βάνιας, πρέπει να σοῦ...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Γιὰ τί πράγμα ;

ΣΟΝΙΑ. Γιὰ τί πράγμα ; (Ἀκουμπάει τὸ
τῆς Ἑλένας.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Καλά, φτάνει, φτάνει
μαλλιᾶ.) Φτάνει.

ΣΟΝΙΑ. Εἶμαι ἄσκημη.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἐχεις πολὺ ὥρα...

ΣΟΝΙΑ. Ὁχι ! (Γυρίζει να κοιταχτεῖ...

Ὅταν μιὰ γυναίκα εἶναι ἄσκημη τῆς
ραῖα μάτια, ἔχετε πολὺ ὥρα... καὶ
χρόνια τώρα, τὸν ἀγαπᾶω πὺ πολὺ...
λεπτὸ τὸν ἀκούω, νιώθω τὸ σφίξιμο τῆς
ζω τὴν πόρτα, περιμένω, ὅλο μου φ
μπεῖ. Κι εἶδες, ὅλο ἔρχομαι να σοῦ
εἶν' ἔδω κάθε μέρα, μὰ δὲ με κοιτάζε
τύριο ! Δεν ἔχω καμιὰ ἐλπίδα, καμ
δῶς' μου δύναμη... Ὅλη νύχτα προ
σιάζω κάθε λίγο καὶ λιγάκι, τοῦ π
τάζω στὰ μάτια... Δεν ἔχω πιά πε
ἑαυτό μου... Δὲ βάσταξα, καὶ χτές ὅ
νια πὺς εἶμαι ἐρωτευμένη... Κι ὅλοι
τὸν ἀγαπᾶω. Ὅλοι τὸ ξέρουνε.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κι ἐκεῖνος ;

ΣΟΝΙΑ. Τίποτα. Δὲ μοῦ δίνει καμιὰ ση...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Σκεπτική.) Πα...

Και οί δύο κοιτάζουν απ' τὸ παράθυρο.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σεπτέμβρης κιόλας. Πῶς θὰ τὸν βγάλου-
με ἐδῶ πέρα τὸ χειμῶνα !

Παύση.

Ποῦ εἶν' ὁ γιατρός ;

ΣΟΝΙΑ. Στὸ δωμάτιο τοῦ θεῖου Βάνια. Κάτι γράφει. Τί καλὰ ποῦ
ἔφυγε ὁ θεῖος Βάνιας, πρέπει νὰ σοῦ μιλήσω.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Γιὰ τί πράγμα ;

ΣΟΝΙΑ. Γιὰ τί πράγμα ; (Ἀκουμπάει τὸ κεφάλι της στὸ στῆθος
τῆς Ἑλένας.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Καλὰ, φτάνει, φτάνει... (Τῆς στρώνει τὰ
μαλλιά.) Φτάνει.

ΣΟΝΙΑ. Εἶμαι ἄσκημη.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἔχεις πολὺ ὠραῖα μαλλιά !

ΣΟΝΙΑ. Ὅχι ! (Γυρίζει νὰ κοιταχτεῖ στὸν καθρέφτη.) Ὅχι !

Ἔτσι ὅταν μιὰ γυναίκα εἶναι ἄσκημη τῆς λένε : « Ἔχετε πολὺ ὠ-
ραῖα μάτια, ἔχετε πολὺ ὠραῖα μαλλιά ... ». Τὸν ἀγαπάω ἔξι
χρόνια τώρα, τὸν ἀγαπάω πιὸ πολὺ κι ἀπ' τὴ μάνα μου· κάθε
λεπτὸ τὸν ἀκούω, νιώθω τὸ σφίξιμο τοῦ χεριοῦ του· και κοιτά-
ζω τὴν πόρτα, περιμένω, ὅλο μοῦ φαίνεται πῶς τώρα δὲ θὰ
μπεῖ. Κι εἶδες, ὅλο ἔρχομαι νὰ σοῦ μιλήσω γι' αὐτόν. Τώρα
εἶν' ἐδῶ κάθε μέρα, μὰ δὲ μὲ κοιτάζει, δὲ μὲ βλέπει... Τί μαρ-
τύριο ! Δὲν ἔχω καμιὰ ἐλπίδα, καμιὰ, καμιὰ ! ὦ θεέ μου,
δῶσ' μου δύναμη... Ὅλη νύχτα προσευχόμουνα... Τὸν πλη-
σιάζω κάθε λίγο και λιγάκι, τοῦ πιάνω κουβέντα, τὸν κοι-
τάζω στὰ μάτια... Δὲν ἔχω πιὰ περηφάνια, δὲν ὀρίζω τὸν
ἑαυτό μου... Δὲ βάσταξα, και χτὲς ὁμολόγησα στὸν θεῖο Βά-
νια πῶς εἶμαι ἐρωτευμένη... Κι ὅλοι οἱ ὑπηρέτες ξέρουν πῶς
τὸν ἀγαπάω. Ὅλοι τὸ ξέρουνε.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Κι ἐκεῖνος ;

ΣΟΝΙΑ. Τίποτα. Δὲ μοῦ δίνει καμιὰ σημασία.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Σκεπτικῆ.) Παράξενος ἄνθρωπος... Ξέ-

ρεις κάτι ; "Αφησέ με νά μιλήσω ἐγὼ μαζί του... Προσεκτικά, με ὑπαινιγμούς...

Παύση.

"Ὡς πότε, μά τὸ θεό, μπορεῖ νά ζεῖ κανεὶς μες στὴν ἀβεβαιότητα... "Αφησέ με!

Ἡ Σόνια κουνάει τὸ κεφάλι της καταφατικά.

Πολὺ ὠραῖα. Ἄγαπᾶ ἢ δὲν ἀγαπᾶ — δὲν εἶναι δύσκολο νά τὸ μάθουμε. Μὴν ντρέπεσαι, καρδούλα μου, μὴν ἀνησυχεῖς — θὰ τὸν ἀνακρίνω προσεκτικά, οὔτε πού θὰ τὸ πάρει εἶδηση. Ἄρκεῖ μόνο νά μάθουμε : ναι ἢ ὄχι ;

Παύση.

"Ἄν ὄχι, τότε νά μὴν ἔρχεται πιά ἐδῶ. "Ἐτσι ;

Ἡ Σόνια κουνάει τὸ κεφάλι της καταφατικά.

Εἶναι πιὸ εὐκόλο ὅταν δὲ βλέπεις κάποιον. Ἄς μὴ χάνουμε καιρό, θὰ τὸν ἀνακρίνουμε τώρα ἀμέσως. Σκόπευε νά μοῦ δείξει κάτι σχέδια... Πήγαινε πές του πὼς θέλω νά τὸν δῶ.

ΣΟΝΙΑ. (Πολὺ ταραγμένη.) Θὰ μοῦ πείς ὅλη τὴν ἀλήθεια ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναι, φυσικά. Πιστεύω πὼς ἡ ἀλήθεια, ὅποια κι ἂν εἶναι, δὲν εἶναι τόσο φοβερὴ ὅσο ἡ ἀβεβαιότητα. Βασίσου σὲ μένα, καρδούλα μου.

ΣΟΝΙΑ. Ναι, ναι... Θὰ τοῦ πῶ πὼς θέλεις νά δεῖς τὰ σχέδιά του... (Κάνει νά φύγει καὶ σταματᾶει μπροστὰ στὴν πόρτα.) "Ὁχι, καλύτερα ἢ ἀβεβαιότητα... Τουλάχιστον σοῦ μένει ἡ ἐλπίδα...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί λές ;

ΣΟΝΙΑ. Τίποτα. (Βγαίνει.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Μόνη.) Δὲν ὑπάρχει χειρότερο πράγμα ἀπ' τὸ νά ξέρεις τὸ μυστικὸ ἐνὸς ἄλλου καὶ νά μὴν μπορεῖς νά βοηθήσεις. (Σκέφτεται.) Δὲν εἶναι ἐρωτευμένος μαζί της — αὐτὸ εἶναι ὀλοφάνερο, ἀλλὰ γιατί δὲ θὰ μπορούσε νά τὴν παντρευτεῖ ; Δὲν εἶναι ὁμορφη, ὅμως γιὰ ἕναν ἐπαρχιακὸ γιατρό, αὐτῆς τῆς ἡλικίας, θὰ ἦταν μιὰ θαυμάσια σύζυγος. "Ἐξυπνη,

τόσο καλὴ, ἀγνή... "Ὁχι, δὲν εἶν' ἔτσι

Παύση.

Τὸ νιώθω τὸ καημένο τὸ κοριτσάκι. σταχτη πλήξη, ὅπου γύρω σου, ἀντὶ τὴν περιφέρονται κάτι γκριζες κηλίδες κίτρινες, ὅπου ὅλοι τους δὲν ξέρουν παρὰ κοιμοῦνται, ἔρχεται πότε πότε αὐτὸς ἄλλος, ὠραῖος, ἐνδιαφέρων, ἐλκυστικὸς τὰδι νά ἀνατέλλει ἕνα λαμπρὸ φεγγάρι γήνη ἐνὸς τέτοιου ἀνθρώπου... νά ξεπλῶς κι ἐγὼ ἢ ἴδια νιώθω κάποια ἐπιθυμία αὐτόν, κι ὀρίστε, χαμογελάω τώρα πάλι πρὸς τὸν ὁ θεῖος Βάνιας λέει πὼς στίς φλημμάιδας. « Ἄφηστε ἐλεύθερο τὸν ἑαυτὸν σου ἐντὸς τῆς ζωῆς σας... ». Λοιπὸν, ἴσως νά πετάξω σὰν ἐλεύθερο πουλὶ μακριὰ ἀπὸ τὴν νυσταλέες σας φυσιογνωμίες, τίς ἀποκαταστήσω πὼς ὑπάρχετε ὅλοι ἐσεῖς στὸν κόσμον συνεσταλμένη... Θὰ μὲ τυραννᾶει ἡ ἐπιθυμία τὸς εἶναι ἐδῶ κάθε μέρα, ἐγὼ μαντεύω ἡ ἐπιθυμία κιόλας ἐνοχη, εἶμαι ἐτοιμὴ νά πέσω νά ζητήσω συγγνώμη, νά κλάψω...

ΑΣΤΡΩΦ. (Μπαίνει κρατώντας ἕνα χάρτι.) Ἄφηστε τὸ χέρι.) Θέλατε νά δεῖτε τὴν ζωῆς σας ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ὑποσχεθήκατε ἔργα σας... Εἴστε ἐλεύθερος ;

ΑΣΤΡΩΦ. Μά, φυσικά. (Ἀπλώνει τὸ χέρι.) τοῦ παιχνιδιοῦ καὶ τὸν στερεώνει μετὰ τὴν ἔξοδόν σου ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Τὸν βοηθεῖ.) Στὸν ἕνα ;

ΑΣΤΡΩΦ. Καὶ σπουδάσατε ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Στὸ Ὄδείο.

ΑΣΤΡΩΦ. Τότε, μᾶλλον θὰ σᾶς εἶναι ἀδύνατον ;

τόσο καλή, άγνή... "Όχι, δέν είν' έτσι, δέν είν' έτσι...

Παύση.

Τò νιώθω τò καημένο τò κοριτσάκι. Μέσα σ' αύτή τήν άβάστακτη πλήξη, όπου γύρω σου, άντι γι' ανθρώπους, βλέπεις νά περιφέρονται κάτι γκρίζες κηλίδες κι ακούγονται μόνο χυδαιότητες, όπου όλοι τους δέν ξέρουν παρά νά τρώνε, νά πίνουν, νά κοιμούνται, έρχεται πότε πότε αύτός, πού δέ μοιάζει με τούς άλλους, ώραϊος, ένδιαφέρων, έλκυστικός, σάν μέσα στο σκοτάδι νά ανατέλλει ένα λαμπρό φεγγάρι... Ν' άφεθείς στη σαγήνη ένός τέτοιου ανθρώπου... νά ξεχαστείς... Μοϋ φαίνεται πώς κι έγώ ή ίδια νιώθω κάποια έλξη. Ναι, πλήττω χωρίς αύτόν, κι όρίστε, χαμογελάω τώρα πού τόν σκέφτομαι... Αυτός ό θεϊός Βάνιας λέει πώς στις φλέβες μου κυλάει αίμα νεράιδας. « Άφήστε έλεύθερο τόν έαυτό σας έστω γιά μιá φορά στη ζωή σας... ». Λοιπόν, ίσως αύτό πρέπει νά γίνει... Νά πετάξω σάν έλεύθερο πουλί μακριά άπ' όλους έσάς, άπό τις νυσταλέες σας φυσιολογίες, τις συζητήσεις σας, νά ξεχάσω πώς ύπάρχετε όλοι έσείς στον κόσμο... Άλλά είμαι δειλή, συνεσταλαμένη... Θα με τυραννάει ή συνείδησή μου... Νά, αύτός είναι έδώ κάθε μέρα, έγώ μαντεύω γιατί, κι αισθάνομαι κιόλας ένοχη, είμαι έτοιμη νά πέσω στα γόνατα τής Σόνιας, νά ζητήσω συγγνώμη, νά κλάψω...

ΑΣΤΡΩΦ. (Μπαίνει κρατώντας ένα χάρτη.) Καλημέρα! (Τής σφίγγει τò χέρι.) Θέλατε νά δείτε τή ζωγραφική μου ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ύποσχεθήκατε χτές νά μοϋ δείξετε τά έργα σας... Είστε έλεύθερος ;

ΑΣΤΡΩΦ. Μά, φυσικά. (Απλώνει τò χάρτη πάνω στο τραπέζι του παιχνιδιού και τόν στερεώνει με πινέζες.) Ποϋ γεννηθήκατε ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Τόν βοηθάει.) Στην Πετρούπολη.

ΑΣΤΡΩΦ. Καί σπουδάσατε ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Στο 'Ωδεϊο.

ΑΣΤΡΩΦ. Τότε, μάλλον θα σάς είναι άδιάφορα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Γιατί ; Είν' αλήθεια, δὲ γνωρίζω τὴν ὑπαιθρο, ἀλλὰ ἔχω διαβάσει πολὺ.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἐδῶ, στὸ σπίτι, ἔχω τὸ δικό μου τραπέζι... Στὸ δωμάτιο τοῦ Ἰβάν Πετρόβιτς. Ὅταν εἶμαι πτώμα ἀπ' τὴν κούραση, σὲ πλήρη ἀποχαύνωση, τότε τὰ παρατάω ὅλα, καταφεύγω ἐδῶ μέσα, ἔ, καὶ διασκεδάζω μὲ τοῦτο δῶ τὸ πράγμα γιὰ κάνα δυὸ ὥρες... Ὁ Ἰβάν Πετρόβιτς καὶ ἡ Σοφία Ἀλεξάντροβνα κάνουν λογαριασμούς καὶ οἱ χάντρες στὸ ἀριθμητήριο κροταλίζουν, ἐγὼ κάθομαι δίπλα τους στὸ τραπέζι μου καὶ πασχίζω μὲ τίς μπογιές μου — νιώθω ζεστά, ἤρεμα καὶ τὸ τριζόνι τραγουδάει. Ἀλλὰ αὐτὴ τὴν ἀπόλαυση δὲν τὴν ἐπιτρέπω συχνὰ στὸν ἑαυτό μου, μιὰ φορὰ τὸ μῆνα... (Δείχνει στὸ χάρτη.) Τώρα κοιτάζετε ἐδῶ. Ἡ εἰκόνα τῆς ἐπαρχίας μας ἔτσι ὅπως ἦτανε πρὶν πενήντα χρόνια. Τὸ σκοῦρο καὶ τὸ ἀνοιχτὸ πράσινο δηλώνει τὰ δάση : τὴ μισὴ ἐπιφάνεια τὴν καταλαμβάνουν τὰ δάση. Ὅπου βλέπουμε πάνω στὸ πράσινο ἓνα πλέγμα ἀπὸ κόκκινες γραμμούλες, ἐκεῖ εἶχε ἐλάφια καὶ κατσίκια... Ἐδῶ δείχνω καὶ τὴ χλωρίδα καὶ τὴν πανίδα. Σ' αὐτὴ τὴ λίμνη ζούσανε κύκνοι, χῆνες, πάπιες, καὶ ὅπως λένε οἱ παλιοί, ἓνα κράτος πουλιῶν κάθε λογῆς, σμάρια πυκνά, ἔρχονταν καὶ ἔφευγαν σύννεφα σύννεφα. Ἐκτὸς ἀπ' τὰ κεφαλοχώρια καὶ τὰ χωριά, βλέπετε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, διάσπαρτους, διάφορους οἰκισμούς, ἀγροκτῆματα, κελιά αἰρετικῶν, νερόμυλους... Εἶχε πολλὰ κερασφόρα ζῶα καὶ ἄλογα. Αὐτὸ φαίνεται ἀπ' τὸ γαλάζιο χρῶμα. Παραδείγματος χάριν, σὲ τούτῃ ἐδῶ τὴν περιοχὴ, τὸ γαλάζιο εἶναι πιὸ ἔντονο· ὑπῆρχαν ἐκεῖ ὀλόκληρες ἀγέλες καὶ σὲ κάθε νοικοκυριὸ ἀναλογοῦσαν τρία ἄλογα.

Παύση.

Ἄς δοῦμε τώρα πιὸ χαμηλά. Πῶς ἦταν πρὶν ἀπὸ εἰκοσπέντε χρόνια. Ἐδῶ πιά, μόνο τὸ ἓνα τρίτο ὀλόκληρης τῆς ἐπιφάνειας εἶναι δάσος. Κατσίκια δὲν ὑπάρχουν πλέον, ἔχει ὅμως ἐλάφια. Τὸ πράσινο καὶ τὸ γαλάζιο εἶναι ἤδη πιὸ ἀχνά. Καὶ οὕτω καθεξῆς, καὶ οὕτω καθεξῆς. Περνάμε στὸ τρίτο μέρος : ἡ εἰκόνα

τῆς ἐπαρχίας μας σήμερα. Τὸ πράσινο καὶ ποῦ, ὄχι ὅμως ἐνιαῖο, κηλίδες καὶ τὰ ἐλάφια καὶ οἱ κύκνοι καὶ οἱ τσαλινοὺς οἰκισμούς, τ' ἀγροκτῆματα, τὰ δὲν ἔχει μείνει ἕχνος. Ἐν γένει, μιὰ βαιου ἐκφυλισμοῦ, ποῦ, καθὼς φαίνεται δεκαπέντε χρόνια γιὰ νὰ ὀλοκληρηθῆ ὀφείλεται στὴν ἐπίδραση τοῦ πολιτικοῦ φυσιολογικὰ πρέπει νὰ παραχωρήσῃ τὴν νούργια. Ναί, τὸ κατανοῶ· ἀν στὴ θέσιν τῶν μένων δασῶν εἶχαν φτιαχτεῖ δημόσια ἄν ὑπῆρχαν ἐργοστάσια, σχολεῖα, ὁπιοὶ πλούσιος, πιὸ ἔξυπνος — ἐδῶ δὲν ἀπ' ὅλ' αὐτά ! Τὰ ἴδια ἔλη καὶ τὰ κοινὰ οἱ ἴδιοι κακοτράχαλοι δρόμοι, ἡ ἔξαρση ῥίτιδα, οἱ πυρκαγιές... Ἐδῶ ἔχουμε ἐκφυλισμὸ, ποῦ εἶναι φυσικὴ συνέπεια γιὰ τὴν ἐπιβίωση· ἐκφυλισμὸς ἀπ' τὴν πλήρη ἔλλειψη αὐτογνωσίας· ὁ σμῆνος, ὁ ἄρρωστος ἄνθρωπος, γιὰ τὰ λείμματα ζωῆς, γιὰ νὰ προφυλάξῃ ἐνστικτωδῶς, ἀσυναίσθητα ἀπ' ὅτι τὴν πείνα του, νὰ ζεσταθεῖ, καὶ νὰ σκέφτεται τὸ αὔριο... Ἐχουν κατὰ τὰ, καὶ τίποτα δὲν ἔχει δημιουργηθεῖ.

Ἀπὸ τὴν ἐκφρασὴ σας βλέπω πῶς δὲν

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μὰ δὲν τὰ κατα

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲν ὑπάρχει τίποτα νὰ καταφέρουν.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Γιὰ νὰ εἶμαι εἰς τὸν τοῦ μου. Μὲ συγχωρεῖτε. Μιὰ μικρὴ ἀνάκριση, καὶ εἶμαι μερδεμέν

ΑΣΤΡΩΦ. Ἀνάκριση ;

τῆς ἐπαρχίας μας σήμερα. Τὸ πράσινο χρώμα ὑπάρχει ποῦ καὶ ποῦ, ὅχι ὅμως ἐνιαῖο, κηλίδες κηλίδες : ἐξαφανίστηκαν καὶ τὰ ἐλάφια καὶ οἱ κύκνοι κι οἱ τσαλαπετεινοί... Ἄπ' τοὺς παλιούς οἰκισμούς, τ' ἀγροκτήματα, τὰ κελιά καὶ τοὺς μύλους δὲν ἔχει μείνει ἕχνος. Ἐν γένει, μιὰ εἰκόνα βαθμιαίου καὶ βέβαιου ἐκφυλισμοῦ, ποῦ, καθὼς φαίνεται, θέλει ἀκόμα δέκα-δεκαπέντε χρόνια γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ. Θὰ πεῖτε ὅτι αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ἐπίδραση τοῦ πολιτισμοῦ, ὅτι ἡ παλιὰ ζωὴ φυσιολογικὰ πρέπει νὰ παραχωρήσει τὴ θέση της στὴν καινούργια. Ναι, τὸ κατανοῶ· ἂν στὴ θέση αὐτῶν τῶν κατεστραμμένων δασῶν εἶχαν φτιαχτεῖ δημόσιοι δρόμοι, σιδηρόδρομοι, ἂν ὑπῆρχαν ἐργοστάσια, σχολεῖα, ὁ λαὸς θὰ ἦταν πιὸ ὑγιής, πιὸ πλούσιος, πιὸ ἔξυπνος — ἐδῶ ὅμως δὲ συμβαίνει τίποτα ἄπ' ὅλ' αὐτά! Τὰ ἴδια ἔλη καὶ τὰ κουνούπια στὴν ἐπαρχία μας, οἱ ἴδιοι κακοτράχαλοι δρόμοι, ἡ ἐξαθλίωση, ὁ τύφος, ἡ διφθερίτιδα, οἱ πυρκαγιές... Ἐδῶ ἔχουμε νὰ κάνουμε μ' ἓναν ἐκφυλισμό, ποῦ εἶναι φυσικὴ συνέπεια τῆς ἀπεγνωσμένης πάλης γιὰ τὴν ἐπιβίωση· ἐκφυλισμὸς ἄπ' τὴ ρουτίνα, τὴν ἀμάθεια, τὴν πλήρη ἔλλειψη αὐτογνωσίας· ὁ ξεπαγιασμένος, ὁ πεινασμένος, ὁ ἄρρωστος ἄνθρωπος, γιὰ νὰ περισώσει κάποια ὑπολείμματα ζωῆς, γιὰ νὰ προφυλάξει τὰ παιδιά του ἀρπάζεται ἐνστικτωδῶς, ἀσυναίσθητα ἄπ' ὀτιδήποτε, ἀρκεῖ νὰ χορτάσει τὴν πείνα του, νὰ ζεσταθεῖ, καὶ καταστρέφει τὸ πᾶν χωρὶς νὰ σκέφτεται τὸ αὔριο... Ἐχουν καταστραφεῖ σχεδὸν τὰ πάντα, καὶ τίποτα δὲν ἔχει δημιουργηθεῖ στὴ θέση τους. (Ψυχρά.) Ἄπὸ τὴν ἐκφρασὴ σας βλέπω πὼς δὲ σᾶς ἐνδιαφέρουν ὅλ' αὐτά.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μὰ δὲν τὰ καταλαβαίνω καὶ πολὺ καλά...

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲν ὑπάρχει τίποτα νὰ καταλάβετε, ἀπλῶς δὲ σᾶς ἐνδιαφέρουν.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, εἶχα κάπου ἄλλοῦ τὸ μυαλό μου. Μὲ συγχωρεῖτε. Χρειάζεται νὰ σᾶς κάνω μιὰ μικρὴ ἀνάκριση, κι εἶμαι μπερδεμένη, δὲν ξέρω πὼς ν' ἀρχίσω.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἀνάκριση ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί, ανάκριση, όμως... μᾶλλον ἀνώδυνη.
"Ἄς καθήσουμε !

Κάθονται.

Τὸ θέμα ἀφορᾷ μιὰ νεαρὰ ὑπαρξή. Θὰ μιλήσουμε σὺν τίμιοι ἀνθρωποί, σὰ φίλοι, χωρὶς περιστροφές. Θὰ μιλήσουμε καὶ θὰ ξεχάσουμε ὅσα εἶπαμε. Σύμφωνοι ;

ΑΣΤΡΩΦ. Σύμφωνοι.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τὸ θέμα ἀφορᾷ τὴν προγονή μου τὴ Σό-
νια. Σᾶς ἀρέσει ;

ΑΣΤΡΩΦ. Ναί, τὴν ἐκτιμῶ.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σᾶς ἀρέσει σὺν γυναίκα ;

ΑΣΤΡΩΦ. (Μὲ λίγη καθυστέρηση.) "Ὁχι.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἄκόμα δυὸ-τρεῖς λέξεις — καὶ τελειώ-
νουμε. Δὲν ἔχετε προσέξει τίποτα ;

ΑΣΤΡΩΦ. Τίποτα.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Τοῦ πιάνει τὸ χέρι.) Δὲν τὴν ἀγαπᾶτε,
τὸ βλέπω στὰ μάτια σας... Ὑποφέρει... Καταλάβετε το καί...
πάψτε νὰ ἔρχεστε ἐδῶ.

ΑΣΤΡΩΦ. (Σηκώνεται.) Πέρασε πιά ὁ καιρός μου... Ἄλλωστε πο-
τὲ δὲ μοῦ μένει... (Σηκώνει τοὺς ὄμους.) Πότε; (Βρίσκεται
σὲ ἀμηχανία.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Οὐφ, τί δυσάρεστη συζήτηση ! Νιώθω
μιὰ ταραχή, λὲς καὶ κουβάλησα στοὺς ὄμους μου χίλιους τό-
νους. Ἄλλά, δόξα τῷ θεῷ, τελειώσαμε. Τὸ ξεχνᾶμε, σὰ νὰ μὴ
μιλήσαμε καθόλου καί... καὶ φύγετε. Εἶστε ἐξυπνος ἀνθρω-
πος, θὰ καταλάβετε...

Παύση.

Ἐρίστε, ἔγινα κιόλας κατακόκκινη.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄν μοῦ μιλούσατε πρὶν ἓνα-δυὸ μῆνες, ἴσως νὰ τὸ σκε-
φτόμουνα, τώρα ὅμως... (Ἀνασηκώνει τοὺς ὄμους.) Ἄλλὰ
ἂν ἐκεῖνη ὑποφέρει, τότε βέβαια... Ἐνα μόνο δὲν καταλαβαί-
νω. Ἐσᾶς τί σᾶς χρειαζόταν αὐτὴ ἢ ἀνάκριση ; (Τὴν κοιτάζει

στὰ μάτια καὶ κουνάει ἀπειλητικὰ τὴ
ἔσεις !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί σημαίνει αὐτὸ
ΑΣΤΡΩΦ. (Γελώντας.) Πονηρή ! Ἄς πο

ρει, εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ δεχτῶ, ἀλλ
κριση ; (Ἐμποδίζοντας τὴ νὰ μιλή
μὴν παίρνετε αὐτὴ τὴν ἀπορημένη ἔ
για ποῖο λόγο βρίσκομαι ἐδῶ κάθε μ
εἶμαι ἐδῶ τὸ ξέρετε πολὺ καλά. Χ
μὲ κοιτᾶτε ἔτσι, εἶμαι παλιὸς σπου

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Ἀπορημένη.) Ἄ
βαίνω τίποτα.

ΑΣΤΡΩΦ. Ὁμορφη, βελουδένια νυφίτσα.
τα ! Ἐναν ὀλόκληρο μῆνα τώρα δὲν
σα ὅλα, σᾶς ἀναζητῶ ἀπληστα — κι
φοβερά... Ἐ, λοιπόν, τί νὰ γίνῃ ; Ν
καὶ χωρὶς ἀνάκριση. (Σταυρώνει τὰ
φάλι.) Παραδίδομαι. Νά με, κατασπ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τρελαθήκατε !

ΑΣΤΡΩΦ. (Γελάει μέσα ἀπ' τὰ δόντια τοῦ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ὁ, εἶμαι καλύτε
φαντάζεστε ! Σᾶς ὀρκίζομαι ! (Κάνε

ΑΣΤΡΩΦ. (Τῆς κλείνει τὸ δρόμο.) Ἐγὼ
ἔρχομαι πιά ἐδῶ, ἀλλά... (Τῆς πιάνει
ρω του.) Ποῦ θὰ βλεπόμαστε ; Λέγε
ρεῖ νὰ μπεῖ κανεὶς, λέγετε γρήγορα..
ἄξιολάτρευτη... Ἐνα φιλί... Νά φι
σας μαλλιὰ...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σᾶς ὀρκίζομαι...

ΑΣΤΡΩΦ. (Τὴν ἐμποδίζει νὰ μιλήσει.)
χρειαζέται νὰ ὀρκίζεστε. Δὲ χρειαζο
τί ὁμορφη ! Τί χέρια ! (Τῆς φιλάει τ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μὰ φτάνει, ἐπιτε
βάει τὰ χέρια της.) Τὸ παρακάνατε.

στά μάτια και κουνάει απειλητικά τὸ δάχτυλο.) Πονηρή — ἐσεῖς !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί σημαίνει αὐτό ;

ΑΣΤΡΩΦ. (Γελώντας.) Πονηρή ! Ἄς ποῦμε ὅτι ἡ Σόνια ὑποφέρει, εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ δεχτῶ, ἀλλὰ γιατί αὐτή σας ἡ ἀνάκριση ; (Ἐμποδίζοντας τη νὰ μιλήσει, ζωηρά.) Παρακαλῶ, μὴν παίρνετε αὐτή τὴν ἀπορημένη ἔκφραση, ξέρετε πολὺ καλὰ γιὰ ποιὸ λόγο βρίσκομαι ἐδῶ κάθε μέρα... Γιατί καὶ γιὰ ποιόν εἶμαι ἐδῶ τὸ ξέρετε πολὺ καλὰ. Χαριτωμένο ἀρπακτικό, μὴ με κοιτᾶτε ἔτσι, εἶμαι παλιὸς σπουργίτης ἐγώ...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Ἀπορημένη.) Ἄρπακτικό; Δὲν καταλαβαίνω τίποτα.

ΑΣΤΡΩΦ. Ὁμορφη, βελουδένια νυφίτσα... Σᾶς χρειάζονται θύματα ! Ἐναν ὀλόκληρο μῆνα τώρα δὲν κάνω τίποτα, τὰ παράτησα ὅλα, σᾶς ἀναζητῶ ἄπληστα — κι αὐτὸ σᾶς ἀρέσει φοβερὰ, φοβερὰ... Ἐ, λοιπόν, τί νὰ γίνεῖ ; Νικήθηκα, αὐτὸ τὸ ξέρατε καὶ χωρὶς ἀνάκριση. (Σταυρώνει τὰ χέρια καὶ σκύβει τὸ κεφάλι.) Παραδίδομαι. Νά με, κατασπαράξτε με !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τρελαθήκατε !

ΑΣΤΡΩΦ. (Γελαίει μέσα ἀπ' τὰ δόντια του.) Εἶστε ντροπαλή...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. ὦ, εἶμαι καλύτερη καὶ ἀνώτερη ἀπ' ὅ,τι φαντάζεστε ! Σᾶς ὀρκίζομαι ! (Κάνει νὰ φύγει.)

ΑΣΤΡΩΦ. (Τῆς κλείνει τὸ δρόμο.) Ἐγὼ θὰ φύγω σήμερα, δὲ θὰ ἔρχομαι πιά ἐδῶ, ἀλλά... (Τῆς πιάνει τὸ χέρι καὶ κοιτάζει γύρω του.) Ποῦ θὰ βλεπόμαστε ; Λέγετε γρήγορα : ποῦ ; Μπορεῖ νὰ μπεῖ κανεὶς, λέγετε γρήγορα... (Μὲ πάθος.) Θεσπέσια, ἀξιολάτρευτη... Ἐνα φιλί... Νά φιλήσω μόνο τὰ μυρωμένα σας μαλλιά...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σᾶς ὀρκίζομαι...

ΑΣΤΡΩΦ. (Τὴν ἐμποδίζει νὰ μιλήσει.) Γιατί νὰ ὀρκίζεστε ; Δὲ χρειάζεται νὰ ὀρκίζεστε. Δὲ χρειάζονται περιττὰ λόγια... ὦ, τί ὁμορφη ! Τί χέρια ! (Τῆς φιλάει τὰ χέρια.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Μὰ φτάνει, ἐπιτέλους... Φύγετε... (Τραβάει τὰ χέρια της.) Τὸ παρακάνατε.

ΑΣΤΡΩΦ. Πέστε λοιπόν, πέστε ποῦ θὰ ἰδωθοῦμε αὔριο ; (Τὴν ἀγκαλιάζει ἀπ' τὴ μέση.) Τὸ βλέπεις, εἶναι ἀναπόφευκτο, πρέπει νὰ ἰδωθοῦμε. (Τὴ φιλάει αὐτὴ τὴ στιγμή μπαίνει ὁ Βοϊνίτσκι μ' ἓνα μπουκέτο τριαντάφυλλα καὶ σταματάει στὴν πόρτα.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Δὲν ἔχει δεῖ τὸν Βοϊνίτσκι.) "Ἐλεος, ἀφῆστε με... (Ἀκουμπάει τὸ κεφάλι της στὸ στήθος τοῦ Ἀστρωφ.) "Ὅχι ! (Κάνει νὰ φύγει.)

ΑΣΤΡΩΦ. (Κρατώντας τὴν ἀπ' τὴ μέση.) "Ἐλα αὔριο στὸ δασαρχεῖο... κατὰ τίς δύο... Ναί ; Ναί ; Θά 'ρθεῖς ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. ("Ἐχοντας δεῖ τὸν Βοϊνίτσκι.) "Ἄστε με ! (Πολὺν παραγμένη, φεύγει πρὸς τὸ παράθυρο.) Εἶναι φοβερό.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Ἀκουμπάει τὴν ἀνθοδέσμη στὴν καρτέλα ἀναστατωμένος, σκουπίζει μὲ τὸ μαντίλι του τὸ πρόσωπό του καὶ τὸ λαιμό.) Τίποτα δέν... ναί... τίποτα δέν...

ΑΣΤΡΩΦ. (Μουτρωμένος.) Σήμερα, ἀξιότιμε 'Ἰβάν Πετρόβιτς, ὁ καιρὸς εἶναι ἀρκετὰ καλός. Τὸ πρωὶ εἶχε συννεφιά, σὰ νὰ τὸ πῆγαινε γιὰ βροχή, καὶ τώρα λιακάδα. Πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὼς ἔχουμε ἓνα ἐξαιρετικὸ φθινόπωρο... καὶ ἡ χειμερινὴ σπορὰ δὲν πάει κι ἄσχημα. (Τυλίγει τὸ χάρτη σὲ ρολό.) "Ἐνα μόνο : Μίκρυναν οἱ μέρες... (Φεύγει.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Πλησιάζει βιαστικὰ τὸν Βοϊνίτσκι.) Προσπαθῆστε, χρησιμοποιοῦστε ὅλη σας τὴν ἐπιρροή, γιὰ νὰ φύγουμε ἀπὸ δῶ ἐγὼ κι ὁ ἄντρας μου, σήμερα κιόλας ! Τ' ἀκούτε ; Σήμερα κιόλας !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Σκουπίζοντας τὸ πρόσωπό του.) "Ἐ ; ναί, βέβαια... καλά... Ἐγὼ, Ηέλενε, τὰ εἶδα ὅλα, ὅλα...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Νευρικά.) Ἀκούτε ; Πρέπει νὰ φύγω ἀπὸ δῶ μέσα, σήμερα κιόλας !

Μπαίνουν ὁ Σερεμπριακόφ, ἡ Σόνια, ὁ Τελιέγκιν καὶ ἡ Μαρίνα.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Κι ἐγὼ ποῦ μὲ βλέπετε, ἐξοχότατε, δὲν εἶμαι καὶ τόσο καλὰ στὴν ὑγεία μου. Ἐδῶ καὶ δυὸ μέρες εἶμαι ἀδιάθετος. Κάτι μὲ τὸ κεφάλι μου...

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι ; Δεσπότη. Σωστός λαβύρινθος. Εἴκοσι εἴκοσι σκορπίζουν ὅλοι ἐδῶ κι ἐκεῖ, καὶ ποτὲ (Χτυπάει τὸ κουδουνάκι.) Εἰδοποιήστε καὶ τὴν Ἐλένα Ἀντρέεβνα νὰ ἔρθουν ἐδῶ.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἐγὼ ἐδῶ εἶμαι.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Κύριοι, καθῆστε παρακαλῶ.

ΣΟΝΙΑ. (Πλησιάζει τὴν Ἐλένα Ἀντρέεβνα.)

Τί εἶπε ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἀργότερα.

ΣΟΝΙΑ. Τρέμεις ; Εἶσαι παραγμένη ; (Τὴν ἀγγαλιάζει στὸ πρόσωπο.) Καταλαβαίνω... Εἶπε πᾶν αὐτό ;

Παύση.

Πές μου, αὐτό ;

"Ἡ Ἐλένα Ἀντρέεβνα κουνάει καταφατικὰ.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Στὸν Τελιέγκιν.) Μὲ τίς νὰ 'ναι, τὰ βολεύεις κουτσά-στραβά, ἐκεῖ πρῶ νὰ χωνέψω εἶναι ὁ τρόπος ζωῆς στὴν αἴσθησή σου πὼς ἔπεσα ἀπ' τὴ γῆ σ' ἄλλοι κύριοι, σᾶς παρακαλῶ. Σόνια !

"Ἡ Σόνια δὲν τὸν ἀκούει, μένει ὄρθια, θλιμμένη.

Σόνια !

Παύση.

Δὲν ἀκούει. (Στὴ Μαρίνα.) Κάθησε καὶ

"Ἡ παραμάνα κάθεται καὶ πλέκει μὲ

Παρακαλῶ κύριοι, προσηλῶστε, οὕτως πάνω μου μὲ τὸ καρφὶ τῆς προσοχῆς. (Πρὸς τὸν Τελιέγκιν.)

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Ταραγμένος.) "Ἴσως ἐγὼ δὲν Μπορῶ νὰ φύγω ;

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι ; Δὲ μ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ σπίτι. Σωστός λαβύρινθος. Εἴκοσι ἕξι τεράστια δωμάτια, σκορπίζουν ὅλοι ἐδῶ κι ἐκεῖ, καὶ ποτὲ δὲ βρίσκεις κανέναν. (Χτυπάει τὸ κουδουνάκι.) Εἰδοποιῆστε τὴ Μαρία Βασίλιεβνα καὶ τὴν Ἑλένα Ἀντρέεβνα νὰ ἔρθουν ἐδῶ.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἐγὼ ἐδῶ εἶμαι.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Κύριοι, καθῆστε παρακαλῶ.

ΣΟΝΙΑ. (Πλησιάζει τὴν Ἑλένα Ἀντρέεβνα, μὲ ἀνυπομονησία.)

Τί εἶπε ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἀργότερα.

ΣΟΝΙΑ. Τρέμεις ; Εἶσαι ταραγμένη ; (Τὴν κοιτάζει ἐξεταστικά στὸ πρόσωπο.) Καταλαβαίνω... Εἶπε πῶς δὲ θά ῥχεται πιά... Αὐτό ;

Παύση.

Πές μου, αὐτό ;

Ἡ Ἑλένα Ἀντρέεβνα κουνάει καταφατικά τὸ κεφάλι της.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Στὸν Τελιέγκιν.) Μὲ τίς ἀρρώστιες, ὅπως καὶ νὰ ἔναι, τὰ βολεύεις κουτσά-στραβά, ἐκεῖνο ὅμως ποῦ δὲν μπορῶ νὰ χωνέψω εἶναι ὁ τρόπος ζωῆς στὴν ὑπαιθρο. Ἐχω τὴν αἴσθησή μου πῶς ἔπεσα ἀπ' τὴ γῆ σ' ἄλλον πλανήτη. Καθῆστε, κύριοι, σᾶς παρακαλῶ. Σόνια !

Ἡ Σόνια δὲν τὸν ἀκούει, μένει ὄρθια, θλιμμένη, μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι.

Σόνια !

Παύση.

Δὲν ἀκούει. (Στὴ Μαρίνα.) Κάθησε καὶ σύ, νένα.

Ἡ παραμάννα κάθεται καὶ πλέκει μιὰ κάλτσα.

Παρακαλῶ κύριοι, προσηλῶστε, οὕτως εἰπεῖν, τ' αὐτιά σας πάνω μου μὲ τὸ καρφὶ τῆς προσοχῆς. (Γελάει.)

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Ταραγμένος.) Ἴσως ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπαραίτητος. Μπορῶ νὰ φύγω ;

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. "Όχι, ἐσὺ εἶσαι πιὸ ἀπαραίτητος ἀπ' ὅλους.
 ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Καὶ τί μὲ χρειάζοσαστε ἐσεῖς ;
 ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. 'Εσεῖς... Μὰ γιατί θυμώνεις ;

Παύση.

"Αν σοῦ ἔχω φταίξει σὲ κάτι, τότε, παρακαλῶ, συγχώρεσέ με.
 ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. "Άσε αὐτὸ τὸ ὕφος. "Άς ἔρθουμε στὸ θέμα... Τί θέ-
 λεις ;

Μπαίνει ἡ Μαρία Βασίλιεβνα.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Νά καὶ ἡ mamam. 'Αρχίζω, κύριοι.

Παύση.

Σᾶς ἐκάλεσα, κύριοι, γιὰ νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ὅτι θὰ μᾶς ἐπισκεφθεῖ ἐπιθεωρητής.¹ 'Αλλὰ ἄς ἀφήσουμε τ' ἀστεῖα. 'Η ὑπόθεση εἶναι σοβαρή. Σᾶς συγκέντρωσα, κύριοι, γιὰ νὰ ζητήσω τὴ βοήθεια καὶ τὴ συμβουλή σας καί, γνωρίζοντας τὴν ἀπεριόριστη καλοσύνη σας, ἐλπίζω ὅτι δὲ θὰ μοῦ τις ἀρνηθεῖτε. 'Εγὼ εἶμαι ἄνθρωπος τῆς ἐπιστήμης, τοῦ βιβλίου, καὶ ἀνέκαθεν ὑπῆρξα ξένος πρὸς τὴν πρακτικὴ ζωὴ. Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἀντεπεξέλθω χωρὶς τις ὑποδείξεις ἀνθρώπων πεπειραμένων, καὶ παρακαλῶ ἐσένα, 'Ιβάν Πετρόβιτς, κι ἐσᾶς, 'Ιλιὰ 'Ιλίτς, ἐσᾶς, mamam... Τὸ ζήτημα εἶναι αὐτό, ὅτι manet omnes una nox², μ' ἄλλα λόγια, ὅλοι μας εἴμαστε στὰ χέρια τοῦ Παντοδύναμου· ἐγὼ εἶμαι γέρος, ἄρρωστος, καὶ γι' αὐτὸ φρονῶ ὅτι ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ρυθμίσω τις περιουσιακές μου ὑποθέσεις, ἐφόσον αὐτὲς ἀφοροῦν τὴν οἰκογένειά μου. 'Η δική μου ζωὴ ἔχει πιὰ τελειώσει, δὲ σκέφτομαι τὸν ἑαυτὸ μου, ἀλλὰ ἔχω γυναῖκα νέα καὶ κόρη ἀνύπαντρη.

1. 'Η πρώτη αὐτὴ φράση τοῦ 'Επάρχου στὴν κωμωδία τοῦ Ν. Γκόγκολ (1809-1852) 'Ο 'Επιθεωρητής (1836), πασίγνωστη στὴ Ρωσία τοῦ 19ου αἰώνα, ἐπαναλαμβάνονταν πολὺ συχνὰ χάριν ἀστεϊσμοῦ.

2. "Όλους μιὰ νύχτα μᾶς περιμένει. 'Αναφορὰ στὸν 'Οράτιο, 'Ωδές, Α', 28: Sed omnis una manet nox.

Παύση.

Νὰ συνεχίσω νὰ ζῶ στὴν ὑπαιθρο μα-
 μαστε φτιαγμένοι γιὰ τὴν ὑπαιθρο.
 πόλη, μὲ τὰ ἔσοδα ποῦ μᾶς ἀποφέρει
 σης ἀδύνατον. "Αν ὑποθέσουμε ὅτι π
 τὸ θὰ ἦταν ἓνα μέτρο ἐκτάκτου ἀνά
 ροῦμε νὰ καταφεύγουμε κάθε χρόν
 μέτρα ποῦ νὰ μᾶς ἐξασφαλίζουν ἐνο
 συγκεκριμένο ποσὸ ἐσόδων. 'Εγὼ σ
 τρο καὶ ἔχω τὴν τιμὴ νὰ τὸ θέσω ὑπὸ
 ποντας τις λεπτομέρειες, θὰ σᾶς τὸ
 μέσ. Τὸ χτῆμα μᾶς ἀποφέρει κατὰ μ
 ἀπὸ δύο τοῖς ἑκατό. Προτείνω νὰ
 χρήματα ποῦ θὰ εἰσπράζουμε τὰ μετ
 θὰ ἀποδίδουν ἀπὸ τέσσερα ἕως πέντε
 μάλιστα ὅτι θὰ ἔχουμε κι ἓνα περισ
 ποῦ θὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ ἀγοράσομε
 Φιλανδία.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Γιὰ στάσου... Μοῦ φαίνεται
 μου. Ξαναπὲς αὐτὸ ποῦ εἶπες.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τὰ χρήματα νὰ τὰ με
 φα καὶ μὲ τὸ περισσεύμα ποῦ θὰ μεί
 στὴ Φιλανδία.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. "Όχι Φιλανδία... Εἶπες καὶ

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Προτείνω νὰ πουλήσ

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Αὐτὸ ἀκριβῶς, θὰ πουλήσει

νὴ ἰδέα... Καὶ ποῦ ὀρίζεις νὰ πᾶμε

γιὰ μάνα καὶ μὲ τὴ Σόνια δηλαδή

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Αὐτὰ θὰ τὰ ἐξετάσο
 ὅλα μαζὶ.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Γιὰ στάσου. "Ὡς τώρα, καθ
 στάλα κοινὴ λογικὴ. "Ὡς τώρα, εἶ
 στεῦ ὅτι αὐτὸ τὸ χτῆμα ἀνήκει στ

Παύση.

Νά συνεχίσω νά ζῶ στήν ὑπαιθρο μου εἶναι ἀδύνατον. Δέν εἶμαστε φτιαγμένοι γιά τήν ὑπαιθρο. Πάλι, νά μείνουμε στήν πόλη, μέ τὰ ἔσοδα πού μᾶς ἀποφέρει αὐτό τὸ χτῆμα, εἶναι ἐπίσης ἀδύνατον. Ἄν ὑποθέσουμε ὅτι πουλούσαμε τὸ δάσος, αὐτὸ θὰ ἦταν ἓνα μέτρο ἐκτάκτου ἀνάγκης στὸ ὅποιο δέν μποροῦμε νά καταφεύγουμε κάθε χρόνο. Πρέπει νά ἀναζητηθοῦν μέτρα πού νά μᾶς ἐξασφαλίζουν ἓνα μόνιμο καί, λίγο-πολύ, συγκεκριμένο ποσὸ ἐσόδων. Ἐγὼ σκέφτηκα ἓνα τέτοιο μέτρο καί ἔχω τὴν τιμὴ νά τὸ θέσω ὑπὸ τὴν κρίση σας. Παραλείποντας τὶς λεπτομέρειες, θὰ σᾶς τὸ ἐκθέσω σὲ γενικὲς γραμμές. Τὸ χτῆμα μᾶς ἀποφέρει κατὰ μέσον ὄρο ὄχι περισσότερο ἀπὸ δύο τοῖς ἑκατό. Προτείνω νά τὸ πουλήσουμε. Ἐάν τὰ χρήματα πού θὰ εἰσπράξουμε τὰ μετατρέψουμε σὲ χρεόγραφα, θὰ ἀποδίδουν ἀπὸ τέσσερα ἕως πέντε τοῖς ἑκατό, καί πιστεύω μάλιστα ὅτι θὰ ἔχουμε κι ἓνα περίσσευμα μερικῶν χιλιάδων, πού θὰ μᾶς ἐπιτρέψει νά ἀγοράσουμε ἓνα μικρὸ ἐξοχικὸ στὴ Φιλανδία.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Γιά στάσου... Μοῦ φαίνεται πὼς με γελοῦν τ' αὐτιά μου. Ξαναπές αὐτὸ πού εἶπες.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τὰ χρήματα νά τὰ μετατρέψουμε σὲ χρεόγραφα καί με τὸ περίσσευμα πού θὰ μείνει ν' ἀγοράσουμε ἐξοχικὸ στὴ Φιλανδία.

ΒΟΪΝΙΝΣΚΙ. Ὁχι Φιλανδία... Εἶπες καί κάτι ἄλλο.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Προτείνω νά πουλήσουμε τὸ χτῆμα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Αὐτὸ ἀκριβῶς, θὰ πουλήσεις τὸ χτῆμα, ἔξοχα, φαινήν ἰδέα... Καί πού ὀρίζεις νά πᾶμε νά θαφτοῦμε ἐγὼ με τὴ γριά μάνα καί με τὴ Σόνια δηλαδή;

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Αὐτὰ θὰ τὰ ἐξετάσουμε στήν ὥρα τους. Ὁχι ὅλα μαζί.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Γιά στάσου. Ὡς τώρα, καθὼς φαίνεται, δέν εἶχα οὔτε στάλα κοινὴ λογική. Ὡς τώρα, εἶχα τὴν ἡλιθιότητα νά πιστεύω ὅτι αὐτὸ τὸ χτῆμα ἀνήκει στὴ Σόνια. Ὁ μακαρίτης ὁ

την κληρονομιά για χάρη τῆς ἀδελφῆς μου, πού τὴν ἀγαποῦσα ὀλόθερμα. Κι ἀπὸ πάνω, δούλευα σὰ βόδι δέκα χρόνια καὶ ξόφλησα ὅλο τὸ χρέος...

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Λυποῦμαι πού ἄρχισα αὐτὴ τὴ συζήτηση.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τὸ χτῆμα ἔχει ξεχρεωθεῖ ἐντελῶς, κι ἂν δὲ ρῆμαξε, αὐτὸ ὀφείλεται ἀποκλειστικὰ στὸν προσωπικό μου μόχθο. Καὶ νά, τώρα πού γέρασα, θέλουν νά με διώξουν ἀπὸ δῶ κακὴν κακῶς.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Δὲν καταλαβαίνω πού θέλεις νά καταλήξεις !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Εἰκοσπέντε χρόνια διαχειριζόμουνα αὐτὸ τὸ χτῆμα, δούλευα, σοῦ 'στελνα τὰ λεφτά, σὰν τὸν πιὸ εὐσυνείδητο ἐπιστάτη, κι ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα οὔτε μιὰ φορά δὲ μοῦ 'πες ἓνα εὐχαριστῶ. "Ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα —καὶ ὅταν ἤμουνα νέος καὶ τώρα— ἔπαιρνα μισθὸ ἀπὸ σένα πεντακόσια ρούβλια τὸ χρόνο — ἐξευτελιστικὸ ποσόν. Κι οὔτε μιὰ φορά δὲ σοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ νά μοῦ τὸν ἀυξήσεις ἔστω κι ἓνα ρούβλι.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. 'Ἰβάν Πετρόβιτς, πού νά ξέρω ἐγώ ; 'Εγὼ δὲν εἶμαι πρακτικὸς ἄνθρωπος, δὲν καταλαβαίνω ἀπ' αὐτά. Μποροῦσες νά τὸν ἀυξήσεις μόνος σου ὅσο ἤθελες.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Γιατί δὲν ἔκλεβα ; Γιατί δὲ με περιφρονεῖτε ὅλοι σας πού δὲν ἔκλεβα ; Αὐτὸ θὰ ἦταν δίκαιο καὶ δὲ θὰ 'μουνα τώρα διακονιάρης !

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. (Αὐστηρά.) Jean !

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. (Ταραγμένος.) Βάνια φίλε μου, δὲν πρέπει, δὲν πρέπει... τρέμω ὀλόκληρος... Γιατί νά χαλαῖμε τίς καλές μας σχέσεις ; (Τὸν φιλάει.) Δὲν πρέπει.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Εἰκοσπέντε χρόνια, με τούτῃ δῶ τὴ μάνα, ἔμεινα κλεισμένος μέσα σὲ τέσσερις τοίχους σὰν τυφλοπόντικας... "Ὅλες μας οἱ σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα ἀνῆκαν σὲ σένα μονάχα. Τὴ μέρα μιλούσαμε για σένα, για τίς μελέτες σου, εἴμαστε περήφανοι για σένα, προφέραμε με εὐλάβεια τὸ ὄνομά σου. Χάναμε τίς νύχτες μας διαβάζοντας περιοδικὰ καὶ βιβλία, πού τώρα τὰ περιφρονῶ βαθύτατα.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Δὲν πρέπει, Βάνια, δὲν πρέπει... Δὲν μπορῶ...

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (*Ὁργισμένος.*) Δὲν καταλαβαίνω, τί θέλεις ;
 ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ἦσουν γιὰ μᾶς μιὰ ἀνώτερη ὑπαρξή, μαθαίναμε τὰ
 ἄρθρα σου ἀπέξω... Τώρα ὅμως ἀνοίξανε τὰ μάτια μου ! Τὰ
 βλέπω ὅλα ! Γράφεις περὶ τέχνης ἀλλὰ δὲ νιώθεις τίποτα ἀπὸ
 τέχνη. Ὅλες σου οἱ μελέτες, πού τις ἀγαποῦσα, δὲν ἀξίζουν
 μιὰ πεντάρα ! Μᾶς κοροϊδεύεις !

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Κύριοι ! Ἐπιτέλους συγκρατῆστε τον ! Ἐγὼ
 φεύγω !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ἰβάν Πετρόβιτς, ἀπαιτῶ νὰ σωπάσετε !
 Μ' ἀκοῦτε ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δὲ σωπαίνω ! (*Φράζοντας τὸ δρόμο στὸν Σερεμπρια-
 κώφ.*) Περίμενε, δὲν τέλειωσα ! Μοῦ κατάστρεψες τὴ ζωὴ !
 Ἐγὼ δὲν ἔζησα, δὲν ἔζησα ! Γιὰ χάρη σου χαράμισα, ρήμαξα
 τὰ καλύτερά μου χρόνια ! Εἶσαι ὁ χειρότερός μου ἐχθρός !

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Δὲν μπορῶ... δὲν μπορῶ... Θὰ φύγω... (*Φεύγει πολὺ
 ταραγμένος.*)

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Τί γυρεύεις ἀπὸ μένα ; Καὶ μὲ ποιό δικαίωμα
 μοῦ μιᾶς σ' αὐτὸ τὸν τόνο ; Ἀσήμαντο ὄν ! Ἄν τὸ χτῆμα
 εἶναι δικό σου, πάρ' το, δὲν τὸ χρειάζομαι !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Νὰ φύγω τώρα ἀμέσως ἀπ' αὐτὴ τὴν κό-
 λαση ! (*Φωνάζει.*) Δὲν μπορῶ ν' ἀντέξω ἄλλο !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Πάει ἡ ζωὴ μου, χάθηκε ! Ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἄνθρω-
 πος μὲ ταλέντο, ἐξυπνος, τολμηρός... Ἄν εἶχα ζήσει κανονικά,
 θὰ μποροῦσα νὰ ἔχω γίνῃ Σοπενχάουερ, Ντοστογιέφσκι...
 Οὔτε ξέρω πιά τί λέω ! Πάει νὰ μοῦ στρίψει... Μανούλα, εἶ-
 μαι ἀπελπισμένος ! Μανούλα !

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. (*Αἰσθητά.*) Νὰ ὑπακοῦς τὸν Ἀλέξανδρο !

ΣΟΝΙΑ. (*Γονατίζει μπροστὰ στὴν παραμάνα καὶ σφίγγεται πάνω
 τῆς.*) Νενούλα μου, νενούλα μου.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Μανούλα ! Τί νὰ κάνω ; Δὲ χρειάζεται, μὴ μιλάτε !
 Ἐέρω μόνος μου τί νὰ κάνω ! (*Στὸν Σερεμπριακώφ.*) Ἐσύ,
 θὰ μὲ θυμηθεῖς ! (*Φεύγει ἀπ' τὴ μεσαία πόρτα.*)

Ἡ Μαρία Βασίλιεβνα τὸν ἀκολουθεῖ.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ἐπιτέλους, κύριοι, τί πράγμα
 ἄπαλλάξτε με ἀπ' αὐτὸν τὸν παράφρονα ! Δ
 σω κάτω ἀπ' τὴν ἴδια στέγη μ' αὐτόν ! Μ
 τὴ μεσαία πόρτα), σχεδὸν δίπλα μου... Ἄς μετ
 ριό, σὲ ἄλλη πτέρυγα τοῦ σπιτιοῦ ἢ ἄς μετ
 λοῦ, πάντως νὰ μείνω μαζί του στὸ ἴδιο σπ
 ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (*Στὸν ἄντρα τῆς.*) Θὰ
 ἀπὸ δῶ ! Πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ ποῦμε ν
 ρα ἀμέσως.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ἀσήμαντος ἄνθρωπος !

ΣΟΝΙΑ. (*Γονατιστή, στρέφεται πρὸς τὸν πατέρα τῆ
 γοντας.*) Πρέπει νὰ εἶσαι εὐσπλαχνικός, μ
 τόσο δυστυχισμένοι ἐγὼ κι ὁ θεῖος Βάνιας !
 τὴν ἀπελπισία τῆς.) Πρέπει νὰ εἶσαι εὐσπ
 σου, ὅταν ἦσουν πιὸ νέος, ὁ θεῖος Βάνιας κ
 χτες μεταφράζανε βιβλία γιὰ σένα, ἀντιγρά
 φά σου... κάθε νύχτα, κάθε νύχτα !... Ἐγὼ κ
 δουλεύαμε ἀσταμάτητα, φοβόμαστε νὰ ξοδέ
 γιὰ τὸν ἑαυτό μας κι ὅλα τὰ στέλναμε, σὲ σ
 χαράμι τὸ ψωμί μας. Δὲ θέλω νὰ πῶ αὐτό, δ
 θέλω νὰ πῶ, ἀλλὰ πρέπει νὰ μᾶς νιώσεις, μ
 εἶσαι εὐσπλαχνικός !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (*Συγκινημένη, στὸν ἄντρα
 δρε, γιὰ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ἐξηγήσου μαζί του.*

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Καλά, θὰ ἐξηγηθῶ μαζί του...
 γορῶ γιὰ τίποτα, δὲ θυμώνω, ἀλλὰ παραδεχ
 περιφορὰ του εἶναι τὸ λιγότερο παράδοξη.
 πηγαίνω νὰ τὸν δῶ. (*Βγαίνει ἀπ' τὴ μεσαία*

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Νὰ ἔσαι πιὸ μαλακὸς μα
 τον... (*Τὸν ἀκολουθεῖ.*)

ΣΟΝΙΑ. (*Σφίγγεται πάνω στὴν παραμάνα.*) Ν
 νούλα μου !

ΜΑΡΙΝΑ. Δὲν εἶναι τίποτα παιδάκι μου. Θὰ κικ
 ρια — καὶ θὰ πάψουνε... Θὰ κικιρίζουν —

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ἐπιτέλους, κύριοι, τί πράγματα εἶν' αὐτά ; Ἀπαλλάξτε με ἀπ' αὐτὸν τὸν παράφρονα ! Δὲν μπορῶ νὰ ζήσω κάτω ἀπ' τὴν ἴδια στέγη μ' αὐτόν ! Μένει ἐδῶ (δείχνει τὴ μεσαία πόρτα), σχεδὸν δίπλα μου... Ἄς μεταφερθεῖ στὸ χωριό, σὲ ἄλλη πτέρυγα τοῦ σπιτιοῦ ἢ ἄς μεταφερθῶ ἐγὼ ἀλλοῦ, πάντως νὰ μείνω μαζί του στὸ ἴδιο σπίτι, δὲν μπορῶ...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Στὸν ἄντρα της.) Θὰ φύγουμε σήμερα ἀπὸ δῶ ! Πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ ποῦμε νὰ ἐτοιμάσουν τώρα ἀμέσως.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Ἀσήμαντος ἄνθρωπος !

ΣΟΝΙΑ. (Γονατιστή, στρέφεται πρὸς τὸν πατέρα της· νευρικά, κλαίγοντας.) Πρέπει νὰ εἶσαι εὐσπλαχνικός, μπαμπά ! Εἴμαστε τόσο δυστυχισμένοι ἐγὼ κι ὁ θεῖος Βάνιας ! (Συγκρατώντας τὴν ἀπελπισία της.) Πρέπει νὰ εἶσαι εὐσπλαχνικός ! Ουμῆσου, ὅταν ἤσουναι πιὸ νέος, ὁ θεῖος Βάνιας κι ἡ γιαγιά τίς νύχτες μεταφράζανε βιβλία γιὰ σένα, ἀντιγράφανε τὰ χειρογράφα σου... κάθε νύχτα, κάθε νύχτα !... Ἐγὼ κι ὁ θεῖος Βάνιας δουλεύαμε ἀσταμάτητα, φοβόμαστε νὰ ξοδέψουμε ἓνα καπίκι γιὰ τὸν ἑαυτό μας κι ὅλα τὰ στέλναμε σὲ σένα... Δὲν τρώγαμε χαράμι τὸ ψωμί μας. Δὲ θέλω νὰ πῶ αὐτό, δὲν εἶν' αὐτὸ πού θέλω νὰ πῶ, ἀλλὰ πρέπει νὰ μᾶς νιώσεις, μπαμπά. Πρέπει νὰ εἶσαι εὐσπλαχνικός !

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Συγκινημένη, στὸν ἄντρα της.) Ἀλέξανδρε, γιὰ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ἐξηγήσου μαζί του... Σὲ ἱκετεύω.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. Καλά, θὰ ἐξηγηθῶ μαζί του... Δὲν τὸν κατηγορῶ γιὰ τίποτα, δὲ θυμώνω, ἀλλὰ παραδεχθεῖτε ὅτι ἡ συμπεριφορά του εἶναι τὸ λιγότερο παράδοξη. Ἐπιτρέψτε μου, πηγαίνω νὰ τὸν δῶ. (Βγαίνει ἀπ' τὴ μεσαία πόρτα.)

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Νά 'σαι πιὸ μαλακὸς μαζί του, ἠρέμησέ τον... (Τὸν ἀκολουθεῖ.)

ΣΟΝΙΑ. (Σφίγγεται πάνω στὴν παραμάνα.) Νενούλα μου ! Νενούλα μου !

ΜΑΡΙΝΑ. Δὲν εἶναι τίποτα παιδάκι μου. Θὰ κικιρίζουν τὰ κοκόρια — καὶ θὰ πάψουνε... Θὰ κικιρίζουν — καὶ θὰ πάψουνε.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΡΑΞΗ

Τὸ δωμάτιο τοῦ Ἰβάν Πετρόβιτς ἐδῶ εἶναι ἡ κρεβατοκάμαρά του καθὼς καὶ τὸ γραφεῖο τοῦ χτήματος. Κοντὰ στὸ παράθυρο, ἕνα μεγάλο τραπέζι μὲ λογιστικά βιβλία καὶ διάφορα χαρτιά, ἕνα γραφεῖο, ντουλάπια, μιὰ ζυγαριά. Ἐνα μικρότερο τραπέζι γιὰ τὸν Ἀστρωφ' πάνω σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι διάφορα σύνεργα σχεδίου, χρώματα· δίπλα ἕνας χαρτοφύλακας. Ἐνα κλουβὶ μ' ἕνα κοτσύφι. Στὸν τοῖχο, ἕνας χάρτης τῆς Ἀφρικῆς, ποὺ προφανῶς δὲν χρειάζεται σὲ κανέναν ἐδῶ. Ἐνα τεράστιο ντιβάνι, ντυμένο μὲ μουσαμά. Ἀριστερὰ — πόρτα ποὺ ὀδηγεῖ στὰ ἄλλα δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ· δεξιὰ — πόρτα ποὺ ὀδηγεῖ στὴν εἴσοδο· μπροστὰ στὴ δεξιὰ πόρτα, ἕνα χαλάκι γιὰ νὰ μὴ λερώνουν οἱ χωριάτες.

Φθινοπωριάτικο δειλινό. Ἡσυχία.

Ὁ Τελιέγκιν κι ἡ Μαρίνα κάθονται ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλον καὶ τυλίγουν μαλλὶ γιὰ κάλτσες.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Πιὸ γρήγορα, Μαρίνα Τιμοφέεβνα, ὅπου νὰ 'ναι θὰ μᾶς φωνάζουνε ν' ἀποχαιρετιστοῦμε. Διατάξανε νὰ ἔτοιμαστε τὸ ἀμάξι.

ΜΑΡΙΝΑ. (Προσπαθεῖ νὰ τυλίξει πιὸ γρήγορα.) Λίγο ἀπόμεινε.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Φεύγουν γιὰ τὸ Χάρκοβο. Θὰ ἐγκατασταθοῦν ἐκεῖ.

ΜΑΡΙΝΑ. Τόσο τὸ καλύτερο.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Τρομάξανε... Ἡ Ἑλένα Ἀντρέεβνα « οὔτε μιὰ ὥρα, λέει, δὲ θέλω νὰ μείνω ἐδῶ... Νὰ φύγουμε, νὰ φύγουμε... Νὰ μείνουμε λίγο στὸ Χάρκοβο, λέει, νὰ δοῦμε πῶς εἶν' ἐκεῖ, καὶ μετὰ στέλνουμε γιὰ τὰ πράγματα... ». Φεύγουν χωρὶς ἀποσκευές. Αὐτὸ Μαρίνα Τιμοφέεβνα σημαίνει πῶς δὲν ἦταν γραφτὸ νὰ μείνουν ἐδῶ. Δὲν ἦταν γραφτὸ ... Τὸ πεπρωμένο φυγεῖν ἀδύνατον.

ΜΑΡΙΝΑ. Τόσο τὸ καλύτερο. (Σηκώνεται.) Τώρα δὲ χαλάσανε τὸν κόσμο, μπιστολιές, κακὸ — ντροπῆς πράματα!

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Μάλιστα. Ἐνα θέμα ἄξιο τοῦ χρωστῆρος ἐνὸς Ἀϊβαζόβσκι.¹

1. Ἀϊβαζόβσκι, Ἰβάν Κονσταντίνοβιτς (1817-1900). Ρῶσος ζωγράφος, γνωστός κυρίως γιὰ τὶς θαλασσογραφίες του.

MAPINA. Πού νά μὴν ἔσωναν νά δοῦν τὰ μάτια μου.

Παύση.

Θά ζήσουμε πάλι σὺν καὶ πρῶτα, μὲ τὰ παλιά μας τὰ συνήθεια. Τὸ πρῶτ' στὶς ὀχτῶ τσάι, στὴ μία φαγητό, τὸ βράδυ — καθόμαστε νά δειπνήσουμε· ὅλα ταχτικά, ὅπως κάνουν οἱ ἀνθρώποι... σὺν καλοὶ χριστιανοί. (Ἀναστενάζει.) Τόσον καιρὸ ἔχω νά φάω ζυμαρικό ἢ ἀμαρτωλή.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Πράγματι, πάει ἀρκετούτσικος καιρὸς πού δὲ φτιάξαμε ζυμαρικά.

Παύση.

Ἄρκετούτσικος καιρὸς... Σήμερα τὸ πρῶτ', Μαρίνα Τιμοφέεβνα, περνοῦσα μέσα ἀπ' τὸ χωριό, καὶ πίσω μου ἀκούω τὸν παντοπάλη: «Ἐί, σύ, χαραμοφάη!». Κι ἔνιωσα μιὰ πίκρα!...

MAPINA. Καὶ σύ, καλέ μου, μὴν τοὺς συνερίζεσαι. Ὅλοι χαραμοφάηδες εἴμαστε. Μᾶς ταΐζει ὁ θεός! Κι ἐσύ, κι ἡ Σόνια, κι ὁ Ἰβάν Πετρόβιτς — κανεὶς δὲν κάθεται μὲ σταυρωμένα χέρια, ὅλοι δουλεύουμε! Ὅλοι... Ποῦ εἶν' ἡ Σόνια;

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Στὸν κῆπο. Τρέχουνε πάνω-κάτω μὲ τὸ δόκτορα, γυρεύει τὸν Ἰβάν Πετρόβιτς. Φοβοῦνται μὴν πάει καὶ σκοτωθεῖ.

MAPINA. Ποῦ εἶναι τὸ μπιστόλι του;

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. (Ψιθυριστά.) Τὸ ἔκρυψα στὸ κελῶρι!

MAPINA. (Μ' ἕνα γελάκι.) Οἱ ἀμαρτίες μας!

Μπαίνουν ἀπὸ τὴν αὐλὴ ὁ Βοϊνίτσκι καὶ ὁ Ἀστρωφ.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Παράτα με. (Στὴ Μαρίνα καὶ στὸν Τελιέγκιν.) Φύγετε ἀπὸ δῶ, ἀφήστε με μονάχο μιὰ ὥρα τουλάχιστον! Δὲν ἀνέχομαι τὴν κηδεμονία.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Ἀμέσως, Βάνια. (Φεύγει στὶς μύτες τῶν ποδιῶν.)

MAPINA. Κό-κο κοκορίκου τὸ κοκόρι! (Μαζεύει τὸ μαλλὶ καὶ φεύγει.)

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Παράτα με!

ΑΣΤΡΩΦ. Μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστηση· ἔπρεπε νά εἶχα φύγει ἀπὸ

πολλὴ ὥρα, ἀλλά, ἐπαναλαμβάνω, δὲ δὲ μοῦ ἐπιστρέψεις αὐτὸ πού μοῦ π...

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δὲ σοῦ πῆρα τίποτα.

ΑΣΤΡΩΦ. Μιλᾶω σοβαρὰ — μὴ μὲ καθυφύγει ἀπὸ ὥρα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τίποτα δὲ σοῦ πῆρα.

Κάθονται καὶ οἱ δύο.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἀλήθεια; Καλά. Θά περιμένω λυπᾶμαι πολὺ, θά ἀσκηθεῖ βία, ἀναγκαστικὰ καὶ θά σὲ ψάξουμε. Τὸ λέω ἀπολύτως.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ὅπως ἀγαπᾶτε.

Παύση.

Νά τὴν πάθω σὰ βλάκας: νά πυροβολήσω μὴν πετύχω οὔτε μία! Αὐτὸ δὲ θά τὸ ἔαυτό μου!

ΑΣΤΡΩΦ. Ἀφοῦ σοῦ ῥθε σώνει καὶ καλά κερρίχτες στὸ δικό σου τὸ κεφάλι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Ἀνασηκώνοντας τοὺς ὤμους ἀπόπειρα δολοφονίας καὶ δὲ μὲ συλλογίζου στὴ δικαιοσύνη. Συνεπῶς, μὲ πικρόχολα.) Ἐγὼ εἶμαι τρελός, καὶ πού κάτω ἀπ' τὴ μάσκα τοῦ καθηγου κρύβουν τὴν ἀνυπαρξία ταλέντου, τὴν στευτὴ σκληρότητά τους. Δὲν εἶναι τρεῦνται γέρους κι ὕστερα τοὺς ἀπατᾶ κόσμος. Ἐγὼ εἶδα, εἶδα πού τὴν ἀγαπᾶτε.

ΑΣΤΡΩΦ. Μάλιστα, κύριε, τὴν ἀγκάλιασα καὶ ζεὶ κοροϊδευτικὰ τὴν παλάμη μπροστὸς.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Κοιτάζοντας τὴν πόρτα.) Πού δὲν ἀνοίγει νά σᾶς καταπιεῖ.

ΑΣΤΡΩΦ. Ὁραῖες βλακειές.

πολλή ώρα, αλλά, επαναλαμβάνω, δὲν τὸ κουνάω ἀπὸ δῶ, ἀν δὲ μοῦ ἐπιστρέψεις αὐτὸ πού μοῦ πῆρες.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δὲ σοῦ πῆρα τίποτα.

ΑΣΤΡΩΦ. Μιλᾶω σοβαρά — μὴ μὲ καθυστερεῖς. Ἔπρεπε νὰ εἶχα φύγει ἀπὸ ὦρα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Τίποτα δὲ σοῦ πῆρα.

Κάθονται καὶ οἱ δύο.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἀλήθεια ; Καλά. Θὰ περιμένω λίγο ἀκόμα, κι ὕστερα, λυπᾶμαι πολὺ, θὰ ἀσκηθεῖ βία, ἀναγκαστικά. Θὰ σὲ δέσουμε καὶ θὰ σὲ ψάξουμε. Τὸ λέω ἀπολύτως σοβαρά.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ὅπως ἀγαπᾶτε.

Παύση.

Νὰ τὴν πάθω σὰ βλάκας : νὰ πυροβολήσω δυὸ φορές καὶ νὰ μὴν πετύχω οὔτε μία ! Αὐτὸ δὲ θὰ τὸ συγχωρέσω ποτὲ στὸν ἑαυτὸ μου !

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄφοῦ σοῦ ἴθε σώνει καὶ καλὰ νὰ πυροβολήσεις, ἄς ἔριχνες στὸ δικό σου τὸ κεφάλι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*Ἀνασηκώνοντας τοὺς ὄμους.*) Παράξενο. Ἐκανα ἀπόπειρα δολοφονίας καὶ δὲ μὲ συλλαμβάνουν, δὲ μὲ παραδίδουν στὴ δικαιοσύνη. Συνεπῶς, μὲ θεωροῦν τρελό. (*Γελάει πικρόχολα.*) Ἐγὼ εἶμαι τρελός, καὶ δὲν εἶναι τρελοὶ ἐκεῖνοι, πού κάτω ἀπ' τὴ μάσκα τοῦ καθηγητῆ, τοῦ σοφοῦ μάγου, κρύβουν τὴν ἀνυπαρξία ταλέντου, τὴ στενοκεφαλιά, τὴν ἀπίστευτη σκληρότητά τους. Δὲν εἶναι τρελὲς ἐκεῖνες πού παντρεύονται γέρους κι ὕστερα τοὺς ἀπατοῦν μπροστὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἐγὼ εἶδα, εἶδα πού τὴν ἀγκάλιασες !

ΑΣΤΡΩΦ. Μάλιστα, κύριε, τὴν ἀγκάλιασα, κύριε, καὶ σὺ νά ! (*Βάζει κοροϊδευτικά τὴν παλάμη μπροστὰ στὴ μύτη του.*)

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*Κοιτάζοντας τὴν πόρτα.*) Ὅχι, τρελὴ εἶναι ἡ γῆ, πού δὲν ἀνοίγει νὰ σὰς καταπιεῖ.

ΑΣΤΡΩΦ. Ὁραῖες βλακειές.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. "Ε, λοιπόν, είμαι τρελός, έχω τὸ ἀκαταλόγιστο, δικαιούμαι νὰ λέω βλακείες.

ΑΣΤΡΩΦ. Παλιὸ τροπάρι. Δὲν εἶσαι τρελός, ἀπλῶς εἶσαι κάπως ἀλλόκοτος. "Ενας παλιάτσος. Κάποτε κι ἐγὼ τοὺς ἀλλόκοτους τύπους τοὺς θεωροῦσα ἄρρωστους, ὄχι φυσιολογικούς, τώρα ὅμως ἔχω τὴ γνώμη ὅτι ἡ φυσιολογικὴ κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι αὐτὴ — νὰ εἶναι ἀλλόκοτος. Εἶσαι ἀπόλυτα φυσιολογικός.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*Κρούει τὸ πρόσωπό του στὰ χέρια του.*) Ντρέπομαι ! Νὰ 'ξερες πῶς ντρέπομαι ! Αὐτὸ τὸ αἰχμηρὸ αἶσθημα τῆς ντροπῆς δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μὲ κανέναν πόνο. (*Ἀπανδισμένος.*) Ἀβάσταχτο ! (*Γέρνει στὸ τραπέζι.*) Τί νὰ κάνω ; Τί νὰ κάνω ;

ΑΣΤΡΩΦ. Τίποτα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δῶσ' μου κάτι ! ὦ θεέ μου... Εἶμαι σαράντα ἐφτά χρονῶν· ἂν ὑποθέσουμε ὅτι ζῶ ὡς τὰ ἐξήντα, μοῦ μένουν ἀκόμα δεκατρία. Πάρα πολλά ! Πῶς θὰ τὰ ζήσω αὐτὰ τὰ δεκατρία χρόνια ! Τί θὰ κάνω, μὲ τί θὰ τὰ γεμίσω ; Καταλαβαίνεις... (*σφίγγει σπασμωδικὰ τὸ μπράτσο τοῦ Ἀστρωφ*) καταλαβαίνεις, ἂν γινόταν νὰ ζήσει κανεὶς τὴ ζωὴ πού τοῦ ἀπομένει κάπως ἀλλιότικα. Νὰ ξυπνήσεις ἕνα καθαρὸ, ἡσυχο πρῶινό, καὶ νὰ αἰσθανθεῖς πῶς ἄρχισες νὰ ζεῖς ἀπ' τὴν ἀρχή, πῶς ὅλο τὸ παρελθὸν ξεχάστηκε, διαλύθηκε σὰν καπνός. (*Κλαίει.*) Ν' ἀρχίσεις μιὰ καινούργια ζωὴ... Πές μου πῶς ν' ἀρχίσω... ἀπὸ τί ν' ἀρχίσω...

ΑΣΤΡΩΦ. (*Ἐνοχλημένος.*) ὦχ, πιά κι ἐσύ ! Τί καινούργια ζωὴ τώρα ! Ἡ κατάστασή μας, ἡ δική σου κι ἡ δική μου, εἶναι ἀπελπιστικὴ.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ἀληθινά ;

ΑΣΤΡΩΦ. Ἐχω πεισθεῖ ἐντελῶς.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δῶσ' μου κάτι... (*Δείχνει τὴν καρδιά του.*) Μὲ καίει ἐδῶ.

ΑΣΤΡΩΦ. (*Φωνάζει θυμωμένα.*) Πάψε πιά ! (*Μαλακώνοντας.*) Ἐκεῖνοι πού θὰ ζήσουν ἕκατό, διακόσια χρόνια ὕστερα ἀπὸ μᾶς

καὶ θὰ μᾶς περιφρονοῦν γιατί ζήσαμε τα καὶ τόσο ἀνούσια — αὐτοὶ ἴσως β εὐτυχημένοι, ἐμεῖς ὅμως... Για μᾶς δα ὑπάρχει. Ἡ ἐλπίδα, ὅταν θ' ἀναμας, νὰ μᾶς ἐπισκέπτονται ὀπτασίες χάριστες. (*Ἀναστενάζει.*) Ναι, ἀδελ ἐπαρχία μας, ὑπῆρχαν μονάχα δύο ἄνθρωποι : ἐγὼ κι ἐσύ. Ἀλλά, μέσα μονότονη, ἡ μίζερη ζωὴ, μᾶς ρούφη το αἷμα μας μὲ τίς σάπιες ἀνάθυ κι ἐμεῖς τὸ ἴδιο χυδαῖο ὅπως ὅλο μὴν πᾶς ν' ἀλλάξεις κουβέντα. Δῶσ

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δὲ σοῦ πῆρα τίποτα.

ΑΣΤΡΩΦ. Μοῦ πῆρες ἀπ' τὸ φορητὸ φα μὲ μορφίνη.

Παύση.

"Ἄκου, ἂν θέλεις σώνει καὶ καλὰ νὰ α δάσος, κι ἐκεῖ, τίναξε τὰ μυαλά σου ὅμως θὰ τὴ δώσεις πίσω, γιατί θ' ἀρψίες, θὰ νομίσουν πῶς σ' τὴν ἔδωσα χρειαστὴ νὰ σοῦ κάνω καὶ νεκροψία στικὰ ὅλ' αὐτὰ ;

Μπαίνει ἡ Σόνια.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Παράτα με !

ΑΣΤΡΩΦ. (*Στὴ Σόνια.*) Σοφία Ἀλεξάντρ ξε ἀπ' τὸ φαρμακεῖο μου ἕνα μπουκα μοῦ τὸ δίνει. Πέστε του πῶς αὐτὸ τὸ ξυπνο. Καὶ ἐπιπλέον δὲν ἔχω καιρό.

ΣΟΝΙΑ. Θεῖε Βάνια, ἐσοῦ πῆρες τὴ μορφή

Παύση.

ΑΣΤΡΩΦ. Αὐτὸς τὴν πῆρε. Εἶμαι βέβαιος

ΣΟΝΙΑ. Δῶσ' τη. Γιατί μᾶς τρομάζεις ; θεῖε Βάνια ! Εἶμαι κι ἐγὼ δυστυχισ

καὶ θὰ μᾶς περιφρονοῦν γιατί ζήσαμε τὴ ζωὴ μας τόσο ἀνόη-
τα καὶ τόσο ἀνούσια — αὐτοὶ ἴσως βροῦν ἕναν τρόπο νὰ εἶναι
εὐτυχισμένοι, ἐμεῖς ὅμως... Γιὰ μᾶς τοὺς δυὸ μόνο μιὰ ἐλπί-
δα ὑπάρχει. Ἡ ἐλπίδα, ὅταν θ' ἀναπαυόμαστε στοὺς τάφους
μας, νὰ μᾶς ἐπισκέπτονται ὄπτασιες πού μπορεῖ νὰ ἔναι κι εὐ-
χάριστες. (Ἀναστενάζει.) Ναι, ἀδελφέ μου. Σ' ὀλόκληρη τὴν
ἐπαρχία μας, ὑπῆρχαν μονάχα δύο ἀξιοπρεπεῖς, σκεπτόμενοι
ἄνθρωποι : ἐγὼ κι ἐσύ. Ἀλλά, μέσα σὲ δέκα χρόνια, ἡ ζωὴ ἢ
μονότονη, ἢ μίζερη ζωὴ, μᾶς ρούφηξε κι ἐμᾶς : δηλητηρίασε
τὸ αἷμα μας μὲ τίς σάπιες ἀναθυμιάσεις της, καὶ γίναμε
κι ἐμεῖς τὸ ἴδιο χυδαῖοι ὅπως ὅλοι. (Ζωηρά.) Ἐσὺ ὅμως,
μὴν πᾶς ν' ἀλλάξεις κουβέντα. Δῶσε αὐτὸ πού μοῦ πῆρες.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Δὲ σοῦ πῆρα τίποτα.

ΑΣΤΡΩΦ. Μοῦ πῆρες ἀπ' τὸ φορητὸ φαρμακεῖο ἕνα μπουκαλάκι
μὲ μορφίνη.

Παύση.

Ἄκου, ἂν θέλεις σώνει καὶ καλὰ νὰ αὐτοκτονήσεις, τράβα στὸ
δάσος, κι ἐκεῖ, τίναξε τὰ μυαλά σου στὸν ἀέρα. Τὴ μορφίνη
ὅμως θὰ τὴ δώσεις πίσω, γιατί θ' ἀρχίσουνε τὰ λόγια, οἱ ὑπο-
ψίες, θὰ νομίσουν πὼς σ' τὴν ἔδωσα ἐγώ... Δὲ φτάνει πού θὰ
χρειαστεῖ νὰ σοῦ κάνω καὶ νεκροψία... Τὰ βρίσκεις συναρπα-
στικά ὅλ' αὐτά ;

Μπαίνει ἡ Σόνια.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Παράτα με !

ΑΣΤΡΩΦ. (Στὴ Σόνια.) Σοφία Ἀλεξάντροβνα, ὁ θεῖος σας ἄρπα-
ξε ἀπ' τὸ φαρμακεῖο μου ἕνα μπουκαλάκι μὲ μορφίνη καὶ δὲ
μοῦ τὸ δίνει. Πέστε του πὼς αὐτὸ τέλος πάντων δὲν εἶναι ἔ-
ξυπνο. Καὶ ἐπιπλέον δὲν ἔχω καιρό. Εἶναι ὥρα νὰ φύγω.

ΣΟΝΙΑ. Θεῖε Βάνια, ἐσὺ πῆρες τὴ μορφίνη ;

Παύση.

ΑΣΤΡΩΦ. Αὐτὸς τὴν πῆρε. Εἶμαι βέβαιος.

ΣΟΝΙΑ. Δῶσ' τη. Γιατί μᾶς τρομάζεις ; (Τρυφερά.) Δῶσ' τηνε,
θεῖε Βάνια ! Εἶμαι κι ἐγὼ δυστυχισμένη, ἴσως ὄχι λιγότερο

ἀπό σένα, ὅμως δὲ μὲ πιάνει ἀπελπισία. Ὑπομένω, καὶ θὰ ὑπομένω, ὥσπου ἡ ζωὴ μου νὰ τελειώσει ἀπὸ μόνη της... Κάνε καὶ σὺ ὑπομονή.

Παύση.

Δῶσ' τήνε! (Τοῦ φιλάει τὸ χέρι.) Ἀγαπημένε, ἀσύγκριτε, γλυκέ μου θεῖε, δῶσ' την! (Κλαίει.) Εἶσαι καλός, θὰ μᾶς λυπηθεῖς καὶ θὰ τὴ δώσεις. Κάνε ὑπομονή, θεῖε! Κάνε ὑπομονή!

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Παίρνει ἀπ' τὸ τραπέζι τὸ μπουκαλάκι καὶ τὸ δίνει στὸν Ἀστρωφ.) Ὅριστε, πάρ' το! (Στὴ Σόνια.) Πρέπει ὅμως γρήγορα ν' ἀρχίσουμε δουλειά, νὰ κάνουμε κάτι γρήγορα, ἀλλιῶς δὲν μπορῶ... δὲν μπορῶ...

ΣΟΝΙΑ. Ναί, ναί, νὰ δουλέψουμε. Μόλις ξεπροβοδίσουμε τοὺς δικούς μας, θὰ στρωθοῦμε στὴ δουλειά... (Ἀνακατεύει μερικὰ χαρτιά πάνω στὸ τραπέζι.) Ὅλα τὰ ἔχουμε παρατήσει.

ΑΣΤΡΩΦ. (Βάζει τὸ μπουκαλάκι στὸ φαρμακεῖο καὶ σφίγγει τὸ λουρί.) Καὶ τώρα, μπορῶ νὰ πηγαίνω.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Μπαίνει.) Ἐδῶ εἶστε, Ἰβάν Πετρόβιτς; Ἐμεῖς φεύγουμε τώρα ἀμέσως. Πηγαίνετε στὸν Ἀλέξανδρο, θέλει κάτι νὰ σᾶς πεῖ.

ΣΟΝΙΑ. Πήγαίνε, θεῖε Βάνια. (Πιάνει τὸν Βοϊνίτσκι ἀπ' τὸ μπράτσο.) Πᾶμε. Ἐσὺ κι ὁ μπαμπὰς πρέπει νὰ συμφιλιωθεῖτε. Εἶναι ἀνάγκη.

Ἡ Σόνια κι ὁ Βοϊνίτσκι βγαίνουν.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Φεύγω. (Δίνει τὸ χέρι στὸν Ἀστρωφ.) Ἄντιο.

ΑΣΤΡΩΦ. Κιόλας;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τὸ ἀμάξι εἶναι ἔτοιμο.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄντιο.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Σήμερα μοῦ ὑποσχεθήκατε πὼς θὰ φύγετε.

ΑΣΤΡΩΦ. Τὸ ἔχω ὑπόψη μου. Φεύγω ἀμέσως.

Παύση.

Τρομάξατε ; (Τῆς παίρνει τὸ χέρι.) Εἶναι ἀλήθεια τόσο φοβερό ;

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄν μένατε πάρ' ὅλα αὐτά ; Ἐ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ὅχι... Εἶναι π

αὐτὸ μπορῶ καὶ σᾶς ἀντικρίζω μὲ τ

πιὰ ἀποφασιστεῖ ἡ ἀναχώρησή... Ἐ

Νὰ ἔχετε καλύτερη ἰδέα γιὰ μένα!

ΑΣΤΡΩΦ. Ὦχι! (Χειρονομία ἀνυπομονη

καλῶ. Ὁμολογῆστε πὼς δὲν ἔχετε τ

τὸν κόσμο, δὲν ὑπάρχει κανένας σκο

ποῦ νὰ σᾶς προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον

ὑποκύψετε στὰ αἰσθήματά σας — εἶ

τερα λοιπὸν αὐτὸ νὰ μὴ συμβεῖ στὸ

Κούρσκ, ἀλλὰ ἐδῶ, μέσα στὴν ἀγκυ

στον εἶναι ποιητικό, κι ἔπειτα τὸ φ

ραῖο... Ἐδῶ ὑπάρχει τὸ δασαρχεῖο

σὲ στὴν Τουργκένιεφ...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί ἀστεῖος ποῦ ε

μαζί σας, κι ὅμως... θὰ σᾶς θυμᾶμαι

Εἶστε ἐνδιαφέρων ἄνθρωπος, πρωτό

ξανασυναντηθοῦμε ποτὲ πιά κι ἐπομ

βω — σᾶς εἶχα κιόλας ἐρωτευτεῖ λι

με τὰ χέρια κι ἄς χωριστοῦμε σὰ φί

κία.

ΑΣΤΡΩΦ. (Τῆς σφίγγει τὸ χέρι.) Ναί, π

νος.) Φαίνεστε καλός, ἀνοιχτόκαρδο

ὑπάρχει καὶ κάτι παράξενο σ' ὄλη

Ἐρίστε, ἤρθατε μὲ τὸ σύζυγό σας

δούλευαν, μοχθοῦσαν, δημιουργοῦσαν

παρατήσουν τίς δουλειές τους καὶ νὰ

λοκαίρι ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν ποδάγγ

μαζί σας. Κι οἱ δύο σας — κι ἐκεῖνο

σ' ὅλους μας τὴν ὀκνηρία σας. Ἄφ

ἔναν ὀλόκληρο μῆνα δὲν ἔκανα τίποτα

θρωποὶ ἀρρώστειαν, οἱ χωριάτες ἔβ

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Ναί.

ΑΣΤΡΩΦ. "Αν μένατε πάρ' όλα αυτά ; "Ε ; Αύριο στο δασαρχεῖο...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. "Οχι... Είναι πιά ἀποφασισμένο... Γι' αυτό μπορῶ και σᾶς ἀντικρίζω μὲ τόσο θάρρος, ἐπειδὴ ἔχει πιά ἀποφασιστεῖ ἡ ἀναχώρησή... "Ενα μόνο σᾶς παρακαλῶ : Νά 'χετε καλύτερη ἰδέα γιὰ μένα. Θὰ ἤθελα νὰ μ' ἐκτιμᾶτε.

ΑΣΤΡΩΦ. "ὦχ! (Χειρονομία ἀνυπομονησίας.) Μείνετε, σᾶς παρακαλῶ. Ὁμολογῆστε πῶς δὲν ἔχετε τίποτα νὰ κάνετε σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, δὲν ὑπάρχει κανένας σκοπὸς στὴ ζωὴ σας, τίποτα πού νὰ σᾶς προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον, κι ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ὑποκύψετε στὰ αἰσθήματά σας — εἶναι ἀναπόφευκτο. Καλύτερα λοιπὸν αὐτὸ νὰ μὴ συμβεῖ στὸ Χάρκοβο ἢ κάπου στὸ Κούρσκ, ἀλλὰ ἐδῶ, μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς φύσης... τουλάχιστον εἶναι ποιητικὸ, κι ἔπειτα τὸ φθινόπωρο εἶναι τόσο ὠραῖο... 'Εδῶ ὑπάρχει τὸ δασαρχεῖο, ἐρειπωμένες ἀγροικίες σὲ στύλ Τουργκένιεφ...

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. Τί ἀστεῖος πού εἴστε... Εἶμαι θυμωμένη μαζί σας, κι ὅμως... θὰ σᾶς θυμᾶμαι μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση. Εἴστε ἐνδιαφέρων ἄνθρωπος, πρωτότυπος. Δὲν πρόκειται νὰ ξανασυναντηθοῦμε ποτὲ πιά κι ἐπομένως, γιατί νὰ τὸ κρύβω — σᾶς εἶχα κιόλας ἐρωτευτεῖ λιγάκι. Λοιπὸν, ἄς σφίξουμε τὰ χέρια κι ἄς χωριστοῦμε σὰ φίλοι. Μὴ μοῦ κρατᾶτε κακία.

ΑΣΤΡΩΦ. (Τῆς σφίγγει τὸ χέρι.) Ναί, πηγαίνετε... (Συλλογισμένος.) Φαίνεστε καλός, ἀνοιχτόκαρδος ἄνθρωπος, ἀλλὰ σὰ νὰ ὑπάρχει και κάτι παράξενο σ' ὅλη σας τὴν προσωπικότητα. Ὅρίστε, ἤρθατε μὲ τὸ σύζυγό σας, και ὅλοι αὐτοὶ ἐδῶ πού δούλευαν, μοχθοῦσαν, δημιουργοῦσαν κάτι, ἀναγκάστηκαν νὰ παρατήσουν τίς δουλειές τους και νὰ ἀσχολοῦνται ὅλο τὸ καλοκαίρι ἀποκλειστικά μὲ τὴν ποδάγρα τοῦ συζύγου σας και μαζί σας. Κι οἱ δύο σας —κι ἐκεῖνος κι ἐσεῖς— μεταδώσατε σ' ὅλους μας τὴν ὀκνηρία σας. Ἀφέθηκα στὴ γοητεία σας, ἕναν ὀλόκληρο μῆνα δὲν ἔκανα τίποτα και, στὸ μεταξύ, οἱ ἄνθρωποι ἀρρώσταιναν, οἱ χωριάτες ἔβοσκαν τὰ ζῶα τους μέσα

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Θα λαβαίνεις τακτικά όσα έπαιρνες και πριν. Όλα θα γίνονται όπως πρώτα.

Ή Έλένα Άντρέεβνα άγκαλιάζει τή Σόνια.

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Φιλάει τή χέρι τής Μαρίας Βασίλιεβνα.) Ma-man...

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. (Τόν φιλάει.) Άλέξανδρε, νά βγάλετε μιá καινούργια φωτογραφία και νά μās τή στείλετε. Ξέρετε πόσο μου είστε άγαπητός.

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Χαίρετε, έξοχότατε ! Μή μās ξεχνάτε !

ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΚΩΦ. (Φιλάει τήν κόρη του.) Άντίο... Σās άποχαιρετῶ ὄλους. (Δίνοντας τή χέρι του στὸν Ἄστροφ.) Εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ὠραία συντροφιά σας... Σέβομαι τὸν τρόπο πὸυ σκέπτεσθε, τοὺς ἐνθουσιασμοὺς σας, τὶς ἐξάρσεις σας, ἀλλὰ θὰ ἐπιτρέψετε σ' ἕνα γέροντα νὰ συμπληρώσει τ' ἀποχαιρετιστήρια λόγια του μὲ μιὰ μόνον παρατήρηση : Κύριοι, πρέπει νὰ ἐργάζεστε ! Χρειάζονται ἔργα ! (Υποκλίνεται σὲ ὄλους.) Εὐχομαι κάθε εὐτυχία ! (Βγαίνει τὸν ἀκολουθοῦν ἡ Μαρία Βασίλιεβνα καὶ ἡ Σόνια.)

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Φιλάει θερμὰ τὸ χέρι τής Ἑλένας Ἄντρέεβνα.) Άντίο... Συγχωρέστε με... Δὲ θὰ ξαναἰδωθοῦμε ποτὲ πιά.

ΕΛΕΝΑ ΑΝΤΡΕΕΒΝΑ. (Συγκινημένη.) Άντίο σας, καλέ μου. (Τὸν φιλάει στὸ κεφάλι καὶ βγαίνει.)

ΑΣΤΡΩΦ. (Στὸν Τελιέγκιν.) Βάφλα, δὲν τοὺς λὲς μὲ τὴν εὐκαιρία νὰ ἐτοιμάσουν και τὸ δικό μου ἀμάξι;

ΤΕΛΙΕΓΚΙΝ. Στους ὀρισμοὺς σας, φίλτατε. (Βγαίνει.)

Μένουν μόνο ὁ Ἄστροφ καὶ ὁ Βοϊνίτσκι.

ΑΣΤΡΩΦ. (Μαζεὺει ἀπ' τὸ τραπέζι τὶς μπιγιὲς καὶ τὶς βάζει στὴ βαλίτσα.) Γιατί δὲν πās νὰ τοὺς ξεπροβοδίσεις ;

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ἄς πᾶνε στὸ καλό, ἐγώ... ἐγὼ δὲν μπορῶ. Ἡ καρδιά μου εἶναι βαριά. Πρέπει ἀμέσως ν' ἀσχοληθῶ μὲ κάτι... Νά δουλέψω, νά δουλέψω ! (Ψαχουλεύει τὰ χαρτιά πάνω στὸ τραπέζι.)

Παύση· ἀκούγονται κουνουίσματα.

ΑΣΤΡΩΦ. Φύγανε... 'Ο καθηγητής σίγουρα είναι πανευτυχής.
Τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα νὰ τοῦ τάξεις, δὲν ξαναγυρίζει.

ΜΑΡΙΝΑ. (Μπαίνει.) Φύγανε. (Κάθεται στὴν πολυθρόνα καὶ πλέκει μιὰ κάλτσα.)

ΣΟΝΙΑ. (Μπαίνει.) Φύγανε. (Σκουπίζει τὰ μάτια της.) Νὰ δώσει ὁ θεὸς νὰ φτάσουνε καλά. (Στὸ θεῖο της.) Λοιπόν, θεῖε Βάνια, ἔλα νὰ κάνουμε κάτι.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Νὰ δουλέψουμε, νὰ δουλέψουμε...

ΣΟΝΙΑ. Πάει καιρὸς, πολὺς καιρὸς ποὺ δὲν ἔχουμε καθήσει οἱ δύο μας σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι. (Ἀνάβει τὴ λάμπα τοῦ τραπέζιου.) Μοῦ φαίνεται πὼς σώθηκε τὸ μελάνι... (Παίρνει τὸ μελανοδοχεῖο, πηγαίνει στὸ ντουλάπι καὶ τὸ γεμίζει μελάνι.)
"Ὅμως λυπήθηκα ποὺ φύγανε.

ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΙΕΒΝΑ. (Μπαίνει ἀργά.) Φύγανε! (Κάθεται καὶ βυθίζεται στὸ διάβασμα.)

ΣΟΝΙΑ. (Κάθεται στὸ τραπέζι καὶ ξεφυλλίζει ἕνα κατάστιχο.) Νὰ ἐτοιμάσουμε πρῶτα τοὺς λογαριασμούς, θεῖε Βάνια. Τοὺς ἔχουμε παραμελήσει τρομερά. Σήμερα πάλι ἔστειλαν καὶ ζητοῦσαν ἕνα λογαριασμό. Γράφε. Ἐσὺ θὰ γράφεις ἕναν, ἐγὼ — ἄλλον...

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Γράφει.) « Λογαριασμός... κυρίου... »

Καὶ οἱ δύο γράφουν σιωπηλοί.

ΜΑΡΙΝΑ. (Χασμουριέται.) "ὦρα νὰ πάω κι ἐγὼ γιὰ νάνι...

ΑΣΤΡΩΦ. Ἡσύχια. Τρίζουν οἱ πένες, τὸ τρίζονι τραγουδάει. Ζεστασιά, θαλπωρὴ... Δὲ σοῦ κάνει καρδιά νὰ φύγεις.

Ἀκούγονται κουδουνίσματα.

Νά, φέρνουν τ' ἀμάξι... Δὲ μένει, λοιπόν, παρὰ νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω, φίλοι μου, ν' ἀποχαιρετήσω τὸ τραπέζι μου καὶ — δρόμο! (Τακτοποιεῖ τοὺς χάρτες στὸ χαρτοφύλακα.)

ΜΑΡΙΝΑ. Τί σ' ἐπίασε ἡ φούρια; Κάτσε λιγάκι.

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲ γίνεται.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Γράφει.) « Καὶ ἀπὸ παλαιὰ κι ἐβδομήντα πέντε ... »

Μπαίνει ὁ ἐργάτης τοῦ χτέ...

ΕΡΓΑΤΗΣ. Μιχαὴλ Λβόβιτς, τὸ ἀμάξι εἶ...

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄκουσα. (Τοῦ δίνει τὸ φορητὸ καὶ τὸ χαρτοφύλακα.) Νά, πάρε αὐτὸ κωθεῖ ὁ χαρτοφύλακας.

ΕΡΓΑΤΗΣ. Στους ὀρισμούς σας. (Βγαίνει)

ΑΣΤΡΩΦ. Λοιπόν, κύριοι... (Πηγαίνει πρὸς τὸν ΣΟΝΙΑ.)

ΣΟΝΙΑ. Καὶ πότε θὰ ιδωθοῦμε;

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲ φαντάζομαι πρὶν ἀπ' τὸ καὶ μὲς στὸ χειμῶνα... Ἐννοεῖται, ἂν σκεφτε με — θὰ ἔρθω. (Τοὺς σφίγγει τὸ φιλοξενία, γιὰ τὴν περιποίηση... τέλος γαίνει στὴν παραμύθη καὶ τὴ φιλαδέλφια γιαγιούλα.

ΜΑΡΙΝΑ. Ἐτσι θὰ φύγεις, χωρὶς τσάι;

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲ θέλω, νένα.

ΜΑΡΙΝΑ. Μήπως τραβάει ἡ ὄρεξή σου λιγότερο;

ΑΣΤΡΩΦ. (Ἀναποφάσιστος.) Καλά...

Ἡ Μαρίνα βγαίνει.

(Μετὰ ἀπὸ παύση.) Τὸ ἕνα μου ἔλαχε νὰ κουτσαίνει. Τὸ πρόσεξα χθὲς ὁ Πετρούσκα νὰ τὸ ποτίσει.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Πρέπει νὰ τὸ πεταλώσεις.

ΑΣΤΡΩΦ. Στὸ Ροζντέστβενι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ πεταλωτῶ. Δὲν τὸ γλιτώνω. (Πλησιάζει τὸν ΣΟΝΙΑ καὶ τὸν κοιτάζει.) Καὶ σίγουρα, θὰ κάνει τώρα μιὰ ζέστη — ἀφόρητη.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ναι, πιθανόν.

ΜΑΡΙΝΑ. (Ἐπιστρέφει, κρατώντας τὸ δίσκο καὶ ἕνα κομμάτι ψωμί.) Πιές!

Ἡ Ἀστρωφ πίνει τὴ βότσα.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (Γράφει.) « Καὶ ἀπὸ παλαιότερο χρόνος ὑπόλοιπο δύο
κι ἑβδομήντα πέντε ... »

Μπαίνει ὁ ἐργάτης τοῦ χτήματος.

ΕΡΓΑΤΗΣ. Μιχαὴλ Λβόβιτς, τὸ ἀμάξι εἶναι ἔτοιμο.

ΑΣΤΡΩΦ. Ἄκουσα. (Τοῦ δίνει τὸ φορητὸ φαρμακεῖο, τὴ βαλίτσα
καὶ τὸ χαρτοφύλακα.) Νά, πάρε αὐτό. Πρόσεξε μὴν τσαλα-
κωθεῖ ὁ χαρτοφύλακας.

ΕΡΓΑΤΗΣ. Στὸς ὀρισμούς σας. (Βγαίνει.)

ΑΣΤΡΩΦ. Λοιπὸν, κύριοι... (Πηγαίνει νὰ ἀποχαιρετήσῃ.)

ΣΟΝΙΑ. Καὶ πότε θὰ ἰδωθοῦμε ;

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲ φαντάζομαι πρὶν ἀπ' τὸ καλοκαίρι. Μᾶλλον ἀπίθανο
μὲς στὸ χειμῶνα... Ἐννοεῖται, ἂν συμβεῖ τίποτα, εἰδοποιή-
στε με — θὰ ἔρθω. (Τοὺς σφίγγει τὸ χέρι.) Εὐχαριστῶ γιὰ τὴ
φιλοξενία, γιὰ τὴν περιποίηση... τέλος πάντων γιὰ ὅλα. (Πη-
γαίνει στὴν παραμὰνα καὶ τὴ φιλάει στὸ κεφάλι.) Γειά σου,
γιαγιούλα.

ΜΑΡΙΝΑ. Ἔτσι θὰ φύγεις, χωρὶς τσαί ;

ΑΣΤΡΩΦ. Δὲ θέλω, νένα.

ΜΑΡΙΝΑ. Μήπως τραβάει ἡ ὄρεξή σου λίγη βοτκίτσα ;

ΑΣΤΡΩΦ. (Ἀναποφάσιστος.) Καλά...

Ἡ Μαρίνα βγαίνει.

(Μετὰ ἀπὸ παύση.) Τὸ ἕνα μου ἄλογο, τὸ πλαῖνό, σὰ ν' ἄρ-
χισε νὰ κουτσαίνει. Τὸ πρόσεξα χθές, τὴν ὥρα ποὺ πήγαινε
ὁ Πετρούσκα νὰ τὸ ποτίσει.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Πρέπει νὰ τὸ πεταλώσεις.

ΑΣΤΡΩΦ. Στὸ Ροζντέστβενι θὰ ἀναγκαστῶ νὰ σταματήσω στὸν
πεταλωτή. Δὲν τὸ γλιτώνω. (Πλησιάζει τὸ χάρτη τῆς Ἀφρι-
κῆς καὶ τὸν κοιτάζει.) Καὶ σίγουρα, κάτω ἐκεῖ στὴν Ἀφρική
θὰ κάνει τώρα μιὰ ζέστη — ἀφόρητη !

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. Ναι, πιθανόν.

ΜΑΡΙΝΑ. (Ἐπιστρέφει, κρατώντας τὸ δίσκο μ' ἕνα ποτηράκι βότ-
κα κι ἕνα κομμάτι ψωμί.) Πιές !

Ὁ Ἄστρωφ πίνει τὴ βότκα.

Μέ τις ύγετες σου, γιέ μου! (*Υποκλίνεται βαθιά.*) Πάρε και ψωμάκι.

ΑΣΤΡΩΦ. "Όχι, είμαι έντάξει... Καί τώρα, εύχομαι κάθε εύτυχία. (*Στή Μαρίνα.*) Μήν έρχεσαι ώς έξω. Δέν είν' ανάγκη.

Φεύγει. 'Η Σόνια τόν ακολουθεῖ μ' ένα κερὶ γιά νά τόν συνοδέψει· ή Μαρίνα κάθεται στήν πολυθρόνα της.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*Γράφει.*) « 2 Φεβρουαρίου σπορέλαιο 20 λίτρα... 16 Φεβρουαρίου όμοίως 20 λίτρα σπορέλαιο... Μαῦρο σιτάρι... ».

Παύση.

'Ακούγονται κουδουνίσματα.

ΜΑΡΙΝΑ. "Έφυγε.

Παύση.

ΣΟΝΙΑ. (*Έπιστρέφει, άκουμπάει τὸ κερὶ στό τραπέζι.*) "Έφυγε...

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*Λογαριάζει στό άριθμητήριο και σημειώνει.*) Σύμφωνα... δεκαπέντε... είκοσι πέντε...

'Η Σόνια κάθεται και γράφει.

ΜΑΡΙΝΑ. (*Χασμουριέται.*) "Ωχ, οί άμαρτίες μας...

'Ο Τελιέγκιν μπαίνει στις μύτες τών ποδιών, κάθεται δίπλα στήν πόρτα και κουρδίζει ήσυχα τήν κιθάρα του.

ΒΟΪΝΙΤΣΚΙ. (*Στή Σόνια, χαϊδεύοντάς της τὰ μαλλιά.*) Παιδάκι μου, πόσο είναι βαριά ή καρδιά μου! "Αχ, νά 'ξερες πόσο είναι βαριά ή καρδιά μου!

ΣΟΝΙΑ. Τί νά κάνουμε όμως, πρέπει νά ζήσουμε!

Παύση.

Θεΐε Βάνια, θά ζήσουμε. Θά περάσουμε μέρες και μέρες άμέτρητες, τή μιá μετά τήν άλλη, μεγάλα, άτέλειωτα βράδια· θά ύποφέρουμε καρτερικά τις δοκιμασίες πού θά μάς στείλει ή μοίρα· θά δουλεύουμε γιά τούς άλλους και τώρα και στα γεράματά μας χωρίς άνάσα, κι όταν έρθει ή ώρα μας, θά πεθά-

νομε άγόγγυστα, κι εκεί άπ' τόν τ' φέραμε, κλάψαμε, πικραθήκαμε, κι έμεις θεΐε, άγαπημένε μου θεΐε, θά νη, ύπέροχη, άρμονική, θά χαρούμε δυστυχίες θά τις δοῦμε τότε με σου και θ' αναπαυτοῦμε. Τὸ πιστεύω, θ' με πάθος... (*Γονατίζει μπροστά τὸ της στά χέρια του· με κουρασμένη*

'Ο Τελιέγκιν παίζει σιγανά τή

Θ' αναπαυτοῦμε! Θ' ακούσουμε τὸ λόκληρο τόν οὔρανό σπαρμένο με δυ κακὸ αὐτῆς τῆς γῆς, όλα μας τὰ βά μέσα στοῦ έλεος πού θά πλημμυρίσει ή ζωή μας θά γίνει ήρεμη, τρυφερή στεῦω, τὸ πιστεύω... (*Τοῦ σκουπίζει τίλι της.*) Φτωχέ, φτωχέ μου θεΐε σμένη.) Δέ γνώρισες χαρὲς στή ζωὴ Βάνια, περίμενε... Θ' αναπαυτοῦμε αναπαυτοῦμε!

'Ο νυχτοφύλακας χτυ

'Ο Τελιέγκιν παίζει σιγανά· ή Μαρία Βασίλ τοῦ βιβλίου της· ή Μαρίνα πλέκ

Θ' αναπαυτοῦμε!

Πέφτει άργά ή αὐτ

νομε ἀγόγγυστα, κι ἐκεῖ ἀπ' τὸν τάφο, θὰ ποῦμε πῶς ὑποφέραμε, κλάψαμε, πικραθήκαμε, κι ὁ θεὸς θὰ μᾶς λυπηθεῖ, κι ἐμεῖς θεῖε, ἀγαπημένε μου θεῖε, θὰ δοῦμε μιὰ ζωὴ ὀλοφώτεινη, ὑπέροχη, ἀρμονική, θὰ χαροῦμε, καὶ τὶς σημερινές μας δυστυχίες θὰ τὶς δοῦμε τότε μὲ συγκίνηση, μὲ χαμόγελο — καὶ θ' ἀναπαυτοῦμε. Τὸ πιστεύω, θεῖε, τὸ πιστεύω μὲ θέρμη, μὲ πάθος... (Γονατίζει μπροστά του κι ἀκουμπάει τὸ κεφάλι της στὰ χέρια του' μὲ κουρασμένη φωνή.) Θ' ἀναπαυτοῦμε !

Ὁ Τελιέγκιν παίξει σιγανὰ τὴν κιθάρα του.

Θ' ἀναπαυτοῦμε ! Θ' ἀκούσουμε τοὺς ἀγγέλους, θὰ δοῦμε ὀλόκληρο τὸν οὐρανὸ σπαρμένο μὲ διαμάντια, θὰ δοῦμε ὅλο τὸ κακὸ αὐτῆς τῆς γῆς, ὅλα μας τὰ βάσανα νὰ καταποντίζονται μέσα στὸ ἔλεος ποὺ θὰ πλημμυρίσει ὀλόκληρο τὸν κόσμον, καὶ ἡ ζωὴ μας θὰ γίνεῖ ἡρεμὴ, τρυφερή, γλυκιὰ σὰ χᾶδι. Τὸ πιστεύω, τὸ πιστεύω... (Τοῦ σκουπίζει τὰ δάκρυα μὲ τὸ μαντίλι της.) Φτωχέ, φτωχέ μου θεῖε Βάνια, κλαῖς... (Δακρυσμένη.) Δὲ γνώρισες χαρὲς στὴ ζωὴ σου, ἔμωσ περίμενε θεῖε Βάνια, περίμενε... Θ' ἀναπαυτοῦμε... (Τὸν ἀγκαλιάζει.) Θ' ἀναπαυτοῦμε !

Ὁ νυχτοφύλακας χτυπάει.

Ὁ Τελιέγκιν παίξει σιγανὰ· ἡ Μαρία Βασιλιεβνα γράφει στὸ περιθώριον τοῦ βιβλίου της· ἡ Μαρίνα πλέκει μιὰ κάλτσα.

Θ' ἀναπαυτοῦμε !

Πέφτει ἀργὰ ἡ αὐλαία.

ΤΟ ΕΡΓΟ

Μετάφραση :
ΧΡΥΣΑ ΠΡΟΚΟΠΑΚΗ

με τη συνεργασία
τοῦ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΠΑΘΗ
καὶ τοῦ ΛΕΥΤΕΡΗ ΒΟΓΙΑΤΖΗ

ΑΝΤΩΝ ΠΑΒΛΟΒΙΤΣ

Τ Σ Ε Χ Ω Φ

Ο ΘΕΙΟΣ
ΒΑΝΙΑΣ

*Σκηνές από τη ζωή στην ύπαιθρο
σε τέσσερις πράξεις*

Η νέα ΣΚΗΝΗ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1989

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΓΡΑ

